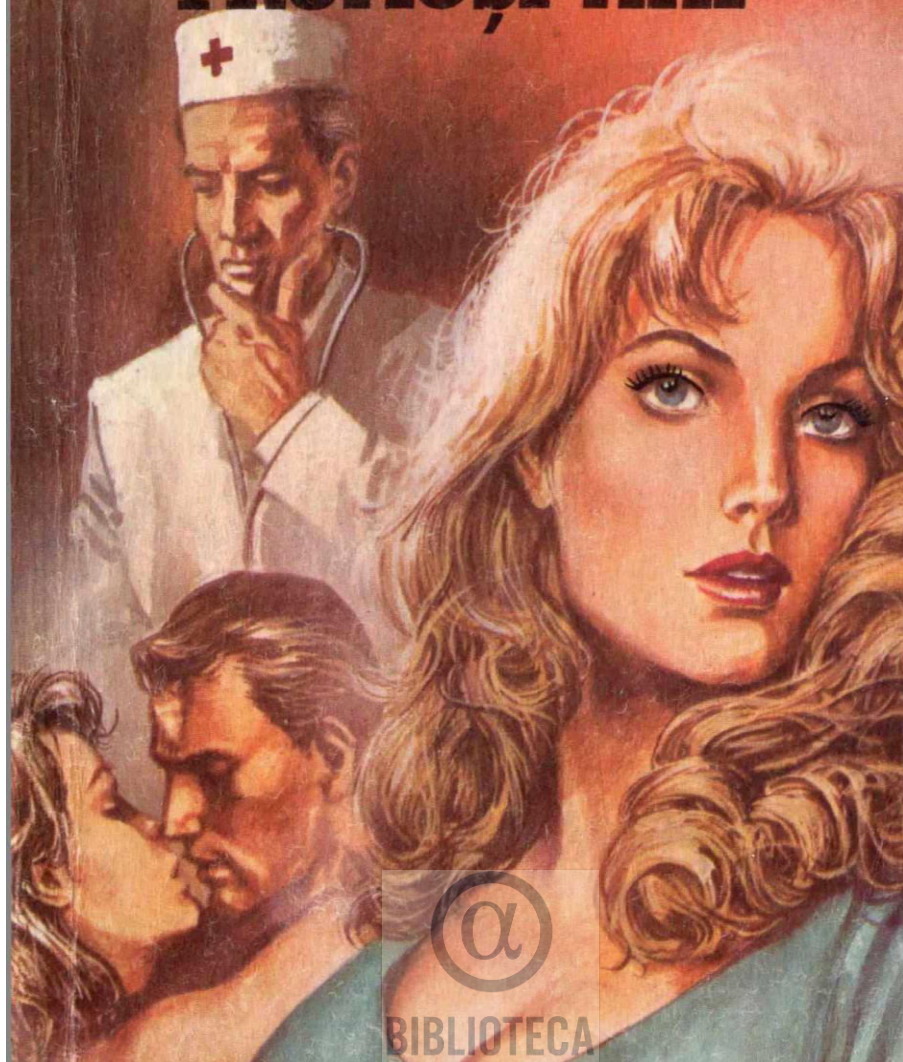

A. J. CRONIN

CEI MAI FRUMUȘI ANI

BIBLIOTECA
ALEPH

ARCHIBALD JOSEPH CRONIN

Cei mai frumoși ani

Traducere: Gabriela Silvia Leonescu

Editura Ploscău
1993

Capitolul 1

Dintr-o privire o zări pe Margaret pe creasta colinei, prea târziu ca să se mai întoarcă din drum. Ducând coșul greu pe brațul său valid, crezuse că poate trece neobservat în coborârea sa spre râu. Dar câinele fetei îl mirosise deja pe al lui.

— Duncan! exclamă tânăra fată. Ei! Duncan Stirling. Pentru ce te eschivezi?

Trebuie să se pornească și să se întoarcă. Cât era de drăguță cu rochița sa scurtă de twed și pantofiorii de lac! Părul îi strălucea în soare.

Încercă să se scuze.

— Nu te-am văzut, Margaret.

Cu amândouă mâinile, surâzătoare, ea se apăsă pe bastonașul său, privind ciudata siluetă atât de sărăcăcios îmbrăcată, fruntea mare bombată și ochii profunzi.

— Doctorul Euen Overton este la pescuit, zise ea. Merg în întâmpinarea lui. Nu l-ai văzut?

El clătină din cap și ea izbucni în râs: – Nu prea ești vorbăreț pentru un băiat cu care am fost colegă de clasă.

— Pariez că este vorba de slujba ta cea nouă care se pare că ți-a sucit capul.

Cu mare greutate el își reprimă o mișcare de nerăbdare și admise:

— Este o șansă nesperată pe care o am, nu este așa?

— Încă nu ai această slujbă, îl tachină ea. Oricum nu înainte de reuniunea din această seară.

Și deodată foarte serioasă, îi spuse: – Iată ceva care îți va

purta noroc. Am găsit-o în vârful colinei.

Și ea îi întinse o rămurică de mărăcine alb.

— Mulțumesc, Margaret, murmură el.

Luă rămurica înflorită și o înfundă în buzunarul hainei. O voce puternică răsună deodată în spatele lor. Overton urca în direcția lor, agitându-și undița în semn de salut. Ei remarcaseră deja pe fața lui frumoasă, cu trăsături regulate, picăturile de sudoare cauzate de scurta ascensiune.

— Bravo! Margaret, mizerabilă mică, spuse el, eu te caut peste tot de peste 2 ore. Ce maniere! Astfel ai tu grije de mine, invitatul tău?

Apoi, întorcându-se spre Duncan:

— Bună, Stirling. A mușcat?

— Așa de puțin, că nu merită să vorbim.

Duncan trecu imediat în defensivă. Acest parvenit pretențios pe care cu atâta ușurință l-a depășit în toate nu uita niciodată să-l trateze cu condescendență.

— Cu siguranță că nu ai pescuit nimic, reluă Overton. Se aplecă peste coșul lui Duncan și exclamă involuntar:

— Ce este asta? Cinci, șase bucăți! Și mari! Și eu care nu am prins decât o singură bucată!

— Vrei un păstrăv? îl întreabă Duncan.

— Și încă cum!

Overton, încântat, se repezi.

— Ia-i pe toți, propuse Duncan amabil.

— Bătrâne, iată ceva șic din partea ta! Dacă nu te deranjează.

— Deloc. Pot prinde păstrăvi ca aceștia când doresc.

În ciuda stăpânirii de sine, Duncan nu se putu opri să nu-și arate disprețul pe care îl inspira noul venit.

Dar Overton, ocupat cu transferarea peștilor cu pete gri în propria sa plasă, nu-i acorda nicio atenție.

— Ai să vezi ce mutră o să facă tatăl tău, când îi voi arăta ce am prins, spuse el, zâmbindu-i lui Margaret.

— Dar, Euen, protestă ea cu blândețe, nu tu ai prins acești păstrăvi!

— La pescuit, ca în foarte multe alte lucruri, totul este

permis!

Duncan își scutură cizmele pline de noroi.

— Să mergem, este timpul să plec, spuse el. Își fluieră câinele, culcat în iarba înaltă.

Overton privi câinele și întrebă pe neașteptate:

— Acesta este Rust, faimosul Rust?

— Da, spuse Duncan.

— Ai făcut un lucru extraordinar.

Margaret avu un frison când își aduse aminte de accident.

— Trebuia să fie bucățele după ce l-a călcat camionul, reluă Overton.

— Adevărat, răspunse calm Duncan. Dar bucățelele s-au lipit foarte bine.

— Ar trebui să te specializezi în puzzle!, spuse Overton cu un surâs.

Apoi schimbă subiectul: – Nu cred că te voi mai revedea, Duncan. Trebuie să mă întorc la Facultate joi pentru concursul Lockhart.

— Concursul burselor? întrebă Duncan.

— Da, răspunse Overton, făcând pe importantul. Asta este teroarea pedagogilor de la Saint-Andrews! Să supravegheze în fiecare primăvară șapte sute de candidați pentru medicină.

— Este surprinzător că tu mai ești încă în viață.

Vocea sa era așa calmă că nici Margaret, nici Overton n-au remarcat amărăciunea.

Câteva secunde mai târziu, Duncan se îndepărtă după ce își luă rămas bun de la Margaret.

— Ce tip ciudat! râse Overton.

— Și tu ai fi ciudat dacă ai avea o infirmitate ca a lui! replică Margaret.

Pe tot drumul de întoarcere, Duncan era torturat de imaginea cuplului format de Overton și Margaret.

El îi vedea mergând unul lângă altul și sosind la Stincher Londge, locuința colonelului Scott, tatăl lui Margaret. Îi vedea în marele hol luminat de butucii care ardeau în șemineu.

Servitorul în frac cenușiu aducând ceaiul. Era așteptat Cinstitul Joe, porecla dată tatălui lui Euen Overton, omul cel mai bogat din Levenford. Margaret turnă ceaiul în cești. Și Overton cu emfază se lăuda cu calitățile lui de pescar.

Euen Overton poseda arta de a-și aranja ca toate să pară în avantajul lui.

Fiul unic și răsfățat al lui Cinstitul Joe, buzunarele îi erau mereu bine garnisite și fără îndoială acest fapt contribuia mult la aroganța sa insolentă.

Știa să-și ascundă sub un surâs dezarmant manierele care erau departe de a fi distinse.

Duncan își amintea de câte ori se aventurase să privească în acest hol. Când era mic, băcanul satului îl încărcă de multe ori cu comenzi pentru „Castel”. Este adevărat: Margaret și el au mers împreună la școală. Dar, în aceste așezări mici din Nord, școala locală nu făcea nicio diferență în învățarea fiicei castelanului sau a unei femei de serviciu.

El ajunsese la Levenford. Aceasta era o localitate urâtă, care se găsea între un estuar negru, murdar și oțelăriile din apropierea căii ferate.

Se angajă într-o străduță îngustă și se găsi din nou în cotidianul mirosului familiar al mizeriei.

Cât de bine le cunoștea.

Se opri în fața unui culoar întunecos, ridică zăvorul unei porți mâncată de carii și intră la el. Aici, contrastând cu strada și cartierul, domnea ordinea și liniștea.

Tatăl lui Duncan era așezat într-un colț al camerei. Din întâmplare nu era beat. De aproape zece zile, în onoarea marelui eveniment, Tom Stirling a renunțat, nu fără remușcări, să bea și o singură înghițitură de alcool.

— Iată-te întors, spuse el încetișor, încălzindu-și palmele la focul din pipa sa de pământ. Maică-ta a pus masa în sală.

Cei doi bărbați schimbă o privire complice. Marele Tom nu era bun de nimic, bețivanul localității. Treizeci de ani mai înainte era un tânăr strălucitor, secretarul consiliului municipal, intendentul colegiului și al castelului. În prezent nu se vedea decât silueta sa deșelată urcând scările de

piatră, care duceau în cârciuma Leul Roșu. De peste un sfert de secol nu mai lucra deloc. Cu toate acestea fiul său îl iubea.

— S-a tăiat vițelul cel gras pentru tine în această seară, murmură Marele Tom. De ani de zile nu am văzut-o pe maică-ta așa emoționată.

Duncan privea fix în flăcările care dansau în șemineu. Își vedea viitorul fără nicio speranță, toate posibilitățile de a evada din această situație i se păreau complet pierdute. Auzi deodată zgomot în spatele lui și se întoarse. Mama sa îl privea.

— Ți-am călcat costumul albastru, Duncan. Îl vei găsi pe patul din camera ta. Totodată, ți-am pregătit o cămașă albă cu guler scrobit. Astă seară trebuie să arăți bine.

— Grozavă aparență! repetă Duncan. Pronunțând aceste două cuvinte cu amărăciune.

Mama ar fi vrut să spună ceva, dar nicio vorbă nu a ieșit dintre buzele ei întredeschise.

Era straniu să constați cu câtă forță domina prin tăcerea ei. Cu toate acestea Martha Stirling era o femeie subțirică și micuță. Duncan nu putea să și-o imagineze pe maica sa decât îmbrăcată cu rochii uzate și negre care făceau să-i pară fața mai ridată și mai palidă dacă acest lucru ar fi fost posibil.

Măinile împreunate în poală erau roșii, noduroase și pline de crăpături. Cât erau de elocvente, aceste mâini! Ele arătau 25 de ani de munci grele, de rufe spălate cu leșie, de mii de dușumele frecate și spălate, de nenumărate crătiți și veselă pline de grăsimi, de reparații și de cârpeli cu care Martha și-a întreținut bărbatul și și-a crescut fiul iubit cu un curaj nebunesc și de nestăpânit, cu o credință fără limite.

— Când vei reveni, Duncan, reluă ea, îți voi servi un bun dineu. Sper din toată inima că îl vei merita.

În ciuda obișnuitei sale rezerve, Duncan răspunse cu un accent de disperare:

— Îmi este dificil să nu-ți mărturisesc, dragă mamă, dar trebuie. Eu nu doresc să obțin acest post.

— Pentru ce?

Întrebarea îl atinse ca o lovitură de bici.

— Pentru că detest această muncă.

— Detești această muncă? repetă ea neîncrezătoare.

— Aceasta este o muncă fără niciun viitor, care nu duce nicăieri. Dacă o voi accepta, voi fi înlănțuit pe vecie!

— Oh! Duncan! acest lucru este posibil? Pentru mine este o zi tristă să aud pe acela care va ocupa funcția de secretar al Consiliului municipal calomniind acest post! Și dacă nu te superi vreau să știu cam ce muncă ți-ar plăcea să faci?

Duncan răspunse pe un ton plin de pasiune:

— Tu știi foarte bine ce am dorit să fac totdeauna!

O străfulgerare de înțelegere trecu pe fața ei. Și atunci cu multă compătimire bătrâna femeie vorbi, ca și cum ar fi dorit să-l îndepărteze pe fiul ei de un vis copilăresc dar foarte frumos.

— Dragul meu Duncan! Am crezut că ai alungat pentru totdeauna aceste gânduri prostești. Trebuie să-ți dai seama ce poziție ocupi în viață. Noi nu suntem decât niște muncitori săraci. Și chiar dacă am fi avut suficienți bani pentru a-ți permite să faci ce dorești!... Nu, eu știu ce este bine pentru tine, dragul meu băiat. În toți acești lungi ani, am muncit și m-am rugat ca tu să poți ocupa într-o zi acest loc onorabil care tatăl tău, cu slăbiciunea sa, nu l-a putut păstra. Și în prezent tu ești pe punctul de a reuși. Acum, du-te și te schimbă, băiatul meu. Nu este recomandabil ca să întârzii.

Duncan înăbuși în el o mulțime de rugăminți. Probabil, mama sa avea poate dreptate. Ce putea să facă el în mizeria materială și fizică? Urcă rapid în camera sa, să se schimbe.

Aici, în mansardă era refugiul lui, își întoarse privirile spre cărțile lui pe care le-a studiat, de multe ori până la răsăritul soarelui. Degeaba, toate acestea!

Lacrimi calde și arzătoare i-au venit în ochi.

Așezat pe bancheta dură, în anticamera primăriei, Duncan auzea voci înfundate venind până la el, și

amărăciunea lui creștea. Ce importanță mai avea ambiția sa tenace? Ce conta, această putere, acest talent de a învăța care îl simțea în el, acest interes pentru știință care a determinat fiecare din gândurile lui, fiecare aspirație a ființei lui? Își dădea seama și știa că posedă o aptitudine rară: aceea de a vindeca. Rust, câinele călcat, pe care l-a readus la viață cu mâinile sale. Într-o zi, jucându-se unul dintre colegii lui de școală și-a luxat umărul căzând. Duncan avea încă păstrat în memorie felul în care el a izbutit să repună luxația la locul ei, grație a două, trei mișcări a brațului său valid, scăpând de durere pe copilul în lacrimi...

Ușa se deschise și Tod, ușierul i-a făcut semn. Prin fumul de tutun, Duncan văzu pe consilierii așezați în jurul mesei lungi de stejar. Nu remarcă decât o privire prietenească, cea a colonelului Scott, tatăl lui Margaret și președinte al Consiliului municipal. Se mai găseau: Troup, antreprenorul de pompe funebre, Leggat, avocat, Simpson, preotul, – toate personalități mediocre ale unei mici localități. Dar ultimul membru al consiliului, nu era deloc, o personalitate insignifiantă. Joe Overton, supranumit, Cinstitul Joe, miliardar.

Autoritatea sa se întindea până la cel mai mic sătuc din vecinătate. Privindu-l, Duncan simți că în el avea un dușman!

Colonelul Scott luă cuvântul primul. Surâse lui Duncan pentru a-l liniști.

— Sunt bucuros că te văd, Stirling... Ei, bine! domnilor, eu cred că acesta este noul nostru secretar. Noi îl cunoaștem cu toții pe Duncan Stirling. Deci aceasta nu este decât o formalitate pe care noi o votăm astăzi.

— Un minut, vă rog! întrerupse Joe Overton lovind cu pumnul în masă. Eu întreb dacă candidatul poate să facă față la această funcție.

— Cum ai căpătat această infirmitate, Stirling? întrebă Troup, micul antreprenor de pompe funebre.

El privea brațul lui Duncan cu o curiozitate bolnăvicioasă.

Duncan își înăbuși răspunsul tăios pe care îl avea pe

buze.

— Am contractat poliomiелita când aveam 12 ani, se mulțumi să spună.

— Polio și mai cum?

— Paralizie infantilă, specie de imbecil! mormăi colonelul. Apoi, întorcându-se spre Duncan:

— Cunoști condițiile. Un contract pe 5 ani, susceptibil de a fi prelungit, ceea ce înseamnă practic pentru toată viața. Cu un salariu de 30 șilingi pe săptămână pentru început.

— Scuzați, întrerupse încă o dată Overton, nu uitați că la data când îmi voi pune în aplicare planul meu de electrificare a localității Linton, unde sunteți cu toți interesați, ne va trebui un secretar de încredere.

— Este adevărat, căzu de acord pastorul Simpson, ridicându-și ochii spre cer.

— Ar mai fi un alt punct pe care vreau să-l aduc în fața dumneavoastră, continuă Overton. Tatăl candidatului a ocupat altădată acest post. Ce garanții avem noi că fiul nu va călca pe urmele tatălui?

S-a lăsat o tăcere de mormânt. Duncan simți o undă de foc care îl trecea. El a înțeles perfect rațiunea acestui dușmănos atac. Din copilărie, el a îndrăznit să-l depășească pe Euen Overton, prețiosul vlăstar al omului cel mai bogat și cel mai puternic din țară. N-a fost iertat niciodată.

Deodată, nervii lui, tensionați de săptămâni de supărare și torturați de acest interogatoriu, cedară. Se întoarse spre Cinstitul Joe cu o nesocotită îndrăzneală și furie.

— Și dacă noi am vorbi puțin de moralitatea dumneavoastră? ceru el cu o voce tare și dură. Dumneavoastră care pozați în apărător al comunității și cu toate acestea căutați fără încetare numai profitul dumneavoastră personal.

— Este o insultă adusă consiliului municipal! strigă Overton.

— Așa să fie? urmă Duncan. Cum explicați că ați cumpărat un teren aproape pe nimic și că l-ați revândut cu un preț enorm orașului pentru ca acesta să construiască

uzina de gaze?

— Este o minciună! protestă Overton, roșu la față de furie.

— Și cele 20.000 de lire pe care le-ați câștigat construind biblioteca municipală cu cărămizile și mortarul dumneavoastră de proastă calitate. Este și aceasta o minciună?

— Domnilor, domnilor! bâlbâi Troup, tremurând de spaimă. O să suportăm această insultă?

Duncan se întoarce cu sălbăticie spre el:

— Faceți toți parte din complot! Localitatea întreagă este la curent cu aceste lucruri. Toată lumea știe că dumneata realizezi 200 la sută din coșciugele din placaj pe care le vindeți spitalului!

Timp de un minut, domni o tăcere de moarte în sală, apoi explodă o gălăgie de nedescris.

În zadar, colonelul Scott încercă să adune câteva voci în favoarea lui Duncan.

— Domnilor, domnilor, nu fiți prea susceptibili. Acesta este privilegiul tinereții de a spune ceea ce gândește!

Vocea sa a fost acoperită de strigătele lui Overton care urla:

— Nu o să ai niciodată această funcție, Stirling! Atât timp cât voi fi aici, nu o să-l obții niciodată.

— Nu-l doresc, îi aruncă în față Duncan. Prefer să mor de foame decât să-mi pierd respectul de mine însămi.

— Dumneata ai zis-o! Vei muri de foame! aruncă Overton, arătând pumnul. Cariera îți este terminată aici la Devenford. O să-ți aduci aminte de aceasta după-amiază când te vei târî în șanț cerșind.

— Dumneata de asemeni, o să-ți aduci aminte când numele meu va fi cunoscut foarte departe de aici!

Această ultimă frază lăsă consiliul cu gura căscată.

Au rămas nemișcați urmărind cu privirile pe tânărul bărbat care părăsea sala.

Afară, Duncan aproape că se lovi de mașina colonelului Scott. Margaret era la volan. Ea îi făcu semn cu insistență:

râdea ca o nebună cu lacrimi în ochi.

— Duncan, exclamă ea. Neil Todd mi-a povestit tot. Trăgea cu urechea la ușă. Sunt bolnavă de răs!

Din nou o apucă un răs nestăpânit. Încă sub impresia scenei violente la care a luat parte, Duncan cu maxilarele puternic strânse, tremura tot. Se simți jignit constatând că Margaret a îndrăznit să transforme în farsă ceea ce pentru el era o tragedie.

— Aceasta nu este pentru mine o glumă, Margaret, spuse Duncan cu un aer posomorât.

— Nu, bineînțeles. Dar nu ai greșit refuzând acest post? Ce ai să faci acum?

— Nu știu. Dar de ce sunt sigur, este că voi lupta cu toate forțele mele!

Stupefiată, ea îl privea, și un gând îi străfulgera prin ochii ei albaștri, strălucitori.

El, în acest scurt timp, o privea cu intensitate. Cât era de încântătoare! Frumoasă din toate punctele de vedere, ca o prințesă din alte vremuri. Simți deodată dorința să-i împărtășească toate speranțele sale. Și îi spuse aproape fără voia sa.

— Margaret, nu-ți bate joc de mine. Tot timpul am dorit să devin medic. Vezi, asta simt eu, trebuie să îngrijesc și să vindec. Doresc să reușesc! Ah! Știu! Am un handicap teribil, dar acest lucru nu mă va opri. Eu voi fi un medic mai bun decât alții.

— Nu te-ai putut gândi la aceasta mai înainte.

— Am făcut-o. M-am gândit până am devenit aproape nebun.

Urmă o tăcere. Tânăra și-a dat seama ce însemna această vocație pentru Duncan și se simți profund stânjenită.

— Dacă ai putea merge măcar la Universitatea Saint-Andrews! spuse ea. Euen Overton o să te ajute. O să scriem unchiului meu, care este decanul facultății.

Interesul pe care îl simțea în cuvintele ei îl umplea de bucurie.

— Este foarte generos din partea ta că vrei să mă ajuti!

Dar am planul meu. La el mă gândesc de luni de zile.

— Care este acesta?

— Nu mă întreba nimic, murmură cu încetineală. Este o nebunie: Am o șansă la un milion ca să reușesc.

Din nou se lăsă liniștea. Apoi Margaret surâse și așeză o mână pe umărul lui Duncan, ca și cum ar fi vrut să-i dea siguranță.

— Sunt sigură că totul va fi bine. Dumnezeu! Lumina s-a stins în sala de consiliu. Reuniunea este terminată. Repede, Duncan, trebuie să nu te găsească aici!

Nu era totuși modul care îl dorea el pentru a se despărți. Dar și-a dat seama că nu era cazul s-o compromită rămânând cu ea. Ar fi preferat să-și exprime sentimentele pe care le simțea pentru ea. Dar cuvintele nu-i veneau pe buze. Îi strânse mâna și îngână un banal la revedere.

Apropiindu-se de casă, se simțea nervos și cuprins de frisoane fierbinți. Atunci când intră în bucătărie, tatăl lui încetă să se mai balanseze cu fotoliul.

— Maică-ta a plecat să te întâlnească de aproape 20 minute, zise Marele Tom. Ea nu mai putea să aștepte. S-a dus să afle știrile cele bune.

— Știri bune? repetă Duncan.

Și în câteva cuvinte, îi povesti ce se întâmplase.

O ciudată liniște se lăsa, întreruptă numai de tic-tacul bătrânului orologiu. Apoi Marele Tom se ridică îndreptându-și statura, întinse încetișor mâna și dându-i fiului său o lungă și fermă strângere de mână. Nu schimbă nicio vorbă. Duncan exclamă cu vehemență:

— Tată. Nu este important să faci ceea ce ai dorința să faci?

— Da, flăcăule, nimic nu este mai important.

— Joia următoare, la Universitatea Saint-Andrews are loc concursul pentru acordarea de burse. Este o competiție liberă, oricine poate lua parte, tot așa de bine poate concura fiul unui duce ca și un necunoscut ca mine. Se acordă trei burse de studiu. Și indiferent care din cele 3 este obținută

aduce libertatea, libertatea de a studia medicina! Nu am decât o infimă șansă, dar chiar dacă ar trebui să mor, o voi încerca.

Marele Tom își contemplă băiatul. Se vedea mândrie în privirea sa. Umplu cu whisky două pahare și ridicând pe al său:

— Beau pentru tine, băiatul meu! Pentru Duncan Stirling, doctor în medicină. În zece ani vei fi cel mai bun medic al țării, și dracu' să-i ia pe cei care mă vor contrazice!

Bău alcoolul dintr-o înghițitură, apoi sfărămă paharul în șemineu.

În acel moment, ușa se deschise brusc și un val de vânt puternic intră în cameră. Martha Stirling, palidă, crispată stătea în prag. Ochii ei sclipitori au văzut imediat whisky pe masă.

— Am impresia că v-am deranjat! spuse ea.

Marele Tom, încurcat, mormăi o scuză.

— Era de așteptat din partea ta! urma ea cu amărăciune. Dar să-l antrenezi la băutură și pe propriul tău fiu!

— Mamă! exclamă Duncan făcând un pas înainte. Fii atentă ce spui!

— Dar tu? ai fost atent la ce ai spus acum o oră?

Așadar, ea știa. Stătură față în față un bun moment.

— Niciodată, niciodată, reluă Martha Stirling nu m-aș fi gândit că am să aud din partea fiului meu! După atâtea speranțe, după atâtea rugăminți. Nu ai decât un singur lucru de făcut. Să te duci la domnul Overton. Îi vei explica că tu retractezi tot ce ai zis.

— Nu voi retracta nimic, întrerupse Duncan, nici măcar un singur cuvânt. Îmi pare rău că te supăr, mamă, dar decizia mea este deja luată.

— Mereu aceleași prostii, nebunia ta de a dori să devii medic, nu este așa?

El admise cu o mișcare din cap. Furia și decepția îl făcea să tremure. Ea, care nu se gândea decât la fericirea fiului ei, la viitorul său, nu putea să înțeleagă această idee fixă.

— Pentru ultima oară, îți vei cere scuze Consiliului

municipal?

— Nu, mamă.

— Atunci totul s-a sfârșit între noi. Vei părăsi această casă chiar în seara aceasta. Și odată părăsită, să nu mai revii niciodată!

Marele Tom, mergea de la soția sa la fiul său, încercând să protesteze. Dar ea îl îmbrânci fără menajamente.

— Rămâne așa cum am zis! reluă ea adresându-se lui Duncan. Dacă pleci acum, pleci pentru totdeauna!

Timp de un lung moment, ochii lui Duncan au rămas fixați pe maică-sa, apoi spuse cu calm.

— Va fi cum vrei tu, mamă!

Paralizată de durere și amărăciune, bătrâna femeie rămase nemișcată.

În camera sa, din mansardă, Duncan își făcu o bocceluță din hainele și cărțile lui. În bucătărie, jos, îl găsi pe tatăl său și câinele care îl așteptau.

Dregându-și vocea, Marele Tom se căuta în buzunar.

— Doresc să-ți dau ceva, Duncan, băiatul meu. Nu este prea mult. N-am bani deloc. Dar am mereu asta.

Era ceasul său și lanțul care, înaintea lui, a aparținut tatălui său. Ceasul era din aur și lanțul din argint foarte vechi. Acest tezaur trecea din generație în generație și, în ciuda mizeriei, niciodată n-a fost vândut sau amanetat.

— Nu, protestă Duncan, nu pot să accept.

Marele Tom își obligă fiul să primească prețiosul cadou exprimându-și iubirea printr-o presiune de mână.

— Adio, băiatul meu, și noroc!

— Adio, tată.

Duncan își aruncă pe umăr boccea.

— Adio, mamă! strigă el.

Nu-i parveni niciun răspuns.

Pe drum, aproape două sute de kilometri separau Levenford de Saint-Andrews. Duncan a făcut 20 kilometri în această noapte. Spre ora 4 dimineață se întinse la marginea unui gard viu. Cu ochii fixați pe un pal colț de lună argintie care se vedea printre norii care se fugăreau cu repeziciune,

nu putea să doarmă. În buzunare nu avea decât puțin mărunțiș. A rupt-o cu trecutul; iar calea de întoarcere la căminul familial închisă pentru totdeauna. Cu cât se gândea mai mult, cu atât se vedea sub trăsăturile unui nebun pretențios. Credea că poate să joace zaruri cu destinul lui. Dar zarurile nu cumva erau truate? Singur curajul i-a mai rămas neatins.

Ziua următoare, mai făcu treizeci de kilometri. Evitând localitățile, a avut grije să meargă numai pe drumuri de țară și poteci. La prânz, cumpără puțină pâine dintr-o localitate, mănă un prânz ușor udat cu apa unui izvor din apropiere.

Locurile înconjurătoare îl umpleau de bucurie. Nu putea să-și ia ochii de la munții cu pini verzi și pajiști cu brebenei galbeni, de la prospețimea câmpiei străbătută cu apa râurilor care se lansau în torente vesele spre vărsare. Ici și colo, fermele albite de praf făceau pete deschise în mijlocul micilor câmpuri cultivate cu grije. Aproape de drum, o turmă de oi mergea liniștită.

Dar după amiază, în mijlocul unei văi, Duncan simți primele picături de ploaie. În scurt timp se afla în plin potop. Un vânt pătrunzător îl tăia.

La lăsatul serii, era la marginea orașului Linton. Unica stradă era pustie, biroul poștei și magazinele erau deja închise, toate ușile caselor erau ferecate. Duncan se hotărî să nu meargă mai departe și să-și caute un adăpost prin împrejurimi. În sfârșit, se opri în fața casei medicului localității. Era o casă frumos construită din cărămizi cenușii și pe o tăbliță el citi: Doctor Augus Murdoch, Medicină generală și chirurgie. La dreapta casei, Duncan remarcă un mic grajd. Tremurând, se refugie înăuntru și punându-și bocceaua jos, încercă să se usuce. Nu după mult timp, ușa se deschise și o fetișcană cu capul acoperit de o broboadă, se grăbi să se pună la adăpost de ploaie.

În graba sa, ea îl lovi, răsturnă pe Duncan și se opri, observându-l surprinsă.

— Vă rog să mă scuzați, spuse el. Mi-am luat libertatea să mă opresc în...

— Coteț... spuse ea, privindu-l drept în ochi pe tânărul bărbat. Am venit să dau de mâncare găinilor.

Ea adaogă cu aceeași modestie:

— Sunteți ud de tot. Veniți să vă uscați în bucătărie.

— Nu, vă rog.

Orgoliul îl împiedica să accepte. Dar cum ea insista, o urmă, traversând grădina mergând în urma ei.

Ea deschise ușa din spatele casei și împinse pe Duncan în bucătărie. O femeie de serviciu se ridică la intrarea lor.

— Așezați-vă cât mai aproape de foc, spuse tânăra fată. Când îmbrăcămintea va fi uscată, o să vă dăm ceva de mâncare. După aceea, dacă doriți, puteți să vă continuați drumul mai departe.

Duncan o ascultă, privind-o cu insistență. Probabil că avea cam 18 ani; era curată și îngrijită, silueta ei grațioasă și tenul său avea acea culoare frumoasă care arăta o sănătate perfectă. Părul ei era pieptănat cu simplitate. Dar ce l-a frapat mai mult în toată fizionomia ei, erau albastru ochilor mari, profunzi care priveau lucrurile și oamenii cu calm și înțelegere.

În situația în care se găsea Duncan, această liniște îl irita.

— Oferiți totdeauna de mâncare cerșetorilor care trec prin fața casei? întrebă el.

— Da. De fapt am crezut că și dumneata erai unul din ei până când ai intrat în casă. În general cerșetorii nu sunt niciodată îndrăzneți, cel puțin nu înainte de a fi mâncat.

— Nu cred că am spus că îmi este foame.

— Vă este foame, sper că nu negați!

El lupta contra unei stranii slăbiciuni. Bucătăria era confortabilă și plină de mirosurile felurilor de mâncare care se preparau.

— Cu ce probleme ai venit pe aici? întrebă ea pe un ton amical. Aș dori să știu cine sunteți și unde mergeți.

El simți pentru ea o pornire de afecțiune, ca și cum ea ar fi fost surioara lui.

— Merg la Saint-Andrews, răspunse el.

— Pentru a studia ce? insistă ea cu o privire devenită

dintr-o dată strălucitoare.

Nu mai putea să se eschiveze. Răspunse scurt:

— Medicina.

Ea bătu din mâini:

— Este extraordinar! Tata va fi încântat, când ai să i-o spui. Se va întoarce din circuitul său în câteva minute.

— Este medicul localității? întrebă Duncan.

— Este singurul doctor pe o rază de zeci de kilometri, de jur împrejur.

În acest timp auziră scârțâitul pneurilor pe pietrișul din curte și trântitul unei portiere.

Câteva secunde mai târziu, doctorul Murdoch intra.

Era un om scund morocănos cu figura roșie, biciuită de vânturi, zbârcită de vârstă și muncă.

Avea cu siguranță vreo 60 ani, dar mustața și-o menținea cu mândrie și ochii săi cenușii erau ageri. O veche șapcă de vânătoare îi acoperea capul până la urechi și era învăluit de o pelerină enormă care aproape îi acoperea cizmele greoaie.

— Jeanne, Jeanne! Dineul este gata? Îmi este așa de foame că aș mânca și un bou.

Își dădu deodată seama de prezența lui Duncan, se opri, îl fixă cu ochii de jos în sus. Scoțându-și pelerina și în același timp continuă să-l inspecteze pe Duncan.

— Să vedem, să vedem, cine este acest vizitator? În aparență, încă un vagabond! Jeanne, mă vei ruina dacă aduci pe oricine. Și dumneavoastră, tinere domn, ce aveți de spus?

— Nimic, replică Duncan.

Se ridică în timp ce medicul vorbea, și fața sa luă o înfățișare din ce în ce mai dură.

— Crezi că o să accept acest răspuns în propria mea casă din partea unui tânăr pe care vântul l-a împins în bucătărie? urlă doctorul Murdoch.

— Pot să plec tot așa de repede cum am intrat, spuse Duncan. Și el a făcut un pas spre ușă.

— Halt, zbieră Murdoch. Specie de mic imbecil, crezi că

sunt în stare să las afară un om sau un animal pe o noapte ca asta? Nu am făcut decât să glumesc. Dar, Dumnezeuule, ai un caracter mizerabil. Și, pe cuvântul meu, îmi place asta!

Duncan se întoarse încetișor. Se simți deodată slab și amețit. Se clătină, apucat de tremurătură care făcea să-i clănțane dinții.

Murdoch se repezi spre el, îl ajută să se așeze într-un fotoliu și cuvintele sale se făcură mai blânde.

— Să vedem! Să vedem! Nu-mi place ce văd. O să capeți o frumoasă pneumonie dacă nu te schimbi imediat. Jeannel! Mergi imediat și caută câteva din lucrurile mele.

Duncan, după ce și-a pus îmbrăcămintea uscată, și-a spălat mâinile și fața cu apă caldă, s-a simțit un alt om, cu toate că murea de foame.

— Dineul este gata, spuse el. Pentru a-ți pedepsi insolența, dracu' să mă ia, dacă nu am să-ți fac onorurile sufrageriei!

Așezat la masă între doctorul Murdoch și fiica sa, Duncan se simți mai întâi stângaci și stingher. Dar când s-au adus felurile de mâncare și le-a pus pe masă, uită tot restul și mănă cum n-a mai mâncat niciodată.

S-a servit bulion ca în Scoția, urmat de o friptură moale și sucoasă, provenind din mieii ciobanilor de pe deal, apoi cartofi prăjiți la foc și napi din curte. Ca desert, o tartă cu coacăze însoțită de smântână așa groasă că rămânea pe lingură. Bătrânul doctor își observă musafirul și o stranie milă se citea în privirile sale.

— Încă puțină smântână, domnule... domnule?

— Mă numesc Stirling, murmură Duncan, Duncan Stirling.

— Duncan Stirling, repetă Murdoch. Iată un nume neaș scoțian. Haide, nimic nu este mai bun decât un bun dineu pentru a te pune pe picioare.

La sfârșitul mesei, Duncan scoase un suspin de satisfacție, dar foarte repede, aruncă o privire rușinată amfitrionului său.

— Cred că mi-a fost foarte foame! spuse el.

Murdoch plesni din limbă.

— Nu ai făcut decât să urmezi singura și unica mea rețetă: Mănâncă când îți este frig și ține dietă când te doare burta.

Pe Jeanne o apuca un râs nebun când își auzi tatăl ce spune.

— Scuză-mă, tată, spuse ea într-un sfârșit... Dar apropo de rețete, domnul Stirling se duce la Saint-Andrews pentru ca să studieze medicina.

— Cu adevărat? exclamă doctorul Murdoch.

Duncan îi susținu privirea fără să clipească.

— Cel puțin vreau să încerc, spuse el.

— Da, în ciuda brațului meu stâng infirm...

— Te-ai înscris deja?

— Mi-am aranjat totul.

— Hm... și ai achitat taxele?

Duncan surâse.

— Mă surprindeți, doctore Murdoch. Credeți că se pot face studii gratuite într-o facultate scoțiană?

— Nu, nu, bineînțeles, răspunse medicul, surâzând la rândul său.

Din când în când noi mergem la Saint-Andrews, Jeanne și cu mine. De acolo îmi cumpăr medicamentele și cărțile. Când ne vom mai duce o să venim să te vedem. Unde locuiești?

Duncan ezită.

— Eu... eu nu am decis încă nimic. Va trebui să-l întreb pe decan să-mi recomande undeva o cameră.

— Doctorul Inglis? întrebă Murdoch. Îl cunosc foarte bine. În felul acesta, oriunde vei fi, suntem siguri că o să te găsim.

Duncan înțelese că gazda sa era mult mai subtilă decât părea. Doctor Murdoch schimbă brusc subiectul.

— Apropo de cărți, spuse el, cât de puțin curios ai fi, poate totuși ți-ar plăcea să-ți arăt câteva lucrări de care sunt mândru. În timp ce Jeanne părasea încăperea, doctorul Murdoch se apropie de rafturile bibliotecii încărcate de cărți și îl ținu pe Duncan sub farmecul povestirilor sale, vorbindu-i despre cărțile sale cele mai dragi arătându-i-le pe

cele mai rare.

În sfârșit, puse o mână pe umărul lui Duncan.

— O să-ți petreci noaptea aici, îi spuse el. Jeanne ți-a pregătit o cameră și Hamish te va conduce mâine dimineață la Saint-Andrews. Nu, nu-mi mulțumi! Ești întotdeauna binevenit aici. Deocamdată, îți doresc noapte bună. Este târziu, și, de altfel, pot să pariez pe tot ce vrei că voi fi chemat în cursul acestei nopți. Se așteaptă încă un bebeluș în familia Davidson, aproape de gura râului Strath. Deja am adus 5 pe lumea asta și nu aș vrea să-l scap pe cel de-al șaselea.

Când bătrânul medic îl părăsi, Duncan rămase un moment nemișcat, cu gâtul strâns de emoție. Apoi merse s-o întâlnească pe Jeanne în bucătărie. Ea îl privea surâzând.

— Îmbrăcămintea este uscată acum, îi spuse ea. O să le calc. Vor fi gata mâine.

— Mulțumesc. Sunteți... Sunteți așa de bună, domnișoara Murdoch.

— Nu trebuie să-mi spuneți domnișoară. Chemați-mă Jeanne. Dar, mi-am adus aminte, iată o floricea de mărăcin alb. A căzut din buzunarul vestei. Am pus-o bine pentru dumneavoastră în caz că aceasta reprezintă un porte-bonheur.

— Da, cu adevărat, răspunse Duncan cu emoție. Pentru nimic în lume nu aș fi vrut s-o pierd.

— Este un suvenir?

— Ea mi-a fost dată de cea mai dulce și minunată fată din lume.

— Și ea vă iubește... mult?

El începu să râdă, scăpat de timiditatea sa proverbială și răspunse:

— Când voi reuși, după ce îmi voi face un renume și voi avea cea mai bună clientelă din Edinburgh, poate mă va iubi. Până atunci, este suficient că eu...

Duncan se opri brusc.

— Sunt fericită, murmură Jeanne, foarte fericită pentru dumneavoastră. Într-o zi, eu știu că această fată va fi

mândră de dumneavoastră.

Ploaia a încetat în cursul nopții și furtuna se îndepărtase. În zori, condus de Hamish, servitorul doctorului, Duncan părăsi Lintonul. Ca toți țăranii de la munte, Hamish avea o mare neîncredere în toți oamenii pe care nu îi cunoștea.

Un mormăit care însemna; se pare că mergeți la Universitate? a fost toată conversația pe care a susținut-o Duncan pe tot parcursul a 90 minute, cât a durat drumul care l-au făcut împreună... Dar Duncan se bucură de această tăcere. Bunătatea gazdelor sale de peste noapte îl emoționase foarte mult. În acest timp, intră în mahalalele vechiului oraș, de la marginea mării, și văzând siluetele clădirilor Universității în a căror linii gotice care se profilau pe cerul limpede, nu a putut să-și stăpânească un fior de bucurie. El umblă mult timp în jurul zidurilor Universității. Nu văzu decât puțini studenți, anul școlar nu începea decât săptămâna viitoare. În această tăcere, bătrânele edificii cu turele, înconjurată de peluze bine tunse și întreținute, dădea o impresie de măreție și un calm infinit.

Când la un orologiu din apropiere sună ora nouă, ieși din toropeala sa și reveni imediat la realitatea din jur.

Își închise haina, și cu bărbia sus, se îndreptă spre casa decanului. Ea era așa de monumentală, încât a avut o ezitare, dar cu toate acestea sună cu hotărâre și, câteva momente mai târziu, era introdus într-un salon cu mobilier masiv, tapisat cu stofă, iar pe jos o mochetă roșie groasă. Răsucindu-și bereta între degete, se așeză în așteptarea doctorului Inglis.

— Ce doriți? întrebă acesta din urmă, intrând în salon.

Vocea sa nu era deloc încurajatoare. Era un omuleț meticulos. Totul, în înfățișarea sa, barbișonul, ochelarii de aur, părul său cenușiu cu multă grijă separat în două printr-o cărare, arăta demnitatea și autoritatea medicului șef al spitalului Victoria și a directorului adjunct a noii și importante Fundații Wallace din Edinburgh. Dar în ciuda aparenței, ochii săi aveau o privire obosită și blândă.

În picioare în fața lui, Duncan spuse repede identitatea sa și îi explică scopul vizitei. Decanul se instalează în spatele biroului său de acasă, îi făcând semn lui Duncan să-și reia scaunul și răspunse:

Ca regulă generală, eu nu primesc niciodată studenți la această oră, dar, nu mai târziu decât ieri am primit o scrisoare de la colonelul Scott care vă privea.

Inima lui Duncan începu să bată violent. Dar înainte de a putea deschide gura, decanul reluă:

— Cu toată simpatia mea pentru aspirațiile duminice, este de datoria mea să vă previn...

— Dar, doctore... începu Duncan.

Doctorul Inglis ridică un deget cu autoritate.

— În fiecare an, urmă el, o armată de tineri ambițioși invadează această Universitate. Și în fiecare an noi suntem martorii unui veritabil masacru! În concursul pentru bursele Lockhard, singurele cunoștințe care pot duce la câștigarea unei burse sunt cele excepționale. Gândește-te. Pentru 700 de candidați, numai 3 burse de studiu.

— M-am gândit, spuse Duncan.

Decanul ridică mâinile.

— În acest caz, și presupunând că ai mijloace suficiente pentru a-ți face studiile complete și a primi titlul de doctor, te-ai gândit la puterile duminice psihice? Nu vei fi aruncat într-un colț obscur al mării noastre profesii, ca exemplu administrația Sănătății publice, unde toată munca pe care o depui se va face într-un birou prăfuit? Iartă-mi sinceritatea. Reflectă bine la ce ți-am spus. Dacă din anumite rațiuni îți este imposibil să te întorci în localitatea natală, eu îți voi găsi, pentru prietenia cu colonelul Scott, un mic serviciu pe aici. Poate chiar să te angajez la mine acasă. Dacă luându-mă după nevasta mea, situația noastră... în ce privește servitori este așa de proastă. Noi putem angaja un tânăr cu bunăvoință. Ce gândești de această propunere?

Duncan se ridică brusc.

— Aveți amabilitatea să-mi spuneți unde se fac înscrierile pentru concurs, vă rog?

Putem spune în favoarea sa că decanul a știut să-și ascundă dezamăgirea:

— În clădirea principală, aceea a Administrației.

— Vă mulțumesc, domnule.

Duncan se pregătea să părăsească salonul. În ciuda manierelor sale înțepate, decanului nu-i lipsea bunătatea.

— Iată o listă cu locuințe rezervate studenților, spuse el.

Și adăogă, cu o strălucire de umor în ochi:

— Și Dumnezeu să te aibă în pază!

Duncan primi lista, bâlbâi un cuvânt de mulțumire. Afară, el se simți învăluit de un val de indignare și furie. Plecă drept spre biroul de înscrieri și se apucă, imediat după înscriere să caute o cameră.

La început, căutările sale nu au fost încununate de succes. Toate camerele pe care le-a vizitat erau mult prea elegante și foarte scumpe. În sfârșit, el descoperi în cartierul vechi, aproape de port, într-o străduță locuită de pescari, o mică casă unde aproape de scara exterioară văzu un anunț: „cameră de închiriat”. Doamna Galt, proprietăreasa, îi deschise ușa. Îl măsură cu severitate tot ștergându-și mâinile pe un sac care îi servea de șorț.

— Da, spuse ea, am o cameră de închiriat. Camera nu este prea grozavă, și se găsește sus, aproape de pod, dar pentru ea eu nu cer decât 1 liră pe săptămână.

Duncan o urmă în casă. Era, așa cum a spus, o cămăruță, dar era curată și mica fereastră era îndreptată spre ocean, peste acoperișurile caselor și spre turnurile facultății. El închirie această cameră.

Ziua fatală de joi sosi foarte repede. Când Duncan fu așezat în banca sa în marea sală a Facultății de medicină, în tensiunea așteptării și puternicii griji simți că îi transpiră mâinile. El contempla rândurile micilor pupitre de lemn de culoare deschisă, asemănătoare cu cel la care stătea el și toate ocupate de un candidat. Ce șansă avea el printre sutele de candidați?

Se întoarse spre catedra ridicată pe un postament unde

stăteau cei doi examinatori. În jurul acestora, el văzu pe profesorii stagiaari și studenții ultimului an, îmbrăcați cu robe lungi. Printre aceștia din urmă se agita și Euen Overton.

Când a intrat în această sală mare, Duncan l-a recunoscut imediat, dar Euen nu l-a învrednicit decât cu un semn vag de recunoaștere, ca și cum ar fi vrut să-i spună „Nu conta pe relațiile noastre din trecut.” Ar fi fost așa de ușor pentru Euen să-i adreseze un surâs, să-i șoptească: „Noroc, Stirling, încearcă să reușești”.

Se împărțeau deja subiectele. Duncan apucă cu nervozitate tocul. I se părea că o eternitate s-a scurs până când a primit subiectul: era proba de matematică. Evident, era greu, dar aceasta nu depășea cunoștințele lui. El uită de toate, lumea, vecinii, scârțâitul penițelor, fâșâitul hârtiilor, și începu să răspundă la subiecte. La ora 11, s-au adunat toate lucrările la matematică. S-au distribuit alte subiecte, de data aceasta era vorba de proba de greacă. Duncan simți că e din nou stăpân pe nervii săi, concentrându-se asupra lucrării. La ora 13, se anunță, după ridicarea lucrărilor, pauza pentru dejun. Cei mai mulți se adunau în grupuri mici, schimbând între ei impresii și comentarii despre examen. Duncan se opri pe scară văzându-l pe Euen Overton ezitând, apoi se decise să se apropie de el.

— Te simți cam pierdut pe aici, Stirling?

Duncan consimți, cu privirile ațintite în ochii interlocutorului lui.

— Ce răspuns ai dat la a doua problemă de trigonometrie?

Duncan răspunse cât mai bine. Surâsul lui Overton se făcu condescendent:

— Eram sigur că ai să greșești! Acum te părăsesc. Sunt invitat la dejun la doctorul Inglis. Trebuie să mă grăbesc.

După un ușor salut cu capul, dispăru.

Duncan, plin de o imensă disperare, murmură:

— Dumnezeuule, fă ca într-o zi toată lumea să mă înțeleagă că-i vreau numai bine.

La ora două s-au dat întrebările pentru latină. Apoi proba

pentru limba engleză, urmată de o pauză de jumătate de oră. O dată mai mult, Duncan, uită să mănânce. Ultima probă a zilei era istoria. Aceasta era materie la care se simțea cel mai puțin pregătit. Își scoase manualul și-l deschise la noroc. Căzu asupra unui capitol care trata despre Revoluția franceză de la 1789 și în mod special mai detaliat câteva paragrafe consacrate lui Robespierre.

Fortându-și creierul obosit, citi cu multă atenție până ce clopotul îi chemă din nou în sala de examene.

Principala întrebare și unica, imprimată pe foaie era: Faceți o disertație despre Robespierre. Duncan lăsa să-i scape un suspin care semăna mai degrabă cu un plâns și se apucă să scrie cu grabă. După care, totul s-a terminat. Afară, era frig și întuneric, felinarele răspândeau acea lumină strălucitoare pe care Duncan a iubit-o întotdeauna. Se simțea epuizat ca și cum s-ar fi luptat ore și ore inutil.

Urcă scările care duceau în cămăruța lui, se dezbracă într-o clipă și căzu imediat într-un somn de plumb. Dimineața, se sculă târziu, cu spiritul adâncit într-un fel de toropeală.

Toată ziua, hoinări prin vechiul oraș, observând vapoarele, piața de pește, pescărușii care zburau pe deasupra apei. Nu se gândea deloc la concurs, a căror rezultate trebuiau să fie anunțate mâine, presimțirea unei catastrofe îl copleșise de cum se sculase.

Nu îndrăznea să se hotărască să se ducă la Facultate, și totuși nu se putea hotărî să nu se ducă. Chinuit și necăjit, se planta în curte și se opri în contemplarea unei enorme statui în bronz reprezentându-l pe doctorul Hunter, fizician celebru în lumea întreagă, copilul minune al universității Saint-Andrews. Cu cât îl privea pe bătrânul om încruntat, cu atât Duncan se simțea copleșit de disperare. Deodată, auzi o voce lângă el. Unul din portarii colegiului îl întreabă ce făcea acolo. Duncan tresări. Aștept rezultatul concursului pentru burse.

— De mai bine de trei ore sunt afișate, remarcă omul cu bruschete.

Un frison îl parcurse pe Duncan. Nu a știut niciodată cum a ajuns la clădirea unde erau afișate rezultatele. Dar îi trebui mai puțin timp decât ai spune-o. Mai bine de câteva momente i-a fost imposibil să ridice ochii spre lista dactilografiată fixată pe ușe. Avea impresia că este un condamnat la moarte care știe că recursul său pentru grațiere i-a fost respins și nu îndrăznește să privească în ochii gardianului. Printr-un efort disperat, ridică ochii. Primul nume de pe lista fatală nu era al lui. Prevăzuse asta. O durere bruscă îl străpunse. Al doilea, la fel, nu era al lui. Prevăzuse de asemeni. Dar al treilea – inima se opri aproape să mai bată – al treilea nume... era al lui! Duncan Stirling, din Levenford. Era admis! Nu putea să fie o eroare. Aici, era scris cu roșu... Miracolul se produsese. El era titularul unei burse de studii! Părăsind Facultatea o mare bucurie îl sufoca. Cu multă pasiune, se gândi la Margaret Scott. Dacă ea ar fi în apropierea lui! O să-i scrie imediat. Cât se va bucura ea de succesul lui! Ajungând în dreptul statuii lui John Hunter, se opri în fața ei și ridicând brațul valid, strigă: De acum, John Hunter, sunt pe drum! Te voi întâlni pe soclul tău.

Cum ajunsese acasă, se repezi în bucătărie.

Primul șoc de neliniște, frica că nu luase bursa, era acum înlocuit printr-un sentiment de exaltare. Trebuia să anunțe vestea, cea bună cuiva, altfel simțea că explodează. O luă pe doamna Galt, proprietăreasa, de talie, făcură ocolul încăperii valsând.

— Gata, doamnă Galt. Am reușit! Sunt în posesia unei burse.

Ea încercă să se degajeze:

— Ați înnebunit cumva?

— Nu înțelegeți chiar deloc?

Și o ridică de la podea.

— Am reușit. Voi avea suficienți bani ca să-mi plătesc studiile timp de 5 ani. Voi fi medic!

— Lasă-mă jos! strigă ea. Dacă nu, imediat o să avem

nevoie de un doctor și dumneata și eu. Ea își regăsi echilibrul. Dacă mă gândesc bine, a sosit un colet mare pentru dumneata, cu puțin timp înainte de a te înapoia!

— Un colet?

Și într-o clipă, urcă scările care duceau în cămăruța lui. Și se apucă să deznoade sfoara unui mare pachet. Din el scoase tot felul de bunătăți, dulciuri și o grămadă de cărți – anatomie, chirurgie, biologie. Deasupra cărților, se vedea un plic, care se grăbi să-l deschidă. Era o scrisoare de la doctorul Murdoch.

Dragă Profesore,

Nu am încetat să ne gândim la dumneata și noi am aflat vestea cea bună prin telefon înainte chiar de a fi afișat și de a-l afla dumneata.

Dumnezeu știe pentru ce examinatorii au comis o asemenea prostie, să acorde o bursă unui ignorant ca dumneata. Dar în fine, chiar în Facultățile cele mai bune, astfel de erori se produc mai în toate zilele. Dacă dumneata nu profiți de aceasta, voi crede că nu ești tânărul acela pe care l-am prețuit. Până atunci, te rog să acorzi puțină încredere unui om bătrân, nu te lăsa influențat de toate inovațiile care, sub pretextul progresului, vă învață în facultățile de medicină. Fii perspicace, adu-ți aminte de principiile elementare și, mai presus de orice, încearcă să te servești de bunul simț scoțian.

Așa că, ne luăm libertatea de a-ți trimite prin Hamish câteva nimicuri care îți vor menține bună dispoziție.

Vei găsi de asemeni câteva din cărțile mele. Eu nu le mai citesc niciodată, nu valorează nici măcar cât un cui ruginit. Nu ți-o lua în cap, flăcăule, și vino des să ne vezi, specia de iarbă rea scoțiană!

Al dumitale. Murdocli.

Duncan simți lacrimi în ochi.

Se așază pe pat, și pentru a doua oară în această zi, o undă de fericire îl copleșea.

Capitolul 2

Duncan, ieșind de la un curs, se grăbea spre casa doctorului Inglis. Mergând, se gândea la anii care au trecut, și lui i se păreau că au trecut așa repede ca o foaie luată de vânt. Era acum student în anul al V-lea, și urma să-și susțină ultimul lui examen în această iarnă. În câteva săptămâni va fi în posesia diplomei de medic.

Lupta cu viața nu a trecut fără să-i lase urme.

La început, și-a completat banii de care avea nevoie pentru întreținere cu un post de contabil într-un magazin din oraș. Apoi, călcându-și pe mândrie a fost nevoit să accepte oferta decanului făcută chiar la sosirea sa la Saint-Andrews. De peste trei ani el muncea ca servitor în casa doctorului Inglis. Încetul cu încetul, el a învățat să-l cunoască și să-l iubească pe decan.

El a descoperit, sub platoșa de demnitate și autoritate, o bunătate timidă și amabilă. Dar, din păcate doamna Inglis era o femeie meschină, i-a făcut viața grea și îi plătea atât ca să poată să-și achite chiria și să nu moară de foame.

Ajuns în fața casei decanului, ocoli, și intră prin ușa de serviciu, își scoase haina, își puse un șorț albastru, aduse cărbune din pivniță, umplu căldările, curăță bucătăria. La această ultimă activitate îl găsi doamna Inglis.

Era o doamnă îmbrăcată cu mult gust și eleganță. Când se adresa lui Duncan ea avea totdeauna un ton agresiv și de sus.

- Stirling, trebuie să faci focul în salon.
- Bine, doamnă.

Îi aruncă o privire aspră:

— Hai mai repede! Mi-a venit nepoata.

Duncan era deja obișnuit cu micile umiliri cu care îl trata această femeie. Luând o găleată de cărbuni, se îndrepta spre salon și aici, așezată pe o canapea, cu o carte în mână, el o descoperi pe Margaret Scott!

Imediat se opri. Și cu toată afecțiunea acumulată de atâta vreme în inima sa se îndrepta imediat spre vizitatoare. Timp de câteva momente, Margaret nu l-a recunoscut. Apoi exclamă:

— Dar acesta este Duncan.

După ce primul moment de surpriză a trecut, ea izbucni în râs. Apoi reluându-și tonul serios:

— Ah! Scuză-mă, Duncan. Dar habar nu aveam că dumneata ești cea de-a doua femeie de serviciu!

Cu capul aplecat, ea îl observa.

— Te-ai schimbat mult.

— În bine, sper, spuse el.

— Tatăl meu vorbea de dumneata zilele trecute. Că nu te-am mai văzut demult.

Duncan se îndreptă. Ultima remarcă a lui Margaret a făcut să încolțească o idee nebunească în spiritul său. Spuse repede:

— Este foarte adevărat, Margaret. Parcă au trecut secole de când nu te-am văzut. Accepți să vii să iei ceaiul cu mine mâine?

Ea rămase stupefiată:

— La dumneata?

Incapabil să scoată un cuvânt, Duncan a făcut semn că da.

Margaret continuă să-l privească. Ea se gândea că era poate nostim să vadă cum trăia acest straniu băiat.

De altfel, era cu totul altul, arăta mult mai bine ca înainte. Să nu-ți vină să crezi cât era de schimbat!

— Nu pot să vin mâine, spuse ea. Ies cu doctorul Overton.

El rămase tăcut. Mai mult ca niciodată, numele lui

Overton declanșă în el un sentiment de dușmănie.

De la succesul lui Duncan la concursul de burse, Overton nu a încetat să-l trateze ca o cantitate neglijabilă sau cu un dispreț fățiș.

— Dar voi fi liberă mâine după amiază, adăugă Margaret.

Reîntorcându-se la el, în această seară, Duncan era transportat de fericire. El urcă scările în viteză, dar, la etajul al doilea, se opri brusc. Cineva cânta la pian. Noul locatar, fără îndoială, de care doamna Galt i-a vorbit. El rămase în umbră să asculte. Cu toate că nu era cunoscător, el simți că această muzică este frumoasă. De obicei ar fi fost prea timid ca să facă primii pași, dar acum, în această seară, fericirea în care plutea îl ajuta să treacă peste această reținere. Ciocăni în ușă și când i se spuse să intre, apăsă pe clanță.

— Treceam și m-am gândit că este datoria mea să vin să mă prezint, spuse el.

— Sunteți doctorul Geisler, nu este așa? Eu mă numesc Duncan Stirling, locuiesc la etajul superior.

Continuând să cânte, tânăra femeie așezată la pian întoarse capul și inspectă pe noul venit din cap până în picioare. Ea părea să aibă vreo 28 de ani. Ochii erau întunecați într-o față palidă, foarte comună, dar avea o expresie de tristețe și plină de sfidare în același timp, lucru care atrăgea atenția. Ea purta un pantalon de gabardină bleumarin. Picioarele sale goale se jucau cu papucii marocani din piele, roșii și uzați. Părul negru și ciufulit era aranjat fără cea mai mică afectare.

Niciodată Duncan nu a văzut o femeie mai indiferentă în ce privește eleganța. Ea încetă brusc să mai cânte și se sculă.

— Ah! da, spuse ea cu răceală. Deci dumneata ești studentul în medicină. De când am sosit o aud mereu pe doamna Galt laudându-te.

El începu să râdă privind în jurul lui. Camera, cu toate că era mobilată cu simplitate, era încântătoare.

Un tablou deasupra șemineului, divanul acoperit cu mătase crem, pianul acoperit cu furnir, toate acestea formau

un ansamblu plin de farmec pe care nu se aștepta în niciun caz să-l găsească sub acest acoperiș modest.

Nu s-a stăpânit să nu remarce.

— Ați aranjat foarte bine camera dumneavoastră. Presupun că toate aceste lucruri vă aparțin?

Fața doctorului Geisler luă o înfățișare și mai aspră.

— Da, este tot ce mi-a mai rămas.

Duncan își întoarse privirile. Știa deja că ea este refugiată din Austria și că practica medicina la Viena. Ea a venit pentru a coordona serviciul de chirurgie ortopedică creat de Direcția Fundației Wallace.

Cu aceeași răceală, ea continuă:

— Când trebuie să părăsești o țară, ești bucuros s-o părăsești, indiferent cum.

— Da, aprobă el, sunt sigur.

— Îmi place această casă veche, spuse ea după un moment de tăcere. Este cu adevărat mare diferența față de Viena de astăzi!... Pianul meu nu vă deranjează?

— Nu, sigur! Nu, răspunse el cu rezeziune.

— Mi-a plăcut foarte mult exercițiul pe care îl cântați când am intrat.

— Exercițiul! repetă ea ridicând din sprâncene. Era din Schuman. Un brav omuleț cu adevărat. A murit la azilul de nebuni ca mulți artiști de geniu!

Își lăsa capul pe spate, cu ochii în tavan, trăsăturile sale se estompau în umbră.

Degetele sale atingeau ușor clapele.

— Muzica? urmă ea. Un calmant, iată ce este ea pentru mine. Vino să iei din acest calmant când dorești, dacă nu vei fi foarte ocupat.

Astfel, ea îl concedia într-o manieră cam bruscă și impersonală. Dar, lucru ciudat, nu se simțea jignit.

El simți că nu era nicio animozitate în atitudinea acestei tinere femei.

— Noapte bună, doctor Geisler, spuse Duncan, sper că vom fi prieteni.

Urcând la el, muzica l-a urmărit până la camera lui.

Ora fixată pentru vizita lui Margaret sosi în sfârșit. Duncan a împrumutat de la doamna Galt o față de masă albă și o vază în care a pus câțiva trandafiri.

A cumpărat fursecuri, și un borcan de dulceață de zmeură. Cu siguranță bugetul său, calculat la centimă nu ar fi rezistat la așa cheltuieli nebunești și, cu strângere de inimă se hotărî să amaneze ceasul și lanțul pe care i le-a dat tatăl lui.

Când toate aceste bunătăți au fost așezate pe masă, rămase să le privească, cu inima bătând. Și, curând, auzi pasul repede al lui Margaret. Un moment mai târziu era în pragul ușii. Duncan era incapabil să articuleze un cuvânt, atât era de emoționat. Nu putea decât s-o privească, ochii săi exprimau, cât de mult o admira. Cu adevărat, era, era foarte frumoasă cu blana sa din vizon, cu pălărioara lăsată pe ochi într-o parte, și manșonul tot din vizon. Frigul i-a făcut obraji mai roz, iar ochii îi sticleau ca niște stele.

— Oh! Duncan, ce caraghios de mică cameră ai! spuse ea întinzându-i mâna și privind în jurul ei. Chiar trăiești cu adevărat aici? Este minuscul! Nu se poate plimba nicio pisică pe aici.

Duncan se simțea în prezent perfect liniștit.

— Eu nu am pisică! spuse el.

Margaret transformase deodată cămăruța în palat. I-a servit o ceașcă cu ceai și nu s-a putut abține să-i spună din străfundul inimii:

— Este un mare eveniment pentru mine, Margaret, prin vizita care ai făcut-o aici. Nu îți pot spune cât... Dar te plictisesc. Dorești o bucată de prăjitură?

— Nu mă plictisești, Duncan, îmi place foarte mult să mi se spună lucruri drăguțe. Dar scuză-mă dacă nu servesc nicio bucată din această prăjitură. Euen – doctorul Overton – mi-a făcut o astfel de conferință ieri seară despre hidrocarburi, că mi-am pierdut apetitul. Era de altfel mai degrabă stupid din partea sa să-mi vorbească de astfel de lucruri, oferindu-mi șampanie și langustă. Dar parcă vroiai să-mi spui ceva... Despre ce era vorba?

— O! de nimic.

— Dar te rog!

— Bine, pe scurt despre asta este vorba. Am dorit întotdeauna să-ți spun că ai fost pentru mine farul meu călăuzitor în tot timpul acestor arii unde eu am muncit și am învățat în această cămăruță.

— Ești un înger! exclamă ea, încântată. Mai dă-mi încă o ceașcă de ceai și vorbește-mi încă despre acestea.

O fericire imensă îl cuprinsese pe Duncan. Această după-amiază depășea toate speranțele sale. Se pregătea să reumple ceașca lui Margaret când lovituri violente zguduiră ușa și o voce puternică răsună:

— Ești acasă, Duncan, flăcăule?

Se lasă o tăcere jenantă. Apoi Duncan întrebă:

— Cine este?

Dar, în sine, el cunoștea deja răspunsul.

— Este tatăl tău care vine să te vadă.

Tatăl său! Era ultima persoană pe care o dorea aici în acel moment! Se ridică, dar nu a mai avut timp să se îndrepte spre ușă. Aceasta s-a deschis cu zgomot și Marele Tom, urmat de câinele Rust, intră împleticindu-se. Bineînțeles, el băuse, dar obrazul său strălucea de fericire părintească.

— Ce mai faci, flăcăule? Am avut ocazia să vin cu o mașină și nu am rezistat. Sunt luni de când doresc să te văd!

Înaintă și îl strânse pe Duncan în brațele sale. Rust își manifesta aprobarea și bucuria prin sărituri mari. Era prea mult pentru această cămăruță. Un gest neîndemânatec al Marelui Tom și vaza cu trandafiri se sfărâmă de sol!

— Drace! exclamă Marele Tom.

Oarecum calmat de zgomot, Marele Tom se întoarse.

— Ia te uită, reluă el, nu știam că ai vizite. Ca să vezi, miss Margaret, chiar ea! Pot să spun că sunt încântat și mândru că vă văd aici!

El întinse mâna, Margaret mândră întoarse capul.

— Așază-te, tată! îl rugă Duncan și luându-l de un braț îl împinse spre un scaun.

— Dorești o ceașcă cu ceai?

— Ceai? repeta Marele Tom cu un răs vesel. Eu cunosc ceva mult mai bun!

Cu o clipire complice din ochi spre Margaret, el scoase din buzunar o sticlă.

— În sănătatea dumneavoastră, Miss!

Margaret se ridică brusc, punându-și mânușile.

— Sunt obligată să plec.

— Vă rog, încă nu, murmură Duncan.

— Tata, încearcă măcar să bei puțin ceai.

— Ți-am spus odată, Duncan, că nu vreau ceai. Dar aș dori să discut puțin cu invitata ta.

Margaret se îndreptă spre ușă.

— Îmi pare rău dacă plecați din cauza mea! – exclamă Marele Tom.

Pentru a sublinia mai bine cele spuse, el încercă s-o oprească apucând-o de braț. Acesta a fost un gest fatal. Îmbrâncit, Duncan scăpă ceașca și bluza lui Margaret se păta de ceai.

O tăcere penibilă invadează încăperea, Margaret pălise de furie și nervi. Cât despre Duncan, disperat, rămăsese înțepenit pe loc.

— Oh! Margaret! sunt dezolat.

— Ai și de ce, șuieră ea cu furie. Am venit aici pentru a bea o ceașcă de ceai, nu pentru ca un necioplit complet beat să mi-l arunce în față.

Ce să răspundă? împărțit între două iubiri, Duncan rămase mut, dorindu-și ca solul să se deschidă și să-i înghită.

Poate Margaret își dădea seama de situația sa. Dar ea continua cu un ton plin de sarcasm.

— Ți mulțumesc pentru aceasta încântătoare după amiază. Totul a fost cu adevărat perfect!

Câteva secunde mai târziu ea dispăruse. Marele Tom, înlemnit, mai trase o nouă înghițitură de alcool. Apoi suspină:

— Am impresia că nu prea ești bucuros că mă vezi, dragul meu.

— Tu știi foarte bine că da, papa. Pur și simplu este că... Dar la ce bun? Îmi pare rău că spui, la ce bun! Oh! Doamne, pentru ce am venit? Nimeni nu mă vrea! Propriului meu fiu îi este rușine cu mine!

Duncan simți că răbdarea sa a ajuns la limită.

— Tată, spuse el cu fermitate, trebuie să te culci! Îl prinse pe tatăl lui de braț și îl ajută să ajungă în pat.

Marele Tom căscă și încercă să spună ceva, dar nu a mai avut timp. Dintr-o dată a adormit.

Duncan privi cu milă corpul mare al tatălui său, cu fața atât de jalnică.

Îi aranja cu grije și cât mai confortabil posibil cuverturile de pe pat, apoi părăsi camera cu singurul gând: să uite.

La etajul de dedesubt, ușa era deschisă. Doctorul Geisler îl opri din drum:

— Dumneata ești Stirling? Vino un minut.

— Mă duc în oraș, răspunse Duncan scurt.

— Unde?

— Habar nu am.

— Intră și ține-mi de urât.

El intră cam în silă.

— Spune-mi, ai avut invitați, la dumneata! întrebă ea. Am văzut coborând o tânără. Apoi se opri.

Duncan avu un răs amar și zugrăvi situația în câteva cuvinte înțepate.

— Și ce-i cu asta! comentă ea. Nu este cazul să faci o dramă. Spune-mi, îi porți pică tatălui tău?

— Nu, pe mine sunt supărat. Ce poți să te aștepți de la un imbecil ca mine și care nu are decât un singur braț.

— Haide, fără complexe. Asta nu ajută la nimic.

Ea luă loc la pian, în timp ce el se așeză în fața focului care ardea frumos în șemineu, și începu să cânte pentru el.

Indiferent, în timp ce melodia invada camera amestecându-se cu zgomotul produs de trosnetul butucilor care ardeau, Duncan simți cum îl cuprinde liniștea.

Când tânăra femeie se opri din cântat, el își regăsise calmul.

— Spune-mi, tot mai vrei să fugi? întrebă ea.

— Nu, dumneavoastră știți foarte bine că vreau să continui să fac ceva important... ceva foarte important în medicină.

— Cu adevărat? munca aceasta te interesează.

— Cu pasiune! Iar dumneavoastră, dumneavoastră cântați minunat!

— Este foarte necesar pentru degetele mele. Asta le face să fie puternice și suple. Nu uita că sunt chirurg.

— Aproape am uitat. Cu toate că numele pe care îl purtați îmi este cunoscut. Există un doctor Geisler foarte cunoscut în Austria, doctorul Ana Geisler. A scris o carte extraordinară despre chirurgia modernă. Este cumva o rudă de-a dumneavoastră?

— Nu chiar... Pentru simplul motiv că sunt chiar eu doctorul Ana Geisler!

Mai întâi Duncan a crezut că ea glumea. Apoi înțelese că ea a vorbit foarte serios, și a rămas stupefiat. Așadar, era, era strălucitul doctor Geisler, de la facultatea din Heidelberg și din Viena!

— Și eu... Eu, bâlbâi el, care vă povesteam micile mele întâmplări neînsemnate, dumneavoastră, dumneavoastră care aveți lucrări cunoscute în lumea întreagă...!

— Mă flatezi.

— Nu, cu siguranță nu. Sunt încă înmărmurit de această descoperire.

Ea își privi punctul roșu aprins al țigării pe care o fuma.

— Ceea ce am făcut nu este nimic în comparație cu ceea ce mă pregătesc să fac, spuse ea. Când voi termina cu această muncă, de probă, de 12 luni, la Comisie – și prietenul dumitale doctorul Inglis în particular – m-a făcut să întrevăd un post important la Edinburgh, chiar la Fundația Wallace. Atunci, se va auzi vorbindu-se de mine.

Și întorcându-se brusc spre Duncan adăugă:

— Dacă nu ai nimic mai bun de făcut, vino mâine să mă vezi operând!

— Cu multă bucurie! răspunse Duncan. Dar cu adevărat dorești asta?

Ea aprobă, dând din cap, fără să mai revină asupra acestui subiect. Apoi se sculă.

— Am o foame de lup, spuse ea. Dar ai ghinion! eu nu știu să gătesc. În sfârșit, cu ajutorul lui Hippocrate, voi diseca aceste două sandwichiuri. Ai să vezi! – și și-a ținut promisiunea.

A făcut chiar mai mult: la cele două sandwichiuri cu carne și cu salam, adăugă un borcan de castraveți și cafea fierbinte. Au mâncat unul lângă altul, în fața flăcărilor jucăușe, vorbind de medicină și de tehnica medicală. Întinderea cunoștințelor lui Anna, studiile profunde și forța de a ști și învăța l-a impresionat profund pe Duncan. La ora 10 noaptea, când se ridică pentru a merge la el era plin de recunoștință.

— Am petrecut o seară minunată, doctor Geisler, spuse el. Și nu știu cum să va mulțumesc.

— Eu mă numesc de asemeni Anna. Nu încerca să-mi mulțumești. Dacă nu eram așa de plictisită, de mult de mult te-aș fi rugat să pleci.

După ce Duncan plecase, ea rămase imobilă, adâncită în gândurile sale.

— Săracul băiat, viața l-a maltratat, își zise ea. La fel ca și pe mine. Dar, contrar mie, el nu este încă oțelit. Aplecată asupra jăratecului care se stinge, gândi cu sinceritate brutală: — O să am grijă de el. Îl voi învăța să se oțelească. Este inteligent. Coleg, el poate să-mi servească mai târziu la lucrările mele.

A doua zi de dimineață, Duncan a fost trezit de soneria telefonului de la parter. Era Margaret care îl chema, necăjită de purtarea ei de ieri seară.

Duncan nu înțelegea că gândul de a pierde un admirator, chiar și foarte modest, rănea vanitatea tinerei. Pentru el faptul că ea l-a chemat, însemna că ea l-a iertat, că ea dorea ca relațiile lor să continue, aceasta era o adevărată minune.

Între timp, sus, Marele Tom s-a trezit cu o puternică

durere de cap. Amintirea întâmplărilor petrecute îl umplea de remușcări.

Când Duncan îi spuse despre împăcarea cu Margaret, din pieptul lui scăpă un suspin de ușurare.

— Nu sunt decât un bătrân imbecil! spuse el. Dar voi fi pedepsit! Când mă voi reîntoarce acasă, trebuie s-o înfrunt pe mama ta.

Auzind că vorbește despre mama sa, fața lui Duncan căpăta o expresie dură. În ciuda încercărilor lui pentru a se împăca cu mama lui, ea refuza să-l vadă. Încă și acum, ea pretindea că toate eforturile fiului ei se vor termina cu o tragedie, și că timpul îi va da ei dreptate.

El strânse pumnii involuntar și întrebă:

— Îmi înțelegi acum ambiția, papa? Înțelegi de ce eu nu pot să renunț, pentru ce trebuie să reușesc eu, cu orice preț?

Pregătirile Marelui Tom erau acum terminate. El dădu din cap punându-și în același timp basca, și se îndreptă spre ușă. Surâse încă odată și fluierându-l pe Rust, el se grăbi să prindă autocarul.

În această după-amiază, Duncan se prepară să asiste la operația doctorului Geisler. El ajunsese înainte la modestul spital situat pe o străduță din cartierul muncitoresc din Dundee.

Dar Anna era deja ocupată să-și spele mâinile în mica cămaruță de lângă sala de operații. Ea îl primi pe Duncan cu politețea ei rece. Dar, în timp ce o infirmieră îl ajută să-și pună halatul, ea îi spuse peste umăr.

— Ai putea să faci anestezia?

Duncan încercă să-și exprime recunoștința, dar tânăra femeie îi tăie scurt mulțumiile:

— Vă rog, fără mulțumiri! Pregătește-te.

Întorcându-se spre infirmieră:

— Domnișoara Dawson, mă voi ocupa de bolnavul meu în cinci minute exact. Pentru ce doctorul Overton nu este încă aici?

Infirmiera Dawson, o tânără frumoasă cu ochi albaștri

răspunse:

— Trebuie să sosească dintr-un moment sau altul. Sunt sigură că a fost reținut.

Abia a terminat de vorbit, că Overton se precipita în cameră, explicând întârzierea cu nenumărate scuze.

Duncan nu era mirat că îl vede. Ca intern al spitalului, era normal ca Overton să fie numit ca asistent al doctorului Geisler pentru operație. Dar, ceea ce este sigur, Overton nu se aștepta să-l întâlnească pe Duncan.

— Ia te uita, Stirling! exclamă el cu ostilitate în voce. Nu credeam că tu îi vei administra anestezicul.

— Fără discuții vă rog, ceru Anna cu severitate. Nu voi tolera niciodată să se vorbească când operez.

Bolnavul a fost adus imediat în sala de operații. Era un băiețel de 11 ani, se vedea că este subalimentat și anemic, jalnic produs al acestor împrejurări nesănătoase. El prezenta un caz caracteristic de talipes equinus. Pe scurt, el avea un picior mai scurt, era șchiop.

Ca la cea mai mare parte din copii, anestezia își făcea efectul normal. Duncan, așezat pe taburetul de metal, aproape de masa de operații și liniștit de respirația profundă și regulată a micului bolnav, era așezat într-o poziție ideală pentru a urmări fazele operației.

După el acesta era un caz disperat. Piciorul era mai scurt decât celălalt, gros și diform. Nu era deloc un picior ci un nod de mușchi și de nervi deformați și răsuciți. După părerea lui niciun chirurg dintr-o mie nu ar fi îndrăznit o asemenea operație.

Totuși, de la prima incizie, cu o tăietură îndrăzneată și rapidă ea încercui glezna cu un cerc roșu, el înțelese că Anna încerca imposibilul.

Lama fină a bisturiului scânteia fără nicio eroare în mâinile abile ale tinerii femei, care căuta într-un amalgam de oase și de nervi. Niciun gest inutil.

Duncan a văzut operând și alți buni chirurghi, chiar pe profesorul Rigiș însuși. Dar ce vedea era diferit. Fără riscul de a se înșela, putea să afirme că Anna Geisler avea geniu.

Când operația a fost gata, Anna ieși brusc din sală. Ea își scoase mânușile și scoase cu profund suspin, intrând în micul spălător pentru a-și scoate masca.

Duncan merse în întâmpinarea ei când îl auzi pe Overton vorbindu-i. De data asta, Euen părea emoționat. Abandonase expresia lui obișnuită de blazare.

— Sincer, doctor Geisler, spuse el, este cea mai frumoasă operație pe care am văzut-o la acest spital! Permiteți-mi să vă felicit.

Ea surâse cu răceală, ștergându-și mâinile pe prosopul pe care el i-l da.

— Nu am interzis toate conversațiile inutile? spuse ea.

— Atunci vă invit să luăm ceaiul împreună!

Vocea îi era dulce și suavă. Dar eforturile lui Overton pentru a o seduce pe Anna au rămas fără rezultat.

Ea scutură din cap:

— Am promis deja unui prieten că iau ceaiul cu el.

— Altă dată se poate?

Când el se depărtă, Anna avu o strâmbătură de dezgust.

— Este prea frumos, prea sigur de el, acest băiat!

— L-ați entuziasmat, spuse Duncan. Era sincer.

— Poate. Dar nu îmi place genul lui. Dar acum, pentru Dumnezeu, Duncan, grăbește-te.

— Am crezut că aveți rendez-vous, cu un prieten?

— Prietenul ești dumneata.

Se îndreptară spre ceainăria cea mai apropiată. Dintr-o dată, Anna se întoarse spre Duncan: Ai dat foarte bine anestezicul astăzi. Te-ar interesa să fii în următoarele trei luni anestezistul meu? Spitalul este de acord. Salariul este de 50 lire.

Duncan roși de surpriză și plăcere. Cincizeci de lire! Suficient să pună capăt servitudinii doamnei Inglis, fără să mai vorbim de experiența pe care o câpăta ca anestezist.

Cu un surâs afectuos pe buze, Duncan descifra cartea poștală, fără semnătură, ca de obicei, cu ștampila familiară și binevenită din Strath Linton.

Doi din prietenii tăi vor fi la Saint-Andrews joi după-amiază. Întâlnirea la librăria Leckie, la ora unu.

Prietenia lui Duncan pentru Murdoch și Jeanne era în prezent bine stabilită; și ea devenise o tradiție, iar când în rarele ocazii când bătrânul doctor și fata sa veneau în oraș, Duncan îi întâlnea la librărie, de unde plecau toți trei să ia dejunul împreună.

Murdoch, mereu în căutarea unei vechi ediții dintr-un titlu, a făcut din această librărie locul lui de întâlnire.

Deodată, surâsul lui Duncan dispăru brusc. Și-a adus aminte ca joi, i-a promis lui Anna să o ducă la un restaurant pentru a sărbători noul său serviciu.

Cu cartea poștală în mână, cu gândul se întoarce în timp. Ultimele șase săptămâni i-au schimbat profund viața sa. În Anna Geisler a găsit o colegă a cărei răceală masca o ambiție și o ținută tot așa de precis determinată ca și a lui.

Asocierea lor era complet impersonală, și din cauza aceasta el o aprecia.

Sub îndrumarea lui Anna studiile sale progresau cu rapiditate. Ambițiile sale erau încurajate, cunoștințele sale despre chirurgia modernă se înmulțeau în fiecare zi. Anna îi împrumuta diferite cărți și despre artă, literatură, muzică.

În ciuda ținutei ei neglijente, ea era cultă și chiar de o cultură rafinată.

Nici nu știa cum să se împartă între Anna... și Murdoch. Era într-o dilemă care îl îngrijora. În niciun caz nu dorea să-și supere vechii săi prieteni.

Se așeză la masă și, cu un straniu sentiment de jenă, scrise un cuvânt de scuză, pretextând că va fi ocupat joi la spital, ceea ce de altfel era oarecum adevărat, căci trebuia să fie, joi după-amiază la un curs important.

Sosi și ziua de joi. Duncan a hotărât ca acest dejun să-l ia la un restaurant bun.

De data aceasta dorea să o trateze pe Anna regește și o invită la Thistle Grill, cel mai nou și elegant restaurant din

oraș.

Când el intră în sala restaurantului, Anna îl aștepta. Părea mai puțin distantă ca de obicei. Rochia, neagră și simplă, îi făcea o siluetă elegantă. Nu se putea pretinde că este frumoasă, dar tenul său palid, felul distins cum se purta dar mai ales mâinile cu degetele lungi și suple, toate acestea o deosebeau de alte femei și îi dădeau un aer straniu, superior.

S-au adus feluri delicioase.

Duncan a cerut o sticlă din cel mai bun vin. După ce paharele au fost umplute, Duncan spuse:

— Beau, Anna, pentru reușita doctorului Geisler și a doctorului Stirling!

În acel moment, avertizat parcă de un al șaselea simț, Duncan întoarse capul.

El văzu în ușa restaurantului pe Murdoch și Jeanne. Amândoi l-au văzut în același timp. Duncan se simți roșind până la rădăcina părului. Niciodată nu și-ar fi imaginat că Murdoch va alege același restaurant *Thisth* pentru a dejuna!

Bătrânul doctor și Jeanne se îndreptau spre fundul sălii și trebuiau să treacă prin fața mesei lor. Când ajunse în dreptul lui, Duncan se ridică pe jumătate, se bâlbâi și încercă să facă prezentările. Dar eforturile de a repara stângăcia lui au rămas fără rezultat.

Murdoch își îndreptă umerii în vechea haină de tweed; cu sprâncenele încruntate, îi aruncă o privire lui Anna și îi întoarse spatele. Se întoarse cu fața spre Duncan și dregându-și vocea spuse:

— Acum înțeleg pentru ce nu aveți timp să vă întâlniți vechii prieteni.

— Dar, din contra, nu înțelegeți deloc! protestă Duncan.

— Înțeleg perfect, replică disprețuitor Murdoch. Sunteți foarte ocupat la spital.

Încurcat în scuze stupide, care de data asta semănau a minciuni Duncan se așeză brusc. Vexat și furios nu mai dorea să spună nimic.

Constata că Jeanne cu o figură tristă, încerca să-i explice

ceva tatălui său. Dar acesta, apucând-o de braț, o împinse spre un colț al sălii.

După un moment de tăcere, Anna întrebă:

— Cine este?

— Un prieten de-al meu, răspunse Duncan scurt.

— Și tânăra fată?

— Ea de asemeni.

Camaraderia care era între ei la începutul mesei dispăruse. Au încercat să regăsească această camaraderie, dar degeaba, și Duncan s-a simțit ușurat când prânzul a luat sfârșit.

Plăti repede consumația și o urmă pe Anna.

S-au întors direct la spital, unde Anna trebuia să opereze la orele 14 și jumătate.

În această zi, în parte din cauza acestei operații, dar mai ales de talentul și personalitatea pe care Anna și-a făcut-o, amfiteatrul era plin, până la refuz, de studenți.

Duncan remarcă printre ei și medici ai orașului și un chirurg de la Spitalul Victoria care și-au dat întâlnire în amfiteatru. Printre ei se afla o personalitate de vază: profesorul Lee, directorul Fundației Wallace.

Overton, mereu în largul lui în situațiile importante, o asista pe Anna.

Luându-și locul la masa de operații, Duncan nu se simți prea bine.

Incidentul de la restaurant îl impresionase și prezența atâtor persoane în jurul lui îi marca încă neliniștea.

Trebuia să administreze un anestezic destul de complicat: un amestec de gaz carbonic, oxigen și eter. El pipăi cu mâna sa sănătoasă capacele care închideau diverse flacoane și butelii.

Imediat după începerea operației, el simți că nu prea este stăpân pe el.

O dată sau de două ori Anna îi aruncă o privire rapidă. Apoi surprinse și alte priviri și chiar o străfulgerare dezaprobatore a ochilor lui Overton spre brațul lui infirm. Sentimentul inferiorității sale îl paraliză dintr-o dată.

Stângăcia se accentuă, învăluindu-l ca o ceață, sufocându-l.

Apoi catastrofa! El se întoarse să schimbe eterul, dar degetele sale lăsară să-i scape butelia cu anestezic care căzu jos.

Toate privirile erau îndreptate spre Duncan, cu excepția doctorului Lee, care, plin de delicatețe, părea că privește tavanul.

— Incapabilule! murmură Overton. Noroc că nu s-a spart! Am fi zburat cu toții!

— Taci din gură ordonă Anna.

Și întorcându-se cu repeziciune spre infirmiera Dawson:

— Nu te uita ca o idioată. Adu-mi o altă butelie, repede.

— Imediat, doctore.

Infirmiera aduse alergând o altă butelie.

Operația se termină într-o tăcere încordată.

Duncan merse să se schimbe la vestiar. Era foarte palid. Înțelegea enormitatea greșelii sale. Consecințele dezastruoase pe care putea să i le aducă. Se simțea fără putere, bolnav, și nu mai accepta ideea de a revedea persoanele care au fost de față la neîndemânarea lui.

Cu bună știință, nu se grăbea, sperând să-i lase destul timp lui Anna să părăsească spitalul. Dar când era pe punctul să plece, la rândul său, auzi frânturi de conversație, schimbate între două infirmiere din serviciul „Chirurgie” și se opri ca lovit de moarte.

„A fost teribil, când eterul a căzut, spunea cea mai în vârstă. Ce imbecil este acest student!”

Interlocutoarea era infirmiera Dawson.

„Ce poți să te aștepți de la unul ca el? întrebă ea. Nu va fi niciodată un bun medic! Doctorul Overton mi-a spus-o de nenumărate ori!”

O tragică disperare îl cuprinse pe Duncan pe drumul de întoarcere.

A doua zi dimineată, la sculare, aceeași senzație îngrozitoare îl stăpânea. Niciodată mai înainte, nu s-a simțit așa de descurajat. Ideea inferiorității sale fizice îl obseda.

Peste tot, în jurul lui, credea că toată lumea îi este milă de el. El se compătimea amar la gândul că toți camarazii râdeau de infirmitatea lui. Această obsesie îi sporea stângăcia.

Sâmbătă dimineața, Anna îl opri pe scară, îl împinse în camera ei.

— Mă ocolești! spuse ea. Ce se întâmplă?

— Nimic, răspunse evitându-i privirea.

Ea se așeză, hotărâtă să schimbe subiectul.

— În curând îți vei da ultimele examene, spuse ea pe un ton de conversație banală. Luna următoare, nu este așa? Mă bucur la gândul că vei scăpa de toate aceste lucrări. Să știi, Duncan, dacă vrei cu adevărat, și dacă te specializezi, o să facem, dumneata și cu mine, o echipă formidabilă!

— Să mă specializez în ce? Eu nu sunt bun de nimic!

— Nu fi stupid!

Fără să-i dea atenție la ce spunea, el continuă, crispat:

— Este adevărat, la ce sunt bun? Ingles avea dreptate. El m-a prevenit de la început că voi mucegai într-un colț plin de praf să stabilesc statistici sau să vaporizez dezinfectante prin sălile de operații. Nu are nicio importanță pentru că tot nu sunt bun de nimic.

Ridică din umeri, disperat. Acum își deschisese sufletul în fața lui Anna.

Tânăra femeie reluă:

— Dacă m-ai lăsa să spun o vorbă, ți-aș putea explica cât de util ai putea să-mi fii.

El o întrerupse cu brutalitate.

— Pentru ce să ascundem adevărul și să mă hrănesc cu iluzii? Nu sunt decât un ratat și un infirm! De mult trebuia să înțeleg acest lucru. Când am venit aici, acum cinci ani, nu mă gândeam decât la un lucru: să-mi iau examenele pentru a obține titlul de medic. Nu mă interesa nimic altceva. Acum, îmi dau seama că toate acestea sunt inutile. Nu! lasă-mă să-ți vorbesc. Doresc să-ți împărtășesc gândurile care mă obsedează. Cum voi putea eu vreodată să îngrijesc un bolnav? Cum am să pot?

Anna se ridică și veni să se așeze lângă el.

— Știi, spuse ea, doresc să te întreb de mai mult timp ceva. Cred că acum momentul este bine ales pentru așa ceva. Dorești să mă lași să-ți examinez brațul?

— Dacă acest lucru vă face plăcere, răspunse el cu amărăciune, nu văd niciun inconvenient. Aproiați-vă doamnelor și domnilor, spectacolul va începe!

Își scoase încetișor haina. Ea nu scoase niciun cuvânt, părea că nu-i acordă nici cea mai mică atenție, în timp ce își scotea cravata și cămașa.

Când el termină, ea își începu examinarea. La prima vedere, în ciuda stăpânirii de sine, se simți îngrozită.

Exact cum spusese el și cum nu îndrăznise ea să se gândească, era un caz grav. Brațul, fix și contractat era atrofiat, semăna cu o cracă uscată.

— Mișcă-ți degetele, ordona ea.

El își mișcă degetele încetișor, cu mare efort.

— Este și asta ceva, comentă ea ușurată.

— La ce bun? repetă Duncan cu o figură întunecată. Este fără speranță. Toți au văzut infirmitatea mea. Doctorul Inglis, Trawton, Davinson...! I-am arătat chiar profesorului Lee, de la Fundația Wallace, acum doi ani.

— Poți să te liniștești, exclamă ea sec.

— Foarte bine, exclamă el făcând o grimasă. Faceți-vă lecția de anatomie.

Ea își continuă examinarea, palpând mereu pielea și mușchii, încercând să facă să se miște articulațiile anchilozate. Apoi, încercă reacțiile pielii cu ajutorul vârfului unui ac.

Examinarea a ținut încă mult timp.

În sfârșit, îi spuse că se poate îmbrăca.

Apoi, cu o voce calmă, ea îi ceru:

— Duncan, doresc să mă lași să-ți operez brațul.

Nu putea să se înșele de sinceritatea acestei propuneri. Totuși, el protestă:

— Nu înțelegi ce îți spun, este inutil! Am auzit până acum o duzină de diagnostice. Chiar profesorul Lee mi-a spus că operația poate provoca moartea fără mari șanse de

ameliorare, dacă ea ar reuși.

— El are dreptate asupra unui singur lucru, răspunse Anna. Este o operație foarte grea. Dacă greșesc... poți să-ți pierzi brațul. Dar cred că voi reuși.

El o privi. Era palidă, nepăsătoare. Se simți tremurând ca un om pe marginea prăpastiei.

O întrebă:

— Pentru ce încerci să faci această operație?

Cu sprâncenele încruntate ea era extraordinar de calmă:

— Ți-aduci aminte de Pygmalion? Ah! eu nu mă gândesc la dumneata, ci la mine. Dacă voi reuși această operație – pe scurt, dacă voi parveni să-ți recuperez brațul – nu numai acest lucru va servi proiectelor mele de lucru în colaborare cu dumneata, dar mai mult, această operație va fi cel mai mare succes din cariera mea!

Trăsăturile lui Duncan se destinseseră, el încercă un surâs.

— De acord, spuse el încetșor. În acest caz, pregătiți-vă instrumentele. Și dacă vei vedea că nu reușești, lasă să-ți alunece bisturiul în vena mea jugulară. Sunt un imbecil, un inutil. Am sentimentul că este mai bine să mor.

Primăvara a fost precoce în acest an. Bătrâna cetate cu pereții cenușii renăștea la viață sub mantaua de verdeață. Niciodată Saint-Andrews nu a fost așa frumos.

Duncan cobora pe Strada Mare. Nu voia să-și facă mari speranțe. Dar, poate, în câteva zile, va fi regenerat, și se va simți ca nou. Ajunsese în curtea, spitalului.

Pentru a respecta regulamentul, trebuia să completeze mai multe formulare înainte de a fi internat. El știa că aceasta este o simplă formalitate, dar trăsăturile căpătară o expresie de duritate pe când se apropia de camera de gardă pentru primirea bolnavilor. Bătu la ușă și intră.

Doctorul Overton era confortabil așezat într-un fotoliu turnant, cu picioarele pe pervazul ferestrei. Infirmiera Dawson îi ținea companie discutând cu el.

— Ah! tu ești Stirling! spuse Overton.

Miss Dawson se îndreptă spre ușă, când, Overton i se

adresă cu autoritate:

— Asta este tot, domnișoară. Îmi veți aduce foile cu meniurile, mai târziu.

— Foarte bine, domnule doctor.

— Să vedem, Stirling, reluă Overton, fără să se miște din fotoliu, unde oare am pus formularele acelea? Nu știi dacă știi. Vei avea o cameră chiar în salonul de care răspunde Anna până o să vină un caz mai interesant.

Duncan își mușcă buzele.

— Sunt foarte conștient cât sunt de neînsemnat.

— Dar nu este ce crezi. Este foarte simplu dar... în sfârșit, sper că tu nu-ți imaginezi niciun moment că Anna va putea face ceva brațului tău!

— Bineînțeles! replică Duncan cu amărăciune.

Vin aici numai pentru a mă odihni.

— Nostim! În orice caz, Stirling, îmi scot pălăria în fața ta. Tu ai știut cum să procedezi cu Anna Geisler. Este o femeie care va ajunge departe, crede-mă. O protecție ca a ei, servește totdeauna!

Duncan tresări, erau niște aluzii așa de supărătoare în aceste insinuări, că el se reținu cu greu să nu se repeadă la Overton.

— Hai să terminăm, spuse Duncan.

Mai am multe de făcut înainte de a fi spitalizat.

— Nimic nu ne grăbește, mon cher, spuse Overton, tu ești ambițios, nu este așa?

— Și tu nu ești?

— Desigur. Am moștenit asta de la tatăl meu. Tu știi că a construit noi uzine hidroelectrice cu care să furnizeze energie la jumătate din regiunea de est. Bătrânul va scoate milioane cu așa ceva! Ei bine! Stirling, eu sunt ca și el. Vreau să se vorbească de mine, să fiu salutat profund. Eu fac parte din clasa celor care sunt deasupra.

Duncan surâse și zise cu ironie:

— Noi suntem toți geloși pe situația pe care o ai aici, spuse el.

— Dumnezeuule! exclamă Overton. Acest spital mic este

numai o trambulină pentru viitoarea mea carieră. În curând voi fi sub-șef la spitalul Victoria. Apoi voi merge la Edinburgh, la Fundația Wallace! Doctorul Inglis este un drăguț, și oricum doamna Inglis este una din prietenele mele. Cu inteligența pe care o posed, și cu pilele și cunoștințele pe care le am, pariez pe ce vrei că în cinci ani voi fi directorul Fundației.

Duncan simți dorința de a ține pariul, dar se mulțumi să spună cu o ironie sarcastică:

— Nu vrei nimic mai mult, decât atât!

— Și de a ști cum să te descurci.

Overton răsfoi în hârtiile de pe birou.

— Uite, scrieți numele și prenumele aici. O să am grijă ca să-ți primești locul.

Duncan semnă formularele și părăsi furios biroul. Insolența lui Overton, vanitatea egoistă și cinică îl scoteau întotdeauna din fire. Dar astăzi, Overton a depășit orice limite.

De dimineață, Duncan zări de departe, pe când cobora Strada Mare, o siluetă îmbrăcată în tweed aspru, care se uita pe listele cu ultimele apariții din librăria Leckie. Simți o strângere de inimă. Își uită grijile și se repezi spre bătrânul doctor din Strath Linton.

— Murdoch! Dacă ai ști ce bucuros sunt că vă văd.

Murdoch se încordă, se uita mai mult decât ar fi trebuit, la cartea pe care o ținea în mână, apoi răspunse:

— Bună seara.

— Am sperat atâta să vă întâlnesc, continua Duncan, pentru a vă explica această neînțelegere!

— Nu îmi plac explicațiile, îl întrerupse brusc, Murdoch. De altfel, cu cât vorbim mai puțin, cu atât mai bine.

— Dar jur, se încapătănă Duncan, că nu înțelegeți ce s-a întâmplat! Trebuia să vă scriu, o să-i trimit o scrisoare lui Jeanne.

Murdoch se întoarse și, pentru prima oară, îl privi pe Duncan drept în ochi. Părea îmbătrânit, cu fața mult mai

ridată și cu ochii mai adânciți în orbite. Dar vocea sa era dură ca oțelul.

— În locul dumneavoastră, nu aș risca să scriu, nici măcar un cuvânt, spuse el.

— Eu sunt foarte pretențios cu corespondenții fetei mele.

Nu era nicio eroare. Sub insultă, Duncan se înfurie ca și când bătrânul l-ar fi lovit. Așadar, Murdoch credea...

Duncan lupta pentru a-și reveni în fire. Amintirea a tot ce bătrânul doctor a făcut pentru el îl ajuta să evite o ruptură definitivă.

— Nu este decât o simplă prietenie între doctorul Anna Geisler și mine. Ea va încerca imposibilul pentru a mă scăpa de infirmitatea mea, și își riscă reputația în această operație.

— Adevărat, ea își riscă reputația! exclamă Murdoch.

Duncan aproape că nu, mai putea să scoată o vorbă.

— Nu pricepi, nu pricepi! Anna și cu mine suntem simpli prieteni.

Ea nu se gândește de loc să se mărite. Și apoi, ea este mult mai bătrână ca mine!

— Este posibil! mârâi Murdoch. Dar aceasta nu te scuză că ne-ai spus, fiicei mele și mie, cea mai grosolană dintre minciuni. Totul este terminat între noi!

Întorcându-i spatele, bătrânul se cufundă în cartea pe care o citea.

În obscuritatea care se lăsa, Duncan nu vedea că mâinile lui Murdoch tremurau. Simți o mare durere, dar totodată, îl măcina o furie pentru această lipsă de neînțelegere din partea lui.

Cu atât mai rău, pentru că el vede lucrurile așa. Acest capitol era închis pentru el! De aici încolo doctorul Murdoch și fiica sa nu mai aveau ce căuta în viața lui. Plecă fără să mai spună un cuvânt coborând cu repeziciune strada.

Două zile mai târziu, într-o joi, își susținut ultimele examene. Și chiar în după-amiaza acestei zile însorite și vesele, plină de promisiunile verii, după ce mai privi încă o dată cerul albastru, se internă în spital. Era gata pentru operație.

Capitolul 3

Șase săptămâni mai târziu, culcat în patul îngust din spital, Duncan întoarce capul auzind pași pe culoar.

Slăbiciunea lui era excesivă. Nicio dată nu și-ar fi închipuit ce ravagii poate să facă această operație asupra constituției corpului său.

I s-a spus că a petrecut patru ore pe masa de operații. În sfârșit, timp de zile și nopți, amintirea mirosului de eter îl îmbolnăvise. Deocamdată, îl durea.

Dar ea era cea care l-a chinuit operându-l.

Toată partea stângă i se părea că îl arde. Anna a operat nu numai asupra mușchilor, oaselor și nervilor, dar și asupra plexului, acel nod de nervi complicat, cu artere și vene principale, din cavitatea brațului. Nici măcar morfina nu putuse să-i calmeze complet durerile și suferințele acestor nervi torturați.

Dumnezeule! gândea Duncan, acum când cunosc semnificația durerii, voi fi un medic mai bun... Dacă voi supraviețui!

Ușa se deschise încetișor și o infirmieră intră:

— O vizită pentru dumneavoastră domnule Stirling. A promis că nu va sta mult.

După un minut, Jeanne intră în cameră.

Aducea cu ea toate mirosurile câmpului. Ea intră cu timiditate, îmbrăcată cu rochia ei simplă de lână maron, o bască pusă neglijent pe păr, și cu brațele pline de pachete. Ochii ei inocenți nu puteau să ascundă o oarecare rezervă în același timp cu o mare îngrijorare.

— Jeannel!

— Duncan! exclamă ea, cum de ai slăbit așa?

Ea se apropie de patul său.

— Ah! Jeanne, sunt așa fericit că te văd! Credeam că m-ai abandonat pentru totdeauna.

Îi întinse mâna validă, cealaltă era prizonieră într-un înveliș de gips și strânse degetele mâinii pe care ea i-o dădea.

— Sunt în oraș pentru cumpărături, explică ea. Trebuia să vin să te văd, în ciuda certei pe care ai avut-o cu tatăl meu.

De nenumărate ori, Duncan își repetase că totul era terminat între Murdoch și el.

Totuși nu s-a abținut să nu întrebe:

— Ce mai face tatăl tău?

Ochii Jeannei se întunecară.

— Destul de rău! Iese mereu, indiferent de vreme îl cunoști, refuză să se îngrijească. Are o bronșită destul de serioasă. Și, în vremea din urmă, și-a făcut o grămadă de griji în legătură cu noul baraj care se construiește la Loch Linton. Se va face de asemenea, o centrală electrică și uzine de aluminiu; aceste enorme coșuri vor distruge frumusețea văii.

Duncan aruncă o privire pe fața frământată de griji a vizitatoarei.

— Nu este așa că un anume Overton conduce toate acestea?

Ea aprobă:

— Tata a fost contra lui de la început. Eu... Mie îmi este aproape frică... Dar nu am venit pentru ați vorbi de tata și de grijile lui. Spune-mi, Duncan, crezi că va fi bine?

— O să aflu în curând. O să-mi scoată gipsul chiar astăzi.

— Ah! sunt sigură că operația a reușit. Nu pot să-ți spun cât de mult... În fiecare noapte, am stat fără să dorm, gândindu-mă și sperând că brațul tău se va vindeca.

Duncan spuse:

— Dumneata, cel puțin... ai încredere în doctorul Geisler.

Ea îl privi și spuse fără ezitare:

— Cred în toți aceea care pot să te ajute, Duncan.

Se lăsă o tăcere jenantă până ce Jeanne scoase din punga sa un borcan de dulceață făcută chiar de ea și niște biscuiți. Apoi îi povesti bolnavului de Strath, de Hamish, de mașina lor veche, de noii pușori scoși din ouă, partida de vânătoare pe care Sir John Aigle o proiectase pentru 12 ale lunii, de fiul lui Sir John Alex, care tocmai s-a întors de la Oxford, și care se pregătesc să se opună planului de electrificare și industrializare a regiunii. De fiecare dată când ea îi spunea că trebuie să plece, că îl obosește, de fiecare dată Duncan o reținea.

Când în sfârșit, ea se ridică, el murmură:

— Jeanne, aș da tot ce am pe lume ca tu să fii sora mea.

Ea se întoarse brusc.

— Vindecă-te repede, dragă Duncan, murmură ea. Acesta este singurul lucru important.

Această vizită îl învârti pe Duncan cum nu se poate mai mult.

La ora 3 precis, doctorul Geisler sosi, însoțită de infirmiera șefa.

— Ei bine! exclamă Anna, așezându-se pe marginea patului, examinând gipsul. Se poate spune că astăzi ți-ai mai recăpătat culoarea și adresându-se sorei șefe:

— Domnișoară, vă rog să-mi dați o foarfecă.

Și se apucă să taie cu grijă jghebul de gips care îi ținea brațul prizonier, și adresându-se lui Duncan:

— Pari nervos.

El își trecu limba peste buzele uscate.

— Dumneata ar trebui să fii nervoasă, îi spuse el.

— Eu nu prea sufăr de această boală, răspunse ea sec. Am cerut să-mi aducă aeroelectrostatul pentru a-ți studia reacțiile.

Duncan era să leșine când a văzut căzând ultimele bucăți de gips.

Totul se derula așa repede în prezent, după această lungă imobilizare! La un moment dat era să-i ceară ca bandajul să nu-i fie desfăcut decât a doua zi.

Dar jgheabul de gips era acum definitiv înlăturat, și deja Anna era ocupată să scoată ultimele pansamente. Ultima bucățică fiind înlăturată, Duncan își văzu brațul său stâng.

În primul moment, nici nu-i venea să creadă că este brațul lui, pe care nu și-l putea imagina altfel decât atrofiat, strâmb, dar acum avea în fața ochilor un braț care, cu toate că slab și fleșcăit, era... normal! Da, perfect normal! Cicatrice vineții îi brăzdau pielea. Dar acesta era brațul lui, în întregime reconstruit! Anna a sfârâmat oasele și l-a remodelat la fel ca un sculptor care remodelează o argilă imperfectă.

— Ei bine? întrebă ea.

— Ați făcut un miracol! bâlbâi el.

— Rămâne de văzut! replică ea cu un ton voalat.

Ea a făcut semn să i se aducă aparatul.

Sora șefă aduse aproape de pat impozanta mașinărie electrică. Ajutată de o altă soră, Anna a pus aparatul în funcțiune.

Un sforăit monoton umplu camera.

Ridicat în capul oaselor, Duncan aștepta cu o neliniște din ce în ce mai mare aplicarea electrozilor. Cele câteva minute care vor urma vor decide dacă operația a avut succes. De-abia mai respira atunci când a văzut că unul după altul mușchii brațului răspundeau la stimulii galvanici. Din acel moment, el a știut că era vindecat, cu adevărat vindecat!

— Nu mai avem de ce să fim îngrijorați acum, spuse Anna.

Desigur, vor trebui săptămâni de masaj și electroterapie. Dar, crede-mă brațul este tot așa de bun, ca și când ar fi fost normal.

— Știu, spuse Duncan simplu. Am băgat de seamă. Priviți!

Și înainte de a fi oprit, cu un mic efort luă un pahar cu apă de pe masa de la capătul patului.

— Nu, opriți-vă, exclamă cu groază infirmiera. O să vă faceți rău!

Dar Anna care îl supraveghea cu atenție pe Duncan, îi făcu semn infirmierei să nu intervină.

Cele două femei priveau, fascinate, bolnavul ducând la

buze paharul cu apă, golindu-l și apoi punându-l la loc pe masă.

De când paralizia i-a afectat brațul, era prima oară că Duncan putea să facă o mișcare asemănătoare.

— Drace! zise brusc sora șefă. După această demonstrație, domnule Stirling, nu mă mai simt în siguranță cu dumneavoastră. Dacă vă supărați acum puteți să aruncați cu ce vreți după noi.

Când cele două infirmiere au ieșit, Duncan și Anna au rămas tăcuți câteva minute.

— Vă datorez așa de multe! spuse Duncan cu multă gravitate. Din prima zi, m-ați învățat arta, muzica și literatura. M-ați instruit, civilizat. Mi-ați găsit un serviciu de care aveam mare nevoie. Grație dumneavoastră, am învățat să am o concepție vastă, profundă a medicinei. Și acum...

Vocea i se întrerupse.

— Ajunge, pentru Dumnezeu, Stirling, protestă Anna. Voi scoțienii, sunteți niște sentimentali stupizi! Nu ți-am spus că voi reuși! Voi descrie în cartea pe care o voi scrie, toată operația cu zeci de ilustrații și diagrame care vor provoca dezgustul și scârba.

— Chiar de ar fi așa, trebuie să mă lăsați să vă mulțumesc, Anna. Ceea ce este mai minunat, este că ați făcut toate acestea din prietenie.

— Dragul meu Duncan, îl întrerupse cu bruschete, este necesar acum, să-mi faci un curs de filosofie? Cred că merit mai mult decât atât.

— Scuză-mă Anna, dar îți sunt foarte recunoscător. Sunt așa de puține lucruri care pot să le fac pentru dumneata, ca să-ți arăt recunoștința mea.

— Din contră, poți să faci multe, Duncan. Nu sunt așa altruistă după cum par. Doresc să lucrezi împreună cu mine. Să te ocupi de partea patologică a cercetărilor mele, în felul acesta te vei achita de datoria pe care o ai față de mine. Dar avem destul timp să vorbim de toate acestea mai târziu. Până atunci, mă gândesc că infirmiera care te îngrijește a comis o greșeală gravă.

— Cum așa?

— Ea v-a numit domnul Stirling. Dar, de azi dimineată, vă numiți: „Doctor Stirling”.

Ea se îndreptă spre ușă și adăugă surâzătoare:

— Doctorul Inglis mi-a anunțat noutatea. El era foarte vesel. Ai luat examenul. Cu felicitările juriului pe deasupra.

Deschise ușa și, după o ultimă privire aruncată lui Duncan încremenit, ieși cu repeziciune.

Duncan își lăsă capul pe pernă și rămase un moment fără să se miște. Apoi, puțin, câte puțin, își limpezi gândurile și, înțelese care va fi viitorul lui.

Fără să-și dea seama, își mișcă brațul stâng, până atunci neutilizabil, și strânse pumnul. Un sentiment de putere îl cuprinse.

Deodată, se sprijini în cot și scoase din portofelul său uzat, un instantaneu și o rămurică de mărăcină alb. Fotografia o reprezenta pe Margaret și crenguța era aceea pe care tânăra fată i-a dat-o cu ani în urmă. Știa că ea era acum în vacanță.

Acum, gândi el, am ceva să-i ofer când se va reîntoarce.

Într-o frumoasă dimineată de la sfârșitul lui iulie, Duncan îmbrăcat cu o bluză albă, îl aștepta pe Euen Overton la ușa sectorului doctorului Inglis, din spitalul Victoria, și medita.

Șase săptămâni mai înainte, când Duncan a părăsit spitalul, decanul l-a numit intern în sectorul său, cel mai important al spitalului Victoria.

— Tot timpul am crezut în dumneata, dragul meu Stirling, i-a spus doctorul Inglis bătându-l pe umăr.

Duncan și-a adus aminte cu ironie de prima sa întâlnire cu Inglis, care cu pesimismul etalat atunci era cât pe aici să-i înăbușe toate speranțele.

— Între noi, a adăugat decanul, doresc să-ți arăt încredere în ciuda faptului că au încercat să-mi schimbe decizia de a te numi în acest post mulți... din oraș... și chiar de la mine de acasă!

Apoi, apucându-l de braț pe Duncan, îl duse până la un

laborator echipat cu tehnica cea mai modernă.

Duncan se instalase în partea rezervată pentru el într-o aripă a marelui spital, puternic prin cele două mâini acum valide, s-a apucat cu toată seriozitatea de munca care, din totdeauna, și-a dorit-o.

Zilele erau bine folosite. Se scula la ora șapte și nota toate observațiile până la ora micului dejun. Dimineața îi era ocupată cu însoțirea doctorului Inglis în vizitele pe care acesta le făcea la diferitele servicii ale spitalului. Era pentru Duncan un veritabil test de răbdare, încetineala decanului era proverbială.

După un dejun frugal, și după ce făcea o serie de teste biochimice, constată că este deja ora 18,00. Apoi, seara, făcea o inspecție de noapte prin spital acompaniat de Overton, în prezent sub-șeful instituției, un sub-șef mândru de autoritatea sa și plin de sine.

După șase săptămâni istovitoare, o stranie nemulțumire atenuă înflăcărarea lui Duncan. Puțin îi păsa de monotonia muncii lui sau meschinăria lui Overton. Dar din ce în ce, era dezamăgit de neputința lui de a stabili între el și bolnavi un contact direct, real.

Ridică capul auzind pași pe culoar. Era Overton.

— Overton, spuse el, vreau să-ți vorbesc de cazul Walters.

— Care caz Walters? Acum sunt ocupat, merg să servesc dejunul.

— Este important, Overton. Este tânărul din patul nr. 7; găsesc că prezintă niște simptome respiratorii curioase.

— Și ce dracu' vrei să fac?

Duncan aflase că Overton ieri a dansat până seara târziu. Își dădu seama că este prost dispus.

— Noi am făcut tot ce a fost posibil, spuse Overton.

— Tot, fără a descoperi cauza!

— În fiecare zi îmi petrec timpul făcând teste stupide, fără nicio utilitate, iar în acest timp, acest băiat moare!

— Diagnosticul nu este clar, repetă Overton cu repeziciune. Noi nu putem face nimic. Directorul crede că este vorba de o anemie pernicioasă.

— După părerea mea, este pur și simplu un emfizem. Trebuie să se facă o puncție a plămânului. Dacă nu se face această puncție bolnavul o să moară.

— Cine ți-a cerut părerea? întrebă Overton. Adu-ți aminte de situația ta aici, Stirling. Dintr-un capriciu al Decanului ai acest post. Sunt o mulțime de oameni care gândesc că locul tău nu este aici.

Overton își continuă drumul și Duncan, cu fața crispată, îl privea îndepărtându-se.

În seara aceea, Duncan avea o oră liberă. De obicei, și-o petrecea cu Anna. Îi făcea plăcere să sfideze clevetitorii, căci foarte mulți oameni nu înțelegeau deloc prietenia lui pentru această tânără femeie.

Anna i-a oferit o ceașcă de cafea mirându-se de tăcerea lui.

— Ce mai este? A mai vorbit cineva în contul nostru?

El scutură din cap.

— Nu, este că îmi dau seama că acum apreciez foarte puțin inițierea mea în medicina modernă. Este extrem de amuzant, urmă el ironic, de a te juca cu eprubete, cu tuburi cu analize și de metabolism bazal, când altfel eu aș putea după ce pun urechea pe pieptul unui bolnav, să-i spun în câteva minute de ce suferă.

Ea îl studia cu atenție:

— Nu îți bate joc de armele medicinei moderne Duncan.

El izbucni brusc:

— De multe săptămâni, aceasta mă roade! Vreau să muncesc cu știința mea, cu mâinile mele, nu cu tuburi și eprubete. Aceste eprubete paralizează profesionalismul! O altă cauză, sunt și medici corupți de bani mulți. Dar aceasta nu este decât o parte din rău. Se pare că, sistemul actual pe care îl avem, medicii nu au calitatea care se cere cu adevărat: personalitate, capacitatea de a inspira încredere, puterea de a pune un diagnostic exact. Nu mai vor să facă nimic ei înșiși. Găsesc totdeauna o soră sau o laborantă, sau chiar un aparat care să facă treaba în locul lor. Chiar în acest timp, un om este pe moarte în sectorul meu pentru că

adevărul este îngropat sub o grămadă de diagrame, grafice, calcule și teste.

Tăcerea lui Anna era complet dezaprobatore.

— Este timpul să ai un punct de vedere mai științific despre activitatea pe care o faci. Și din punct de vedere umanitar? Trebuie să-l abandonez? Întrebă el cu furie.

— De ce nu? Vei descoperi că nu prea are importanță când vei descrie patologia cazului.

Luat din scurt, el o privi.

— Cred că nu ai uitat că noi facem o echipă, dumneata și cu mine? urmă ea. Voi avea nevoie de un expert în patologie pentru activitatea mea despre coordonarea neuro-musculară.

— Activitatea dumatăle?

— Să spunem activitatea noastră. Adu-ți aminte că ești definitiv prins în activitatea mea. Dar acum, Duncan, destinde-te. Voi cânta puțin Bach.

Dar ea nu a rezolvat problemele puse de Duncan. Din contra, ea a creat una nouă.

Plecă mai repede decât de obicei și se îndreptă drept spre spital. Se opri în fața patului nr. 7.

Bolnavul, Walters, un tânăr de 22 de ani, era evident într-o stare disperată. Buzele uscate, ochii pierduți, suflul scurt; totul arăta starea gravă. În lumina filtrată a becurilor, expresia de preocupare a lui Duncan se accentua. Își băgă mâna sub cămașa bolnavului, palpând, cu acea sensibilitate scurtă a medicului, pieptul bolnavului.

Se întoarse cu repeziciune și chemă cu un gest infirmiera de serviciu.

— Pot să văd radiografiile domnișoară? Vreți să mi le aduceți?

După cinci minute, ea se reîntoarse, aducând radiografiile. O altă infirmieră cu două ajutoare, aduceau o masă încărcată cu un aparat pentru luările de sânge, sterilizatoare, pahare gradate: utilajul obișnuit.

Duncan preciză scurt:

— Nu am nevoie decât de un ac de seringă. Dați-mi, vă rog

mai repede.

Era din nou aplecat asupra bolnavului când zgomotul făcut de ușa îl făcu deodată să-și ridice capul.

Doctorul Overton își făcea vizita de noapte în sectorul lui.

— Ce înseamnă toate astea? întrebă el.

Duncan se ridică și îi răspunse:

— Dacă vrei să ai răbdare un moment, ai să vezi.

Overton se înroși.

— Ai înnebunit? Tu nu te poți ocupa de acest bolnav fără permisiunea mea.

— Permisuniunea ta nu îmi este necesară pentru a-l salva!

Infirmierele, stupefiate, încetară să mai discute. Bolnavul privi pe rând fața lividă de furie a lui Overton și fața dură și rece a lui Duncan.

Slăbit, el încercă să-l apuce pe Duncan de mânecă.

— Dă-i drumul, doctore, suflă el. Fie-ți milă.

— Te previn! mârâi Overton. Este pe răspunderea ta.

Duncan îi aruncă o privire sfidătoare. Apucă acul cu o mână fermă. Își simți sângele bătându-i cu violență în tâmpile când înfipse acul în pieptul bolnavului. După un moment de așteptare, aproape intolerabil, puroiul gros și galben țâșni din abcesul din pleură, cu o forță ce părea că nu se mai oprește.

Bolnavul scoase un suspin de ușurare.

Overton era palid și picături de sudoare îi apăruse pe frunte.

Duncan șterse calm instrumentul său cu o bucată de tifon și ordonă infirmierei:

— Transportați-l în sala E, domnișoară. După un somn bun, va fi mai bine.

— Mă simt deja mai bine! Pot să respir, acum. Dumnezeu să te binecuvânteze doctore!

A doua zi de dimineață, în timpul vizitelor, Duncan băgă de seamă că doctorul Inglis îl privea cam ciudat. Când au rămas singuri, decanul nervos l-a rugat să-l asculte.

După ce și-a dres glasul de mai multe ori, el întrebă:

— Nu prea te împaci bine cu doctorul Overton, Stirling?

— Nu, domnule, deloc.

Expresia decanului se luminează. Începu să râdă:

— Eu nici atât! Dar reluându-și tonul serios adăugă, cu rezerva lui obișnuită: Totuși, dragul meu Stirling, aș fi preferat ca să nu te cerți cu colegul tău. Nu am nevoie să-ți spun că anumite persoane sunt contra ta. Atenție la necazuri! Sincer, sper să nu le ai. Dar îți cer ca pe viitor să respecti ierarhia.

Vindecarea lui Walters progresa cu repeziciune.

Când Duncan semnă foile de externare ale tânărului, nu s-a putut împiedica să se gândească, că dacă ar fi fost mai respectuos cu ierarhia, era un permis de înhumare care l-ar fi semnat acum.

Săptămâna următoare, într-o seară, Duncan se pregătea să părăsească laboratorul, după terminarea activității, când auzi bătând la ușă. Înainte de a putea spune „intră” ușa se deschide brusc și Margaret era în fața lui.

— Vezi, spuse ea, muntele a venit la Mahomed.

— Margaret! Nu știam că te-ai întors!

— Tata a fost obligat să se întoarcă mai repede pentru a se ocupa de noua companie de electricitate.

El spuse încetișor:

— Ce bine îmi pare că ai venit să mă vezi!

— Sunt purtătoarea unui mesaj din partea unchiului meu Inglis, și să-ți spun bună ziua în trecere.

Dintr-o privire, ea examină silueta înaltă și subțire, îmbrăcată cu o bluză albă.

O mare fericire îl cuprinse pe Duncan.

Cât i-a lipsit Margaret! Cu câtă nerăbdare a așteptat întoarcerea ei.

Acum nu mai era stânjenit să-i spună părerea.

Încetase să mai fie un amărât de infirm fără viitor. De data aceasta, știa că ambiția lui putea să-l urce foarte sus...

— Margaret, spuse el, am câteva lucruri pe care vreau să ți le spun.

La sunetul neobișnuit al vocii, sale, ea ridică ochii mirați spre el părând surprinsă.

— Haide, Duncan! Sper că nu îmi vei povesti istoria vieții tale!

El se apropie de ea:

— Nu este vorba de istoria vieții mele, Margaret, dar vreau să-ți spun o poveste. De mult era un băiețel... și o prințesă care trăia într-un castel îndepărtat...

Ea îl privea cu un surâs pe buze:

— Cât de bine știi să spui povești frumoase! Cine era deci prințesa?

— Nu ghicești, Margaret?

— Vrei să spui că este vorba de mine?

El răspunse scoțând din portofel rămurica de mărăcine.

— Ți mai aduci aminte de această rămurică pe care mi-ai dat-o într-o zi?

— Nu.

— Era în apropierea râului, într-o zi când mă întorceam de la pescuit și te-am întâlnit.

— Da... Este adevărat! Și ai păstrat-o în tot timpul acestor ani?

El a făcut semn că da.

Margaret, simți că ar fi bine să se oprească aici. Dar, vanitoasă, îi ațâță flacăra dragostei pe care începea s-o bănuiască.

— Nu pot să-ți spun cât sunt de flatată!

El îi luă mâna.

— Margaret, am așteptat atâta vreme momentul când voi fi în măsură să-ți spun că te iubesc. Sunt sigur că voi reuși în viață. Și aceasta va fi pentru tine.

El urmă:

— Vrei să te măriți cu mine atunci când voi avea un nume, când voi avea o situație bună?

Atât cât a fost în stare, ea i-a susținut privirea. Apoi, ea scoase un scurt suspin și își coborî privirea.

— Nu trebuia să te las să continui, murmură ea stimulând confuzia. Este adevărat am multă prietenie pentru tine, și

doream să aud ce îmi vei spune.

— Și pentru ce nu ar fi trebuit să mă ascuți? întrebă el.
Ea ridică încetișor mâna.

— Cum se face că nu ai văzut...

Apoi, întinzându-i mâna, îi arată inelul pe care îl purta pe deget.

— Sunt logodită, repetă ea, nu ai remarcat încă inelul meu. El este așa mare și frumos!

Duncan rămase ca o stană de piatră. El adăugă cu greutate, penibil:

— Eu nu prea sunt un bun observator... pentru astfel de lucruri, Margaret. Este un inel frumos.

Tăcu din nou, căutându-și cuvintele.

— Și cine... cine este logodnicul dumitale?

Dar el cunoștea răspunsul înainte de-al auzi.

— Bineînțeles, Euen, doctorul Overton, bineînțeles! Noi am fost totdeauna îndrăgostiți unul de altul. Pentru asta de fapt, am venit să te văd. Pentru ca să mă feliciți și să-mi urezi să fiu fericită.

Cu efort, Duncan își ascunse amărăciunea.

— Ți doresc multă fericire, Margaret, spuse el, și noroc... din toată inima.

— Trebuie să admiți, reluă ea, că din toate punctele de vedere este o căsătorie bună. Noi avem atâtea lucruri în comun! Iar funcția lui Euen la Fundația Wallace ne va permite să locuim la Edinburgh. Tata mi-a promis o casă frumoasă, vezi, toată lumea gândește că, în câțiva ani, Euen are toate șansele să devină director.

— Când veți face nunta?

— Luna viitoare. Trebuie să vii să dansezi la nunta mea. Îi invit pe toți foștii mei curtezani. Va fi formidabil!

Atâta ușurință, îl lovi pe Duncan ca un pumnal, într-o străfulgerare, întrevăzu frivolitatea ușuratică a acestui spirit. Dar aceasta nu a fost decât o străfulgerare.

Imediat își stăpâni supărarea și dragostea, și cu un ton cu adevărat sincer el pronunță:

— Indiferent ce s-a întâmplat și dacă pot să fac ceva

pentru voi, oricând, cere-mi ajutorul fără ezitare.

Ea era gata să răspundă când un claxon se auzi.

— Este Euen! Noi vom juca golf înaintea ceaiului.

Se întoarse cu drăgălășenie și îi întinse mâna lui Duncan.

— La revedere. Nu, nu te deranja pentru a mă conduce. Trebuie să mă grăbesc, până nu se va face cu adevărat întuneric.

El rămase la fereastră, forțându-se să privească surâsul triumfător al lui Overton și aerul de posesiune când o ajuta pe Margaret să urce în mașina sa.

Seara, Duncan avea întâlnire cu Anna pentru a merge la un concert dat de Orchestra Filarmonică. Dar, după vizita lui Margaret telefonă doamnei Galt pentru a spune că nu mai merge.

Spre ora 20 și jumătate, Anna intră la el. Își aruncă pălăria pe jos și se lăsă să cadă într-un fotoliu. Apoi fără să-i acorde cea mai mică atenție, își luă un jurnal.

Duncan cu un efort o întrebă:

— Concertul a fost interesant?

— Nici eu nu am fost, răspunse Anna. Nu încerca să fii politicos cu mine. Continuă să-ți plângi de milă.

Ea se făcu că nu bagă de seamă privirea lui furioasă și urmă nemiloasă:

— Ascultă deci ce scrie în jurnal, ecoul opiniei publice: *Numeroșii prieteni pe care Miss Margaret Scott și doctorul Euen Overton îi au în societatea din Saint-Andrews sunt bucuroși să afle logodna anunțată ieri seară de doamna Inglis, mătușa domnișoarei Scott. Domnișoara Scott cunoscută în cercul tinerelor elegante din regiune, este fata colonelului Scott, din Stinchar Lodge.* – Ea aruncă jurnalul cu dezgust.

— Este respingător! Nu cred că ai iubit-o vreo dată pe această fată! Ai fost îndrăgostit de un ideal. Ai urcat-o pe un pedestal și te-ai târât în genunchi idolatrizând-o. Peste tot se întâmplă la fel. În țara mea, fiecare fiu de pădurar își clădește un vis în jurul fetei stăpânului.

El o privi în față, dar ea continuă:

— Nu îți dai seama că ea nu este decât o cochetă, egoistă și înfumurată? Cum crezi că te vei înțelege cu ea, să-i suporti mofturile continue, idioatele obligații mondene, recepțiile plicticoase.

— Anna!

Duncan se repezi, palid de furie.

— Știu. Știu, reluă ea. Dacă nu ți-aș fi operat eu brațul, acum m-ai fi ucis, imediat. Dar dacă eu nu aș crede că sub această aiureală sentimentală se ascunde un fond bun, aș pleca imediat fără să te mai văd niciodată.

El îi suportă privirea un timp înainte de a cădea dezarmat în fotoliu.

— Așa este mai bine, continuă ea cu o voce schimbată. Știu că suferi. Știu ce simți la gândul că l-a preferat pe Overton. Dar nu te neliniști. El nu va fi fericit. Iar ea nici atât!

— Anna, taci, te rog!

Și își luă capul în mâini.

— Infirmiera Dawson a încercat să se sinucidă în seara asta, murmură încet Anna.

— Ce?

El ridică capul, stupefiat. Apoi sensul noutății îl atinse ca o lovitură de pumn.

Anna scutură din cap.

— Da, asta este o întâmplare! Ți-ai fi imaginat că o infirmieră experimentată alege un spital pentru a înghiți 50 de pastile de narcotice? I-am golit stomacul cu o pompă. Ea a fost ambalată și trimisă părinților la Perth.

Duncan o privea mereu.

— După această poveste, camera ei era într-o frumoasă dezordine. Am găsit acesta, și cred că va fi util să-l păstrez. Ea aruncă pe genunchii lui Duncan un pachet de scrisori legate cu o panglică.

Încetișor, el deznodă panglica. Toate scrisorile erau scrise de mâna lui Overton. Nu i-au trebuit decât puține minute lui Duncan pentru a înțelege conținutul lor.

— Da, remarcă Anna, atunci când își ridică ochii spre ea, dragul tău, foarte dragul tău prieten este pe marginea prăpastiei. Va fi amuzant să-l vedem căzând.

— Nu! exclamă Duncan.

— Pentru ce nu? După toate astea, o merită după toate minciunile și intrigile! Cum? Uite, un om care se va căsători cu Margaret, atunci când a promis să se căsătorească cu o alta, unei sărmene infirmiere care nu a găsit altă scăpare decât să se sinucidă. Și nu vrei ca să...

Duncan clătină capul cu severitate:

— Nu voi putea Anna! Nu, niciodată! Aceasta ar necăji-o prea mult pe Margaret. Îl voi combate pe Overton, dar nu în acest fel.

Ea îl privea, cu ochii pe jumătate închiși și repede schimbă abilă subiectul.

— Poate ai dreptate. Mi-ar fi plăcut să-l văd demolat pe acest tip, dar cred cu siguranță că mai sunt și alte mijloace pentru a o face.

— Când îți termini stagiatura la spitalul Victoria?

— În prima parte a lunii octombrie, dacă nu voi fi dat afară până atunci.

— Formidabil! din 15 octombrie pleci în vacanță. Puțin aer curat îți va alunga această dragoste trecătoare din gând. În patru săptămâni, eu pariez, că vei fi bine și frumos vindecat. Și atunci...

— Atunci ce?

— Atunci, voi fi gata.

— Gata?

— Comisia mi-a propus să mă trimeată la Edinburgh; deocamdată, asta nu este oficial, dar este aproape sigur. Voi avea în sarcină unul din principalele spitale, cu toate înlesnirile ce le poate oferi Fundația Wallace. Și de asemenea, adăugă ea, cu un ton natural, în ce privește alegerea unui coleg pentru ca să mă asiste în cercetările mele de patologie.

Fața lui Duncan se crispă.

— Patologie! Morgă! Știi foarte bine că urăsc această

muncă.

— Nu fi stupid. Am influență asupra Comisiei. Poate voi putea chiar să-ți obțin catedra de patologie. Șef al unui serviciu la vârsta asta! Gândește-te. Cugetă ce va gândi Overton!

— De ce trezești în mine mereu cele mai rele sentimente?

— Pentru că în mare parte ești proprietatea mea.

— Dumneata ești femeia cea mai egoistă, cea mai infernală pe care am întâlnit-o!

Ea își mască un căscat, privi ceasul de la mână și răspunse:

— Da, când este vorba de știință, eu sunt așa cum spui. Dumneata ești la fel, nu-i așa? Deocamdată dormi bine, dragă Duncan. Iluziile dumitale din tinerețe sunt moarte.

În drum spre ușă, se aplecă și ridică pachetul cu scrisori. Mai târziu, în camera sa, ea l-a refăcut cu grijă, și cu un surâs straniu, îl închise în sertarul biroului ei.

Duncan era în ultima săptămână din stagiul său la Spitalul Victoria.

Venise frigul, cu numeroase căderi de zăpadă și un vânt înghețat care întărise solul. Într-o seară, când se întorcea din ultima vizită din sălile spitalului, telefonul sună în camera sa. A crezut că este vorba de un apel telefonic din partea infirmierei de gardă, apucă instinctiv receptorul. Dar nu era vocea sorei șefe. Vocea – cu toate că venea de departe – era distinctă, clară. Duncan înțelese cu o tresărire că era vorba de Jeanne Murdoch!

— Tata este suferind, spuse ea.

— Ce are?

— O bronșită. Avem foarte multă zăpadă aici. Trei nopți în continuu, a fost chemat la Strath și s-a dus în ciuda gripei. Nu vrea să stea în pat. Trebuie făcut să înțeleagă.

— Și bolnavii săi?

— Acesta este lucrul care mă deranjează. Sunt o mulțime în acest moment.

Într-o străfulgerare, Duncan văzu situația din acea

localitate mică pierdută undeva: medicul bolnav, câmpia înzăpezită, bolnavi împrăștiați cam peste tot, izolați.

— Trebuie un înlocuitor?

— Da. Imediat. Nu cunoști pe cineva care să-l trimeți?

Ea ezită, apoi întrebă repede:

— Ah! Duncan, nu poți să vii chiar dumneata pentru o săptămână sau două?

Duncan deja și hotărâse. În realitate, dacă nu ar fi fost cearta lui cu Murdoch, i-ar fi propus ajutorul lui chiar înainte ca Jeanne să i-o ceară. El se gândi cu repeziciune. Într-un caz ca acesta cu siguranță că decanul îl scutea de ultimele zile la Victoria. O întrebă pe Jeanne:

— La ce oră pleacă ultimul autobuz?

— La ora 9 din Old Square.

— Am exact timpul să-l prind. Așteaptă-mă la voi spre ora 10.

Închise și telefonă doctorului Inglis. O explicație scurtă și lămuritoare îi reda libertatea. Nu mai avea timp să-și facă valiza. Își puse numai un pardesiu și un fular, își înfundă pălăria până la ochi și se precipită afară.

Alergă pe străzile goale și sosi tocmai la timp pentru a sări în bătrânul autocar care a și demarat.

De obicei, autocarul era ticsit. Dar, în astă seară, nu erau decât doi voiajori, în afară de Duncan, unul din ei un tânăr de vreo 25 de ani cu prestanță și cu un obraz mândru, era scufundat într-un roman... Duncan avu un șoc deodată când l-a recunoscut pe al doilea personagiu, așezat aproape de el.

Cu toate că nu l-a văzut de peste șase ani, nu putea să se înșele; această siluetă grăsulie, fața cu o bărbie greoaie, pungile profunde sub ochii mici și răi, părul rar, bine așezat pe craniu...

Era Joe Overton în persoană, acela care a primit porecla de „Cinstitul Joe.”

Bătrânul arată imediat că nu l-a uitat pe Duncan.

— Ia te uită, ești dumneata! mării el. Ce faci pe aici pe o noapte ca asta?

— Și dumneata? răspunse Duncan.

— Eu? Am fost în vizită la fiul meu. Nu aș fi mers în rabla asta dacă mașina mea nu ar fi avut pană. O bielă stricată. Așteaptă puțin să-mi prind șoferul. O să-i rup gâtul!

Și scoțând o țigară de foi din buzunar, îi mușcă capătul și se pregătea să o aprindă.

— Mergi departe? întrebă el.

— La Strath Linton, răspunse Duncan.

— Ah! spuse celălalt cu o scânteie de interes în ochii mici și vicleni. Ce vale minunată! Am colindat-o destul de mult, chiar eu. Am intenția să realizez cel mai mare proiect al vieții mele; un baraj, ecluze, turbine, generatoare. Da, voi realiza toate astea și voi folosi cel puțin 1.000 de lucrători. Toți prietenii voștri din Consiliul municipal sunt cu mine. Când o să terminăm, vom furniza electricitate la jumătate din localitățile care ne înconjoară. Noi vom avea practic monopolul, fără să mai vorbim de uzinele noastre de aluminiu, pe care o să de alimentăm cu curent electric.

Duncan rămase tăcut. În plus față de ce i-a povestit Jeanne, el a citit toate articolele care priveau proiectul Cinstiului Joe, în presa locală.

O puternică controversă s-a iscat în ce privește acest proiect, care, cu toate că este de o utilitate certă, va strica frumusețea locurilor cunoscute pe zeci de mile în jur.

— Vezi pe acest băiat al lui tăticu, mai în față? reluă Cinstiul Joe, desemnându-l pe companionul lui de voiaj, mereu absorbit de lectură. Acesta este Alex Aigle, fiul lui Sir John Aigle. Nici nu îți poți imagina câte necazuri face această blestemată familie! Acești oameni au încercat toate pentru a zădărnici planurile noastre și a proteja peisajul lor ca de carte poștală! Dar i-am dus!

Își freca mâinile, apoi plantându-și ochii mici în ochii lui Duncan:

— Spune-mi deci, dacă nu sunt prea indiscret, ce te aduce în valea Linton?

— Vin să înlocuiesc medicul local, pe doctorul Murdoch.

— Murdoch! exclamă Cinstiul Joe cu vehemență. Acest

vechi ramolit cu gulerul lui strâmt și înalt!

Duncan întrebă cu răceală:

— Îl cunoști pe doctorul Murdoch?

— Prea bine! mormăi celălalt. I-am cerut să-mi facă un serviciu pentru oarecare cazuri de asigurări sociale. Câțiva din oamenii mei au fost așa de idioți pentru a se îmbolnăvi de enterită. Nu vroia altceva decât să-i facă pe toți să-mi ceară indemnizații de boală! În loc să mă ajute, acest demon a acuzat mîncarea proastă de la cantină și m-a amenințat că va fi martor în justiție dacă nu plătesc indemnizațiile.

— Și, bineînțeles, el s-a înșelat? întrebă încetișor Duncan.

— Dacă are dreptate sau nu, eu nu-l voi uita, niciodată pe doctorul Murdoch. Spune-i din partea lui Joe Overton când ai să-l vezi că sunt fericit că este bolnav. Este timpul să se „curețe”. Avem nevoie de un medic așa cum trebuie la Linton. Și cine știe? Poate eu voi fi acela care îl găsesc.

— Vă pierdeți timpul, spuse Duncan cu răceală. Toată lumea îl adoră pe bătrânul Murdoch în Strath.

Întorcând capul, scoase o carte de medicină din buzunar și se apucă să citească.

La un moment dat, el crezu că surprinde un semisurâs aprobator pe fața lui Alex Aigle.

Era foarte fericit că a ajuns la capătul voiajului său hibernal. Traversă localitatea. Zăpada scârțâia sub pașii săi și frigu-i îngheța răsufierea. O curioasă exaltare îl învăluia. Avea impresia că este un școlar care se întoarce la el.

La capătul drumului, luminile casei doctorului străluceau în noapte. Duncan urcă scările de piatră și ridică ciocanul greu. Dar, mai înainte de a-l lăsa să cadă, ușa s-a deschis toată, și văzu silueta lui Jeanne profilându-se în lumina din vestibul.

— Intră! exclamă tânăra fată. Oh! sunt așa de fericită că te văd! Ce drăguț este că ai venit!

Cu ochii strălucitori de bucurie ea îl ajută să-și scoată pardesiul.

— Brațul dumitale... spuse ea cu o voce joasă.

— Nu este așa că este extraordinar?

Ea nu a mai insistat asupra acestui subiect. Dar fericirea care se simțea în vocea ei îl mișcă pe Duncan profund.

— Nu așa de minunat ca primirea dumitale Jeanne, răspunse el.

El rămase s-o privească, foarte reconfortat de această prezență.

— Unde este tatăl dumitale? întrebă el în sfârșit.

— În camera sa. Este prost dispus. De aici eu deduc că nu este așa de bolnav.

— În orice caz, vreau să-l văd imediat.

Duncan se îndreptă spre scară. Bătrânul doctor era așezat într-un fotoliu mare, cu spatele apăsător pe perne, o cuvertură pe picioare, o încălzitoare sub picioare. Obrajii săi erau congestionați și fruntea purpurie; cu toate acestea, în ciuda ochilor sclipitori de febră, el îl întâmpină pe Duncan cu vocea sa mormăitoare:

— Iată-l pe marele om, chiar el, sosind direct din laboratorul său și impecabilele bluze albe.

Duncan se strădui să rămână impasibil.

— Trebuia să fii în pat, răspunse el. Ai pe puțin 40°C de febră, și ești cianozat.

— Cianozat? repetă Murdoch. Asta trebuie să fie încă un termen științific. Dumnezeu să te binecuvânteze. Numai auzindu-te și mă simt deja vindecat!

— Te rog, nu te agita. Îți agravezi boala.

— Se poate, bombăni Murdoch. O să mă fac bine singur, dragă profesoare, fără încurcătura dumitale științifică. Nu eu am trimis să te cheme! Este Jeanne care a luat această inițiativă. Dacă îndrăznești să-mi plasezi mie vreo picătură din blestemele droguri moderne voi găsi forța necesară să mă ridic și să-ți sparg capul.

Duncan se forța să-și stăpânească propria exasperare.

— Vrei să-mi dai lista vizitelor pe care le ai de făcut mâine? ceru el cu simplitate.

Murdoch mormăi:

— O să ți-o dea Jeanne.

— Bine..

— Se află o femeie bolnavă la Blain Dhu, reluă Murdoch. Este soția lui McKelvie, pădurarul. E pe moarte. Are o dublă pneumonie. Bineînțeles, probabil ar fi să cer prea mult unui savant ca dumneavoastră să meargă s-o examineze pe o noapte ca asta. Dar un om demn de acest nume nu ar ezita o secundă.

— Unde se găsește Blain Dhu? întrebă Duncan.

— Este la 15 km, în munți, Hamish cunoaște casa.

Murdoch tăcu și ridică încet ochii:

— Vrei să mă faci să cred că te vei duce acolo?

Duncan se mulțumi să-i înfrunte privirea.

— Bagă-ți bine în cap, reluă Murdoch, tot prost dispus, că nu poți face nimic pentru acea femeie. Dar cel puțin asta o să faci plăcere soțului. Nu încerca tratamente fanteziste asupra acestei femei în agonie. Altfel Mc. Kelvie o să-ți spargă capul.

— Voi încerca toate medicamentele care o să-mi placă.

Și trânti ușa.

Jos, intră în mica farmacie – câteva rafturi de lemn și câteva fiole – aproape emoționantă în goliciunea sa. Luă trusa lui Murdoch o trusă mică de piele roasă și pătată de vreme. O deschise și văzu, aranjate cu o grijă meticuloasă, medicamente și accesoriile cele mai simple: o seringă hypodermică, stricnină, morfină, o pereche de forcepsuri depășite, fire, ace, în general, arsenalul primitiv al strămoșului Hippocrat în persoană.

Cu o stranie strângere de inimă, Duncan duse trusa în mașină și se instalează pe scaun aproape de Hamish. Mașina demară. Zăpada era încă groasă. Acolo unde a fost luată de rafalele de vânt se ridica grămezi pe marginea drumului. Dar când Hamish părăsi strada pentru a merge pe drumurile înguste ale muntelui, mașina începu a derapa și a se împotmoli.

La dreapta și la stânga, crăcile brazilor acoperiți de zăpadă arătau ca niște spectre. Mașina cu cei doi călători urca fără încetare. La viraje, violente pale de vânt îi biciuiau, acoperind parbrizul cu cristale de gheață, care se lipeau și de

pneuri.

A trecut mai bine de o oră înainte ca Hamish să-și parcheze mașina în fața unei căsuțe umile a cărei ușă se deschide imediat.

După strălucirea albă a zăpezii iluminată de farurile mașinii pe drum, interiorul căsuței părea foarte întunecat.

Clipind din ochi, Duncan, după un moment, distinse silueta pădurarului. Era un om de circa 30 ani, cu trăsăturile crispate de spaimă. Lângă sobă, o femeie bătrână – o vecină, fără îndoială – privea pe noii veniți, înconjurată de doi copii tăcuți. Ochii celor patru persoane erau îndreptați spre fața lui Duncan, cu o întrebare mută și o neîncredere reținută.

— Doctorul Murdoch este bolnav, explică Duncan. Eu sunt doctorul Stirling.

— Sărmana Annie! murmură pădurarul.

El se lăsă ca să cadă pe un scaun și ascunse capul în mâini. Văzând disperarea părintelui lor, cei doi copii începură să plângă. Femeia îi atrase spre ea, încercând să-i consoleze:

— Nu plângeți, săracii mei copii, cu toate că sunteți ca și orfani.

Duncan lupta contra impresiei penibile ce i-o făcea această primire sinistră. Într-un colț mai îndepărtat al camerei, el auzi o respirație șuerătoare. Așeză trusa lui Murdoch pe masă și se apropie de patul unde zăcea bolnava.

Dintr-o privire i-a fost suficient să înțeleagă că tânăra femeie este într-o stare gravă. Tânără și încă frumoasă în ciuda ravagiilor făcute de febră, ea suferea de dublă pneumonie și era pe cale de a muri.

Emoționat, Duncan simți trezindu-se în el instinctul luptei. Această femeie era în pericol de moarte, dar ea era încă în viață. Nu o s-o lase deloc să moară!

Se dezbracă de pardesiu, de haină; își suflecă mânecile cămășii. O chemă pe bătrână:

— Îmi trebuie zăpadă, îi spuse el, pe puțin două-trei găleți.

Se întoarse la masă și deschise trusa.

Știa foarte bine ce avea de făcut: mai întâi să lupte contra febrei, apoi să întărească forțele în scădere ale femeii până la declanșarea crizei.

O instalează cât mai bine pe bolnavă, nelăsându-i decât o singură cuvertură. Nu avea gheață, dar natura pune la dispoziția lui o rezervă nepuizabilă de zăpadă. Când zăpada i-a fost adusă, el se servi cu prisosință pentru a frecționa corpul arzător și slăbit. Apoi îi luă temperatura. Febra scăzuse. Cu precauțiune, el prepară o doză infimă de stricnină și, cu ajutorul unei seringi îi făcu o injecție.

O oră se scurse. Cei doi copii adormiseră aproape de sobă. Bătrâna își încetase tânguierile și privirea cu care îl fixa pe Duncan nu mai era nici neîncrezătoare și nici dezabrobatoare. Se citea interes și un respect în creștere. McKelvie, de asemenea, își dădea seama de eforturile pe care le făcea Duncan.

— Doctore, murmură el, credeți că are vreo șansă să scape?

— Taci din gură, John McKelvie! interveni bătrâna. Lasă-l pe doctor să-și facă meseria.

Sună ora trei dimineața. Așezat pe marginea patului, cu părul în dezordine, cu gulerul cămășii deschis, Duncan, cu degetele crispate pe mâna bolnavei, se simțea în prada unei amețeli. De peste două ore, el îi administra stricnină. I se părea că a trecut o eternitate de când s-a aruncat cu toate forțele în această luptă. Temperatura era staționară, respirația fără șocuri, lină, dar pulsul parcă din ce în ce mai slab. Sub presiunea degetelor sale, bătaile dispărură, ca să reapară slab apoi... se opriră... Sincopă!

— Dumnezeuule! murmură trist bătrâna. Ai făcut ce ai putut mai bine, doctore, dar s-a dus.

Refuzând înfrângerea, Duncan avu o inspirație disperată. Se întoarse cu repeziciune, luă un flacon de eter, umplu seringă și înfipse acul în partea stângă a tinerei femei. Apoi, cu ajutorul mâinilor și cu toată forța sa, el începu să maseze inima epuizată. Simți sub degetele lui o pulsație lentă,

inegală. Inima bătu odată, ezită, riscă o a doua bătaie, apoi o a treia și, încetișor, își relua ritmul său nesigur.

Lui Duncan îi era frică de un cârcel care putea să-i paralizeze mâinile sale înțepenite. Dar nici nu îndrăznea să-și schimbe poziția. Știa că fiecare secundă care o câștiga era în favoarea lui.

Să câștige timp, să câștige timp! Dacă ar fi în stare, să țină bolnava până la...

Ea nu se mișcase de-la începutul sincopei. Deodată, ea mișcă capul cu un geamăt slab. Apoi o picătură de sudoare apăru pe fruntea sa. Una singură. Fascinat, Duncan privea această picătură care cobora încetișor pe față. Imediat ea a fost urmată de o alta, apoi de o alta încă. Febra era învinsă. Salvată!

Când Duncan se sculă, primele raze ale zorilor atingeau fereastra. În ciuda oboselii, se simțea cuprins de o stranie exaltare. Încetișor, își spălă fața și mâinile și își puse haina.

Pădurarul îl privea.

— Doctore... începu el.

Dar vocea lui se frânse. Nicio laudă, nicio mulțumire nu ar fi putut egala acest singur cuvânt, nu ar fi putut să depășească acest suspin care și-l înăbușea el.

— Haide, haide! murmură bătrâna. Nu îl plictisi pe doctor. Și întorcându-se spre Duncan:

— Veniți aici doctore, mâncați din această supă de mazăre. Am preparat pentru dejunul copiilor și dumneavoastră veți avea prima farfurie. Nu există om pe pământ ca s-o merite mai mult ca dumneavoastră, după o astfel de noapte.

Duncan mănăcă delicioasa supă cu adaos de smântână. Niciodată nu a mâncat, i se părea, ceva mai gustos. Mc. Kelvie rânca împreună cu el, și Hamish ieșind din șopron unde își petrecuse noaptea a luat loc alături de ei. Copiii se treziră și se apropiară cu grijă de patul mamei lor. Apoi, și ei luară loc la masă.

Încetase să mai ningă când o porniră pe drum. Soarele strălucea roșiatic. Hamish ca niciodată se arătă vorbăreț.

— Eu cunosc pe cineva care o să se bucure de ce ai făcut, spuse el. Este doctorul Murdoch. El a adus-o pe lume pe Anne McKelvie. Ar fi fost foarte necăjit s-o vadă moartă.

Duncan intră încetișor în casă și urcă la primul etaj cu pași de pisică. În ciuda precauției luate, Murdoch îl auzi și, vocea sa aspră îl chemă.

Duncan se opri, apoi intră în camera bătrânului doctor.

— Ei, ce s-a întâmplat? întrebă Murdoch cu un ton ciudat. Ai ajutat-o pe sârmana femeie să moară?

Duncan epuizat făcu un gest.

— Este salvată răspunse el. Va fi pe picioare înaintea dumitale.

— Glumești?

— Deloc spuse Duncan cu o voce obosită.

Bătrânul rămase nemișcat. Apoi murmură:

— Du-te să te culci și dormi două ore. Vei avea o zi grea mâine. Iar vizitele vor începe la ora nouă.

Nu era nimic special în aceste vorbe. Cu toate acestea, felul în care Murdoch le-a pronunțat îi aduse o satisfacție neașteptată.

Capitolul 4

Toți locuitorii regiunii au aflat imediat de succesul obținut de Duncan prin vindecarea miraculoasă a lui Annie, soția pădurarului. Nu au fost aplauze, nimic altceva decât acceptarea acestui tânăr medic, necunoscut. Mai multe persoane au mers până acolo că au declarat că poate acest tânăr medic este foarte bun.

Zilele treceau, fiecare din ele aducându-i multă oboseală fizică și morală. Duncan simțea că în fiecare zi creștea experiența lui medicală.

Bineînțeles, amintirea lui Margaret îi era mereu vie în memorie. Câteodată, valuri de disperare îl copleșeau încă. Dar rana era mai puțin dureroasă ca înainte.

Zilele lungi cu căderi de zăpadă au trecut și nu de puține ori făcea patruzeci de kilometri numai într-o dimineață. Revenea plin de entuziasm și infometat. Și totdeauna când intra în casă, găsea masa pusă pentru el, aburindă și savuroasă. Duncan se minuna de calmul și competența cu care Jeanne conducea casa. Da două săptămâni după sosirea lui la Strath Linton, îi spuse:

— Jeanne, bărbatul care te va lua în căsătorie va avea o soție perfectă.

Ea se întoarse pentru ca el să nu poată să-i vadă fața, și cu o voce schimbată, îl întrebă:

— Crezi cu adevărat asta?

— Și încă cum! Când tatăl dumitale se va pensiona – ceea ce o să facă în curând – te vei mărita cu o dotă frumoasă.

Ea se întoarse cu repeziciune spre el, cu fața agitată și

încordată.

— Nu vorbi așa, nu te mai recunosc!

— Dar, Jeanne...

— Cum poți fi așa optimist în ceea ce privește viitorul meu?

— De altfel, nu înțelegi deloc în ce situație suntem. Tata nu dorește să se pensioneze. Nu își poate permite aceasta. Noi nu suntem bogați, suntem săraci. Nu avem mai nimic, în afara acestei case și a mobilierului pe care îl conține. Tata nu a îngrijit bolnavii pentru bani. În acești ultimi ani noi a trebuit să luptăm din răputeri pentru a putea supraviețui. Chiar acum, nu știu cum o să achităm anumite facturi de medicamente. Și când aud că vorbești de căsătoria mea...!

Ea se opri scurt. Lacrimi străluceau în ochii ei.

Duncan nu prea înțelegea cu ce a jignit-o. Văzând că era necăjită, îi spuse:

— Sunt dezolat, Jeanne, Am vrut numai să glumesc puțin.

— Eu sunt stupidă că mă emoționez pentru chestii de astea. Ah! era să uit: cineva a telefonat chiar înainte de prânz. Au un muncitor ușor rănit la uzina hidroelectrică de la Loch Linton. M. Overton a întrebat dacă poți să treci în după-amiaza asta.

— Overton? repetă Duncan. La uzina hidroelectrică?

— Da, răspunse Jeanne. Dacă vreodată se va scoate bani din această regiune, va fi Overton care îi va băga în buzunar, cu mâna de lucru exploatată la maximum și materialele lui luate de la solduri.

Duncan era gânditor când, după dejun, urcă în mașină și se îndreptă spre Loch Linton. Drumul șerpuia de-a lungul colinei până la un platou înconjurat de munți. În sfârșit ajunse la extremitatea văii, de unde se deschidea o panoramă magnifică.

Dar încântătorul lăculeț de munte pe care Duncan venea să-l admire altădată dispăruse. Rânduri de cabane lugubre, sinistre, erau construite în lungul râului. Majoritatea arborilor au fost tăiați. Peste tot se înălțau enorme grămezi

de pământ. Resturi de tot felul, cutii de conserve goale, sticle sparte erau împrăștiate peste tot, acoperind solul. Într-o parte un furnal vărsa valuri de fum și scânteii. În altă parte, betoniere mari amestecau diverse materiale care erau pentru fundațiile uzinei de aluminiu.

Duncan parcă mașina și se îndreptă către un șantier proaspăt defrișat, spre o cabană unde se putea citi: „Birou”. Intrarea interzisă. Trei oameni se aflau așezați. Overton, altul tot așa de gras în halat albastru de lucru și, spre surpriza lui Duncan, Leggat, avocatul lui din Levenfford.

Overton se ridică cu un mormăit:

— Iată-te, în sfârșit! Mă întrebam când ai să te hotărăști să vii. Îl cunoști pe dl. Leggat, consilierul juridic al companiei mele. Și aici iată pe Lem Briggs, contramaistrul meu.

Duncan schimbă un salut cu Briggs și o simplă privire cu avocatul.

— Am înțeles că aveți aici un rănit; spuse, el.

— Nu mare lucru, spuse Overton. Un picior scrântit. O grindă a cedat și niște beton a căzut pe idiotul care era exact dedesupt.

— Lemnul nu a cedat, interveni Leggat, el a alunecat.

Numai după ton, Duncan și-a dat seama că avocatul mințea.

— Pot să văd bolnavul? întrebă el.

Omul era întins pe un pat, în unul din dormitoare din lemn.

Duncan examinează îndelung piciorul lovit. El descoperi foarte repede sub umflătură, o fractură foarte evidentă.

— Nici vorbă de os rupt, nu-i așa? sugeră Joe Overton. Acesta nu este un caz de indemnizație de boală, nu este așa?

Ținând seama de banii care i-am pierdut cu construcția acestei uzine, nu am mijloace să-mi permit astfel de distracții.

— Fractura transversală de tibia, răspunse Duncan. Voi face formele chiar astă seară.

Overton lăsa să-i scape o înjurătură.

— Grinda era putredă, domnule Overton, interveni

muncitorul. Am auzit-o pârâind. Se găsesc carii în jumătate din grizile și scândurile care le folosim.

— Tu să taci din gură! latră Briggs.

— Lem, spuse avocatul Leggat cu un ton insinuant, ești foarte devotat Companiei. Nu degeaba îl numim pe dl. Overton Cînstitul Joe. Acest sărman băiat va primi salariul pe o lună întreagă. Chiar dacă a fost din vina lui, ne dăm seama că asta poate să se întâmple oricui! (El se opri un moment). Cât despre materiale... Nimeni nu este infailibil, nu este așa?

Cînstitul Joe aruncă o privire rapidă avocatului său.

În acest timp Duncan bandajă piciorul rănitului. Apoi cu ce avea la îndemână, reuși să confecționeze o stănoagă rudimentară.

— Nu este rău deloc, comentă Overton cu o admirație involuntară. Sunt cu adevărat bucuros că ai reușit să devii medic. Cred că îl vezi des pe fiul meu.

Duncan aprobă dând din cap.

— Un fiu de care pot fi mândru! reluă Overton. Cu încurajarea pe care o primește de la Fundația Wallace, și cu această grozavă căsătorie pe care o va face, el va fi în culmea carierei sale înainte ca dumneata să zici of! Cu siguranță, Stirling, dumneata nu vei ajunge așa de departe – sus. Dar nu am zis că nu te voi ajuta puțin pentru a-ți procura o situație bună pe care o am în vedere, dacă nu ești prea lacom, bineînțeles. Cât câștigi la doctorul Murdoch?

— Destul de puțin.

Duncan își strânse trusa și Cînstitul Joe rânji cinic.

— Cum poți să te înțelegi cu acest cretin bătrân? Ascultă, Stirling, am impresia că în curând compania mea va avea nevoie de un medic, chiar aici, când vom fi organizați. Dumneata ești omul care ne trebuie. Gândește-te până vom mai vorbi. Până atunci, dorești o țigară?

— Nu, mulțumesc. Trebuie să plec.

Ajuns aproape de mașină, Duncan se opri și spuse cu răceală:

— Vă rog să-mi plătiți... Face jumătate de liră sterlină.

— O jumătate de liră?

— Credeți că este mult?

Cînsitul Joe își stăpîni nemulțumirea, scoase încetișor o bancnotă din portofel și o întinse lui Duncan cu un surâs forțat.

— Iată, spuse el, dacă nu mă înșel, dumneata ești un om de viitor. Nu te critic că vrei să câștigi ceva bani de buzunar pe spinarea bătrînului idiot. Am spus deja, dumneata și cu mine o să facem afaceri bune împreună în zilele care vor urma. Dă-mi adresa dumitale.

— O s-o găsiți în anuarul medical, răspunse sec Duncan.

Întorcându-se în localitate, Duncan reflectă. Această conversație i-a produs o impresie neplăcută.

În spatele propunerii lui Overton, se simțea o dorință nemărturisită.'

Primul impuls a fost să-i povestească lui Murdoch vizita. Dar, pînă la urmă, a decis să nu-i spună nimic. Numai numele de Overton îl aducea pe Murdoch într-o stare de furie de nedescris. Duncan se mulțumi să pună bancnota de o jumătate de liră în cutia de ceai unde Jeanne ținea toate micile economii produse de onorariile încasate. El își spuse: cel puțin Cînsitul Joe ne-a furnizat dineul de duminică!

Murdoch a fost în stare să se ridice din pat la o lună de la sosirea lui Duncan la Strath Linton. Într-o după amiază, călduros îmbrăcat, Murdoch își făcea de lucru în grădină când, Duncan se întorcea din una din vizitele sale.

— Așadar, ai ieșit, îi spuse Duncan calm. Asta o să-ți facă bine.

— Bine? Hâm! mării bătrînul. Câți din bolnavii mei ai omorât în această după-amiază? După plecarea dumitale, trebuie să fac prezența pentru a număra supraviețuitorii.

Duncan își așează în cuier mantaua și pălăria.

— Ai stat destul afară, spuse Duncan. Ar trebui să-ți bei ceaiul. Unde este Jeanne?

Și se apucă s-o strige:

— Jeannel! Jeanne!

— Taci din gură, tinere! exclamă Murdoch iritat. Lasă-mi

fata în pace. Retta o să ne servească ceaiul de astă dată.

Surprins, Duncan îl urmă pe Murdoch în salon, unde focul ardea vesel în sobă. Aproape imediat, apăru și Retta care aducea ceaiul.

Duncan gândi cu voce tare:

— Această cameră mi se pare goală când suntem numai noi doi singuri.

— Fata mea se îmbracă, explică Murdoch cu fața încruntată. O să meargă la bal în această seară.

Duncan își ascunse surpriza. Știa, bineînțeles, că era un bal în această seară; era un eveniment extraordinar în regiune. Dar Jeanne nu își exprimase dorința să meargă. Probabil că își ascundea prost uimirea, căci Murdoch se întoarse spre el.

— După toate acestea, fata mea nu are dreptul să se distreze într-o seară, ea care muncește din greu în tot cursul anului?

— Dar... Dar, nu am zis nimic împotriva, spuse Duncan repede..

— Mă gândeam că... ei bine! că... mă întrebam... se va duce singură la acest bal?

— Bineînțeles că nu! Ea va fi însoțită de un tânăr care vorbește cu ea de mai mulți ani.

Uluit, Duncan surâse forțat:

— Și cine este acest tânăr?

Murdoch îi aruncă o privire scurtă.

— Alex Aigle, răspunse calm Murdoch. Un tânăr cu adevărat bine, este fiul lui Sir John Aigle.

Duncan se forță să-și ascundă sentimentele și scoase încetișor pipa și apucă s-o umple cu tutun. El își amintea de tânăr, de atunci de când l-a văzut în autocar, o amintire simpatcă. Dar niciodată nu s-ar fi gândit că Jeanne ar fi putut avea un pretendent așa distins. I se părea foarte natural ca ea să fie totdeauna prezentă, zeloasă și dulce. Nu făcea ea parte din farmecul Lintonului? Și, deodată, această noutate, neașteptată, consternantă...

Duncan era scufundat în aceste gânduri când Jeanne, în

rochie de seară, intră în cameră.

— A mai rămas vreo cană de ceai? întrebă ea cu drăgălăşenie.

Duncan o observă cu atenţie. Mai înainte el nu o mai văzuse niciodată altfel îmbrăcată decât cu lucrurile cele mai simple.

Rochia ei de tul alb era desigur modestă. Dar, strălucitoare şi lejeră, dădea un farmec nou înfăţişării plăcute a celei care o purta.

Jeanne îşi schimbase de asemenea, şi coafura. Flori albe erau prinse în buclele brune. Ochii străluceau de bucurie.

— Dar, Jeanne, zise Duncan cu voce joasă, eşti tot aşa de frumoasă ca şi florile pe care le ai prinse în păr!

Soneria de la uşă sună deodată. Câteva momente mai târziu, Aigle a fost introdus în salon. Pardesiul său negru şi fularul de mătase albă îi dădeau un aer de eleganţă.

— Bună seara, doctore, îi spuse lui Murdoch. Îmi pare bine că te simţi mai bine.

Se întoarse spre Jeanne:

— Eu doresc primul, al cincilea, al nouălea, şi ultimul dans. Şi te previn că nu voi accepta vreun refuz! Dacă nu le reţin de acum, ştiu că nu voi mai prinde niciunul singur!

Jeanne roşi.

— O să-mi suceşti capul cu astfel de poveşti. Îl cunoşti pe doctorul Stirling, Alex?

Aigle îi întinse mina.

— Eu cred că am făcut împreună un voiaj, într-un autocar, într-o seară, nu este aşa?

Duncan mormăi câteva cuvinte nedesluşite. Nu a fost niciodată un vorbitor strălucit. Primirea călduroasă făcută lui Aigle de Jeanne şi tatăl ei tulbură şi mai mult pe Duncan. Aigle ajută pe Jeanne să-şi pună mantoul, şi Duncan, cu inima grea, îi văzu pierind surâzători şi fericiţi.

Tot restul serii, el luptă contra unui sentiment de singurătate şi furie îndreptată în întregime împotriva lui însăşi. Apoi, tocmai când se pregătea să se ducă să se culce – la culcare – Retta îi aduse o telegramă. O deschise cu

repezițiune și citi:

AI FOST ANGAJAT PENTRU CERCETĂRI CHIRURGICALE LA FUNDAȚIA WALLACE, EDINBURGH. COMISIA VĂ OFERĂ DE ASEMENEA CATEDRA DE PATOLOGIE. VEȚI ÎNCEPE ÎNTR-O SĂPTĂMÂNĂ. OCAZIE STRĂLUCITOARE ȘI EXCEPȚIONALĂ. VĂ SFĂTUIESC SĂ ACCEPȚAȚI. RĂSPUNDEȚI DE URGENȚĂ. GEISLER.

Se gândea cu satisfacție sumbră: Am terminat cu această viață meschină de medic de țară. Acum, sunt pe calea cea bună și Dumnezeu! o să le arăt la toți de ce sunt în stare. Nu are decât să se mărite cu Aigle, și nu mai avem ce vorbi.

A scris imediat răspunsul:

VOI FI EXACT LA ÎNTÂLNIRE. ÎMPREUNA O SA UIMIM FUNDAȚIA WALLACE. DUNCAN.

Autopsia era terminată. După o înclinare din cap către asistenții săi, Duncan părăsi sala rece de disecții, situată în subsolul Fundației Wallace. Urcă scara de fier și intră într-o sală care îi era rezervată în secția de patologie. Se concentrează, încercând să-și adune elementele cursului ce urma să-l țină.

Cei doi ani pe care i-a petrecut la Fundația Wallace i-au înăsprit trăsăturile, dându-i o autoritate nouă. Fruntea-i era străbătută de riduri fine care se datorau veghelor prelungite la microscop. Ochii îi erau acum reci și necruțători.

Gândurile lui Duncan au fost întrerupte de câteva bătăi în ușă. Era doctorul Pledde, asistentul lui:

— Doctorul Geisler a telefonat pentru a întreba când putem să-i dăm prelevările de măduvă.

— În această după-amiază cel mai târziu, răspunse Duncan. Spune-i că voi trece s-o văd în drum spre amfiteatru când merg la cursul pe care îl țin.

— Bine domnule.

Tânărul intern se opri, își luă curajul în mâini, Duncan îl intimidă întotdeauna.

— Apropo, reluă internul, profesorul Lee care a asistat la disecție, spune că aceste țesuturi neurologice pe care le-ai izolat sunt tot ce a văzut mai bun în cei peste cincizeci de ani de experiență. De altfel, pot să vă spun că suntem cu toții mulțumiți că această experiență a reușit așa de bine.

Duncan dădu din cap, rămânând aproape nepăsător la amabilitățile lui Heddle și la aprecierile directorului Fundației.

Această nepăsare care a dobândit-o puțin câte puțin făcea parte acum din el însuși. Ambiția lui era mai sigură acum când era apărată prin această carapace de duritate.

După ce asistentul lui a plecat, își adună foile împrăștiate pe biroul lui și apoi traversă un mare laborator. Ajunse la biroul directorului adjunct al serviciului de chirurgie, doctorul Geisler.

Anna era aplecată peste un maldăr de microfotografii. Fără a ridica capul, ea spuse:

— Acești cromozomi se separă lămurit.

— Foarte interesant, spuse Duncan.

— Poți să arăți, mai mult entuziasm! exclamă Anna. De altfel, cu acești cromozomi ești pe punctul să-ți verifici noua teorie.

El răspunse fără să suradă:

— Știam asta de ieri seară.

În timp ce se ridică, Anna își aruncă părul înapoi:

— După doi ani de eforturi susținute, noi suntem pe punctul de a stabili o teorie revoluționară despre regenerarea neutronilor, teorie care va uimi chirurgia neurologică și te va ajuta să faci o săritură uriașă în carieră! Și dumneata rămâi rece la...

— Și cam ce ai vrea să fac? Să merg în mâini?

Ea dădu din cap.

— Caracterul scoțian îmi rămâne de neînțeles! Să muncești zilnic și să nu te distrezi niciodată.

Se uită la ea cu nepăsare ironică.

— Distracția nu este în program, spuse el. Când am decis să mă înham la această corvoadă știam ce fac și ce mă

așteaptă.

— Cu adevărat! Și eu care eram așa de stupidă să mă gândesc că singura dorință pe care o aveai era aceea de a mă ajuta pe mine!

— Nu îți face griji. Contează mai puțin care din noi doi este la volan. Noi mergem împreună în aceeași direcție.

— Îți mulțumesc, asta m-a mai liniștit. Și care este această direcție? El ridică din umeri:

— În trei ani, voi fi primul specialist din Edinburgh. Voi merge să examinez din fuga mașinii cazurile cele mai importante, voi face consultațiile în câteva minute, voi scrie rețetele cu o mână pe clanța ușii. Nu voi încerca niciodată să știu, nu mă voi sinchisi ce se întâmplă, dacă bolnavul meu trăiește sau este mort. Voi fi invidiat, admirat, temut. Pe scurt voi fi celebru!

Ea exclamă cu amărăciune:

— Dumnezeuule! Acesta este tânărul care murea de foame și trata muzica lui Schumann drept muzică ușoară?

Ea se încruntă și urmă:

— Ai reușit extraordinar de bine. Decanul nostru este înnebunit după dumneata, la fel ca și asistenții dumitale de altfel, și chiar doctorul Inglis când vine pe aici. Ai de două ori mai mulți studenți la cursuri decât doctorul Overton, care oricum este mai mare ca dumneata. Apropo, vei merge la recepția dată de soția sa, în această seară?

— Voi merge fără nicio îndoială, răspunse Duncan cu indiferență.

— Eu de asemeni. Trebuie să știi, că pe Margaret Overton nu o detest deloc. Ea s-a schimbat mult... în avantajul ei. La început, mă făcea să râd când o vedeam organizând petreceri în salonașul său, așa veselă și încântătoare, și pregătindu-se să-l însoțească pe frumosul ei soț până pe culmile izbânzii. Dar acum, nu mai râd deloc. Eu nu râd când văd o femeie necăjită.

— Necăjită?

— Nu crezi că după doi ani soția cea mai încrezătoare își poate da seamă că este măritată cu un individ mârșav?

Crezi că-i este plăcut să se scoale în fiecare dimineață lângă un egoist și să se gândească: cum de m-am înșelat în halul ăsta?

Duncan spuse cu nerăbdare:

— Ce sunt aceste bârfeli?

— Bârfeli? Noi doi îl cunoaștem foarte bine pe doctorul Overton, nu-i așa?

— Nu este chiar așa rău.

— Serios? Dragul meu Duncan, dacă am un sfat să-ți dau, este acesta, ferește-te de Overton! Este gelos pe dumneata până la nebunie. Și mai are și prieteni puternici.

— Am știut să mă apăr în trecut.

— Da, dar în viitor, în viitorul imediat?

Cu mâinile înfundate în buzunar, Duncan încerca să înțeleagă toate dedesubturile. Apoi, deodată, se îndreptă:

— Am un curs în treizeci de secunde exact. Nu mai pot rămâne aici să mă joc de-a ghicitorile. Diseară vom vorbi pe larg de ultimele experiențe.

Când își termină cursul, se îndreptă spre cabinetul său de consultații, într-o altă aripă a clădirii. În fața cabinetului său se întindea o lungă coadă de bolnavi, nevoiași cei mai mulți, trimiși din toate colțurile regiunii. Extraordinara reputație a Fundației Wallace făcea pe mulți medici practicanți să-i trimeată toate cazurile mai interesante. Pentru Duncan, acești oameni, astăzi, nu erau bolnavi ci treptele unei scări de care se servea pentru a-și ajuta ambiția.

În această zi, era încă și mai repezit ca de obicei. Examină repede foile de internare, dând asistenților săi unele din cazuri.

Deodată, o neliniște îl cuprinse. Se opri, ridică involuntar capul. În primul moment, nu și-a putut crede ochilor: în mijlocul rândului de bolnavi, își aștepta rândul împreună cu ceilalți, mama sa!

El se ocupă de ceilalți bolnavi care o precedau ca într-un vis, pe care îl trăia. Apoi sosi și momentul când ea ajunsese în fața lui, cu fața palidă și suptă, dar calmă, nu se manifesta

prin niciun semn că l-a recunoscut. Ea îi întinse foaia de observație pe care i-o dăduse medicul ei. Luând foaia, Duncan era să-și piardă sângele rece. În jurul lui, se agitau internii, bolnavii, și secretara sa ocupată să transcrie într-un registru toate datele bolilor de pe foile de internare: Martha Stirling cincizeci și nouă ani era scris pe plic. Desfăcu plicul, care conținea foaia de trimitere.

După ce a citit-o, nu mai îndrăznește să-și ridice ochii spre mama sa și s-o privească în față.

Cu o voce schimbată îi spuse:

— Mergi și te desbracă la sala A. Te voi examina chiar eu.

Cinci minute mai târziu, el o reîntâlnește într-o cameră obscură unde se făceau radiografii.

— Mamă!

Ea era așezată pe un scaun metalic, o siluetă mică vrednică de milă, cu o cuvertură de spital pe umerii ei goi. Dar, în ochii săi se vedea mereu aceeași severitate de neclintit.

— Doctorul Logan, din Levenford, m-a trimis aici, spuse ea. Dacă aș fi știut că te întâlnesc, că tu ești doctorul, nu aș fi venit.

El o văzu închistată în aceeași încăpățănare, cu care i-a respins orice apropiere, orice cadou, și toate ofertele de ajutor și de bani.

Îi spuse repede:

— Vrei să-mi spui ce te supără, mamă. Doctorul Logan nu este prea sigur de ce suferi.

— Crede că am cancer.

Ca totdeauna ea spunea lucrurilor pe nume.

Ea își dădu încetișor cuvertura de pe umeri și Duncan, cu inima strânsă, descoperi o tumoare mică, dar profundă. El o întrebă:

— De când o ai?

— M-am lovit de bufet acum circa șase săptămâni. Pe moment nu am dat atenție, dar mai târziu...

El privea încruntat leziunea cu o neliniște crescândă.

— Trebuie să examinez câteva celule la microscop. În

acest fel voi ști dacă este grav sau nu, mă înțelegi?

Ea dădu curajoasă din cap.

Duncan luă un flacon de clorură etilică. El făcu un efort pentru a-și domina tremurul vocii:.

— Este un anestezic local. Nu-ți va face niciun rău, nu te va dura.

— Tu te gândești poate că mi-ai făcut destul rău până acum!

Apoi, nu mai zise nimic și se uită cu atenție când Duncan îi prelevă un fragment de țesut, pe care se și duse să-l pună sub microscop.

El simți că degetele îi tremurau atunci când își reglă microscopul: timp de câteva momente vederea i-a fost aburită. Apoi începu să distingă un grup de celule normale, apoi...

Inima îi bătu cu violență. Se uită încă o dată, căutând să descopere urmele îngrozitoare ale cancerului. În sfârșit, el descoperi un grup de stafilococi. Tumoarea nu era canceroasă! Era o simplă infecție care putea fi vindecată cu ușurință...

Era așa de nervos că nu îndrăznea să se întoarcă, încă un timp, el rămase aplecat pe microscop, încercând să-și recapete calmul și să-și ascundă emoția. În sfârșit spuse:

— Nu este nimic! Nu sunt aderențe.

Expresia feței ei nu se schimbă aproape deloc, dar îi scăpă un scurt suspin de ușurare.

— Tu îmi spui adevărul?

— Într-o lună vei fi vindecată.

Duncan a avut impresia că maică-sa s-a înduioșat. Dar, din contră, deveni distantă și tot așa de aspră și calmă ca de obicei.

— Tot ce pățim, spuse ea, este dorința lui Dumnezeu! Îi sunt recunoscătoare că mă iartă de această nouă încercare.

Duncan ardea de dorința de a se justifica.

— Mamă, zise el, nu întâmplarea te-a adus aici, ci chiar Providența care a vrut să ne demonstreze amândorura... Ceea ce ai văzut că pot face, și pentru tine de altfel, nu înseamnă

nimic?

— Un altul, nu ar fi putut face, același lucru, tot așa de bine?

El ezită:

— Nu mă vei înțelege deci niciodată? Vezi că am ajuns numai prin eforturile mele să lucrez în cea mai celebră instituție medicală din regiune. Avansează din ce în ce. Și iată, când printr-o coincidență noi ne găsim față în față, tu păstrezi contra mea toate prejudecățile și multă pizmă.

Ea îl privi impasibilă.

— Ceea ce îmi spui nu mă impresionează deloc, nici ceea ce văd, răspunse ea. Nu arăți bine și nici nu ești fericit. Ești palid și crispat. Ai riduri pe frunte și păr alb la tâmpile. Fața are o expresie neliniștită ca și cum ai căuta ceva fără a putea găsi vreodată.

— Dar voi găsi! spuse Duncan cu căldură. Sunt pe punctul de a reuși, și, când voi fi în vârful ierarhiei, voi avea tot ce doresc.

Ea își strânse haina în jurul umerilor și îi spuse:

— Ce contează treizeci de șilingi pe săptămână sau trei mii pe an? Nu este important dacă porți haine luxoase sau de tweed țesut în casă. Ceea ce are valoare este că atunci când treci pe stradă oamenii să gândească: Iată un om valoros!

Duncan a vrut să răspundă, dar ușa s-a deschis și doctorul Heddle, urmat de un grup de studenți, intră.

— Vă așteaptă un caz interesant, spuse el.

Devenea imposibil de a prelungi această convorbire cu mama sa.

În fața tuturor acestor martori, Duncan părea că o tratează pe mama lui ca pe un bolnav oarecare.

— Nu aveți de ce să vă îngrijorați îi spuse el mamei sale cu o voce sigură. Luând o foaie de hârtie, scrise repede:

VINO SA MA VEZI DISEARA, LA ORA 6, ÎN APARTAMENTUL MEU DIN PRINCES CRESCENT NR. 24. CONTINUI SĂ TE ÎNȘELI ÎN CE MĂ PRIVEȘTE. AM NEVOIE DE IUBIREA ȘI STIMA TA. DORESC SĂ-ȚI ASIGUR

EXISTENȚĂ. DOCTOR DUNCAN STIRLING

În această seară, a așteptat mult timp. Dar mama sa nu a mai venit. Era convins în sufletul său că oricum nu ar fi venit, dar decepția suferită nu era mai mică.

Pentru a evada din gândurile care îl măcinau, s-a decis să meargă la recepția dată, de Margaret.

Era nouă și jumătate când ajunse la casa lui Overton, situată în unul dintre cele mai elegante cartiere din Edinburgh. La etaj, salonul tapițat cu mătase crem era plin de lume. Margaret se îndreptă cu repeziciune în întâmpinarea lui Duncan de cum l-a văzut.

— Duncan! exclamă ea. Sunt așa de bucuroasă că te văd! Credeam că nu ai să vii.

El încercă să fie vesel:

— Cu siguranță că nu aș fi lipsit.

— Sigur că da! protestă ea.

El remarcă că ea avea un aer straniu. Ochiul erau foarte strălucitori cu cearcăne, albastrui. Nu-i văzuse niciodată această expresie neliniștită.

— Îi cunoști pe toți... de aici, spuse ea.

El aruncă o privire indiferentă în jurul lui, numind peste treizeci de persoane: doctorul Overton cu un pahar în mână, în mijlocul unui grup; doamna Inglis; profesorul Lee, de la Fundația Wallace, Anna; mai mulți medici ai Fundației și câteva personalități politice.

— Nu fi îngrijorată pentru mine, Margaret, mă voi descurca, spuse el.

În acel moment, alți doi noi invitați, apărură.

Margaret îl părăsi pe Duncan murmurând:

— O să găsim un moment ca să vorbim singuri.

Rămase, un moment nemișcat, bând un whisky-soda pe care un majordom i l-a oferit pe un platou. Cu toate că detesta aceste serate plicticoase și afectate, a hotărât să rămână. Ea făcea parte din noua lui existență; îl ajuta, și asta, să parvină.

În apropiere de doamna Inglis, îl remarcă pe colonelul

Scott, care i-a făcut un semn amical.

Acești ultimi ani l-au schimbat mult pe colonel. Părul i-a devenit aproape alb, silueta arăta mai slabă, expresia feței tensionată. După cât se pare, partea care i-a revenit în proiectul de electrificare a localității Linton l-a cam zdruncinat atât din punct de vedere fizic cât și economic.

Totuși acum când afacerea era aproape terminată, părea mai ușurat și primirea făcută lui Duncan era mai prietenoasă.

— Bună seara, Stirling. Se pare că ești în plină formă!

— Ești la curent cu ultimele noutăți? zise doamna Inglis. Profesorul Lee a anunțat că se va retrage.

Timp de câteva secunde, Duncan nu a sesizat toată importanța acestei fraze. Apoi înțelese și plictiseala sa se risipi.

— Este oficial? întrebă el.

— Da, în trei luni Fundația va avea un nou director. Ținând seama că sunt soția decanului Facultății, ar fi indiscret din partea mea să numesc deja pe noul director.

Duncan înțelese fără greutate că ea făcea aluzie la Overton. De când s-a căsătorit cu nepoata sa, Overton a devenit pe față protejatul ei. Ea surâse cu satisfacție, văzând expresia întunecată de pe fața lui Duncan.

— Credeam că această rloutate îți va face plăcere, zise ea.

Se îndepărtă, însoțită de colonel. La celălalt capăt al salonului o văzu pe Anna care îl observa.

Iată deci care a fost rațiunea pentru care ea l-a atenționat așa misterios chiar în cursul zilei.

Imediat a vrut să afle mai mult despre acest subiect. El se alătură deci grupului care îl înconjură pe Overton.

Acesta din urmă părea foarte exaltat. Sau mai bine zis, era aproape beat. Fața injectată și deja fleșcăită dovedea excesele la care se dedase în ultimii doi ani.

— Ei, Stirling, spuse el, ai auzit ediția specială cu ultimele noutăți?

— Da, răspunse Duncan.

— O să fie interesant pentru cineva, suspină Heddle.

— O să asistăm la o luptă pentru acest post, zise un altul.

— Cu siguranță, concurența va fi limitată, declară Overton cu autoritate. Mai întâi, postul trebuie să revină unui om tânăr.

— Cineva cam de vârsta dumată, spre exemplu, sugera Anna peste umărul lui Duncan.

Se auziră râsete. Overton goli paharul său de whisky.

— De ce nu? replică el. Am dreptul la acest post ca oricine altul. Comisia vrea pe cineva dinamic. Nu este mai indicat ca un medic al Fundației să aibă prioritate? Eu sunt aici de mult timp și referințele mele sunt foarte bune.

O scurtă tăcere primi această declarație.

Apoi Anna remarcă cu un ton ciudat:

— După cum vorbiți despre acest post, se pare cu adevărat că dumneavoastră aveți mai multe șanse de reușită.

— Nu se știe niciodată!

Overton părea decis să-și asigure o retragere prudentă. Se întoarse spre Duncan cu un surâs:

— Ce părere ai tu Stirling?

— Eu în astă seară sunt invitatul tău. Prefer să nu mă compromit.

Overton se înroși:

— Ți-e frică să-ți dai părerea?

Duncan nu se mai putu abține. Spuse cu un ton detașat:

— Părerea mea este că nu ești omul indicat, Overton. Postul trebuie să-i revină unui medic încercat, versat.

— Puțin îmi pasă! replică Overton. Pariez că am șanse..

— Dacă aceasta este un pariu, îl țin, răspunse Duncan. Invitații lui Overton îl priviră, surprinși.

Duncan simți că mai mulți invitați erau de partea lui Overton. După ce mormăi o frază confuză, se îndreaptă spre bufet.

Duncan se simți profund deprimat. Deodată o mână se așeză pe mâneca lui. Se întoarse, și o văzu pe Margaret alături de el.

— Mă întrebam când o să-ți aduci aminte de mine, spuse ea. Vino să bei ceva.

El se lăsă condus la bufetul deșert. Margaret umplu două cupe cu șampanie.

— Dragă Duncan, ai un aer așa de întunecat! Cu toată că, eu știu că ești foarte vesel când vrei.

— Voi fi fără nicio îndoială dacă beau această cupă de șampanie. Cu adevărat, Margaret, nu este bine să amestec aceste băuturi tari.

Dar ea se făcu că nu aude.

— Să bem pentru viitor, ori pentru noi, spuse ea.

— Beau mai ales pentru trecut, Margaret, viitorul va fi poate foarte dezastruos.

Ea dădu din cap.

— Nu, nu, Duncan. Mai pot fi și lucruri bune! Ea deschise o ușă care ducea la un mic balcon. Să începem imediat să privim luna. Vezi, este aproape plină. Și așa de frumoasă!

El o urmă pe balcon. Ea suspină:

— Nu am avut niciodată ocazia să admirăm împreună frumusețea lunii, nu-i așa Duncan?

— Nu, răspunse el sec.

— Dacă l-am fi făcut, probabil lucrurile s-ar fi petrecut altfel.

— Mă întreb, Margaret.

— Oh, Duncan, am făcut o greșală groaznică!

— Știi și îmi pare rău, Margaret. Poate lucrurile se vor aranja ele în timp. Căsătoria este de multe ori dificilă la început, dar când bărbatul și femeia înțeleg să-și facă concesii...

— Te rog, Duncan, nu-mi servi mie astfel de clișee! Mi-au fost deja servite de mătușa mea. De ce să nu o recunosc pe față? M-am înșelat groaznic. Trebuia cu tine să mă căsătoresc. Acesta este adevărul! Dar am înțeles prea târziu.

Și ea reluă imediat:

— Bărbatul meu nu-i un om rău. Poate să fie încântător când dorește. Fără îndoială din cauza aceasta l-am luat de bărbat. Dar este așa de egoist, așa de superficial! Mă

plictisește de moarte cu palavrele lui. Când bea mult devine stupid. Mai mult...

Ea tăcu un moment.

— Aș avea nevoie de cineva puternic, pe care să mă sprijin, reluă ea. De fapt, am avut nevoie totdeauna de acest cineva.

— Nu ai spus chiar tu adineauri că acum este prea târziu, Margaret?

— Este cu adevărat, Duncan?

În sfârșit, Duncan o vedea pe Margaret așa cum este: o fetișcană cochetă și foarte răsfățată. El înțelise acum pentru ce altă dată, ea l-a încurajat fără să se gândească nicio clipă să-l ia de bărbat.

— Margaret, spuse el cu repeziciune, nu am timp de pierdut. Nu este loc pentru o afecțiune feminină în viața mea.

Ea surâse, necăjită de rezistența pe care o opunea, sigură, încă, pe puterea ei asupra lui. Și cu voce neîncrezătoare, întrebă:

— Vrei să spui că nu mai ai pentru mine niciun pic de dragoste?

El rămase un moment, cu capul plecat.

— Este adevărat, sunt foarte mâhnit, Margaret. Orgoliul tinerei femei nu a fost niciodată pus la o așa grea încercare. Trăsăturile sale se traseră și cu o voce răgușită, fără voia ei, îi spuse:

— Să ne întoarcem, îmi este frig.

Duncan plecă imediat. Se întoarse și dădu nas în nas cu Anna în fața peronului.

— Pot să te las în drum? întrebă ea.

— Mă întorc pe jos.

— Atunci, și eu la fel.

— Anna, măcar o dată prefer să fiu singur.

— Cu adevărat! Ei bine, vrei nu vrei vei îndura compania mea.

Încăpățânarea ei l-a infuriat. Dar nu era ușor s-o

descurajezi pe Anna. Cu toate că mergea repede, ea se menținea la nivelul lui.

După puțină vreme, ea nu s-a mai putut abține să remarce ironic:

— Ce frumoasă seară, dragul meu, pentru scena cu balconul pe clar de lună!

Era prea mult. Ziua cu problemele mamei, seara cu necazurile ei amare, i-au lăsat lui Duncan o impresie de neîncredere și ură contra întregii umanități.

— Pentru Dumnezeu! Tac! o repezi violent.

— Să vorbim serios, reluă Anna netulburată Această Margaret Overton este fără niciun interes. Eu voiam numai să te sfătuiesc să-ți depui candidatura pentru postul de director al Fundației.

El avu un răs amar:

— Acest post aparține deja doctorului Overton.

— Nu! Dar îi va aparține cu siguranță dacă nu îți pui candidatura. Ascultă, Duncan, ești tânăr, puțin novice încă; dar ești singurul om din Fundație care are o valoare reală. Profesorul Lee știe. De altfel, nimeni nu dorește ca Overton să-i urmeze. El va distruge Fundația Wallace.

— De ce nu îți pui propria candidatură?

— Știi foarte bine că nu vor da acest post niciodată unei femei. Din cauza asta am nevoie de dumneata.

— Cam ce gândești că poți câștiga în această afacere? întrebă Duncan, brutal.

— Tot sprijinul datorat bunelor relații cu directorul care poate să mi le dea: o nouă sală de operații, doi asistenți pentru cercetările mele și un serviciu suplimentar consacrat noilor mele metode neuromuschiulare.

— Nimic altceva?

Ea îi ripostă repede:

— O să mă refuzi să-mi faci acest serviciu după tot ce am făcut pentru dumneata! Numai de asta îmi amintești mereu!

El tăcu un moment și reluă violent:

— Nu am nici cea mai mică șansă. Dar, oricum, decizia mea este deja luată. Îmi voi depune candidatura. Doresc

acest post din mai multe motive. Acesta va fi cel mai mare succes din viața mea, posibilitatea de a-l combate pe Overton! De zece lungi ani, eu nu visez decât asta. Momentul a sosit în sfârșit!

Vocea sa se făcu deodată sălbatecă și amară; mai întâi de toate ce este viața, dacă nu un joc? Succesul? Este suficient să-i tragi un șut vecinului, apoi să-l calci în picioare. Voi dovedi că, cunosc jocul la fel de bine ca toată lumea!

— De ce nu? exclamă ea. Vezi ce înseamnă asta! Ești mult mai bine specializat decât o crezi.

Au ajuns în fața casei unde locuia Duncan, o casă îngustă, și înaltă aproape de Princess Street. Duncan își scoase cheia din buzunar.

— Încrederea pe care o ai în mine este copleșitoare, Anna, spuse el. Un cuvânt în plus și voi plânge cu lacrimi.

— Îți vei trimite candidatura săptămâna aceasta? Cu cât mai repede, cu atât mai bine.

— Naiba să te ia! răspunse Duncan fără menajamente. Nu ți-am spus că mă voi implica în această afacere până în gât? Până una alta, pleacă înainte de a-ți trânti ușa în nasul acela de intrigantă.

Și înainte ca ea să mai poată vorbi din nou, el intră în casă închizând încetisor ușa.

Capitolul 5

Vinerea următoare, Duncan ieșea din spital după o zi bine folosită. Chiar în dimineața aceasta, el și-a trimis candidatura la postul de director și acum avea capul plin de proiecte în timp ce urca Princess Street spre casa sa. Deodată se opri. Mergând spre el, văzu o siluetă care îi era familiară.

— Hamish!

— Eh, da, doctore, eu sunt!

Își strânseseră viguros mâinile.

Hamish nu se prea simțea bine în hainele de duminică, avea fața congestionată din cauza gâtului prins într-un guler înalt de celuloid.

El spuse cu o voce timidă:

— Cred că a trecut mult timp de când nu te-am mai văzut, doctore. Fiindcă am venit la Edinburgh, m-am gândit să vă fac o mică vizită. Acum iată-vă, sunteți cineva! Poate nu aveți acum, timp pentru oameni ca mine!

— Ce prostie, Hamish! bătrâne, sunt foarte încântat că te văd. Vino în apartamentul meu. O să bem un pahar.

În curând, Hamish era așezat la Duncan cu șapca pe genunchi și un pahar de whisky în mână.

— În sănătatea dumitale doctore!

— Și în a ta de asemenea, Hamish! Ce noutăți? Pentru ce ai venit la Edinburgh?

— Am de făcut cumpărături. Medicamente, și alte lucruri...

Duncan se miră:

— Eu credeam că voi vă cumpărați medicamentele din Saint-Andrews?

— Da, altădată. Dar acum cumpărăm de la altă firmă, mai puțin scumpă.

— Ah!

— De altfel... nu am venit numai pentru asta. Am vândut câteva cărți vechi ale doctorului Murdoch.

Duncan privi fix pe vizitatorul său. Apoi, luându-și pipa de pe șemineu, se apucă s-o umple.

— Sper că totul este bine la Strah Linton?

— Da, da, se grăbi să răspundă Hamish. Ne descurcăm. Bineînțeles stăpânul nu se simte prea bine de câțva timp. Vezi bine, la șaptezeci de ani, este greu.

— Trebuia să-și găsească un asistent.

— Un asistent! repetă Hamish, cu o strâmbătură de dispreț. A avut patru în șase luni!

— Ia te uită! Pentru ce?

Hamish avu un aer jenat. Ei făceau toate pe dos. Nu voiau să se ducă la chemarea bolnavilor în timp de noapte, încurcau medicamentele. Ah! L-au înnebunit pe jumătate pe stăpân, care i-a gonit unul după altul.

— Am putea spune că nu am avut pe nimeni cum trebuie, în afară de dumneata, doctore.

Duncan aprinse un chibrit.

— Cu siguranță poate găsim pe cineva competent, spuse el. Cunosc o mulțime de medici tineri foarte capabili. O să vă trimit unul. Whisky-ul a dezlegat limba lui Hamish:

— Nu este cazul doctore. Clientela, adică bolnavii, nu mai pot fi îngrijiți de un asistent în prezent.

Duncan se întoarse și începu să se plimbe prin cameră:

— Pentru ce?

— Cum să-ți spun, este din cauza concurenței. Mai există un alt doctor adus de Overton. Se numește Bailey. El este la ordinele acestui bandit de Overton cu vorbe siropoase, dar, în schimb are o mie două sute de muncitori de la uzina de aluminiu și de la uzina hidro-electrică. Aceștia sunt forțați să se adreseze numai doctorului Bailey, fie că le place sau

nu. Este omul companiei! Cred că știi că bătrânul doctor nu le cerea niciodată bani. Erau carnetele de asigurări care îi aduceau ceva bani. Acum nu i-a mai rămas decât o jumătate de duzină de carnet. Crede-mă este foarte greu să faci față cheltuielilor casei.

Tulburat, Duncan își imaginează cu ușurință situația.

— Eh! O să ne descurcăm, adăugă Hamish regăsindu-și optimismul. În orice caz, sunt foarte încântat că te-am văzut, doctore. Domnișoara Jeanne m-a rugat să-ți spun că vei fi întotdeauna bine venit, dacă vreodată ajungi până acolo.

Auzind numele lui Jeanne, Duncan înțepeni.

El o văzu luptând contra necazurilor zilnice, muncind din greu cu un curaj liniștit și vesel. A înțeles că nu a încetat niciodată s-o iubească, dar își aduse aminte și un alt lucru...

— Îmi imaginez că ea îl vede mereu pe tânărul Aigle?

— Bineînțeles! Alex se învâрте mereu în jurul casei. Se gândește atât de mult la ea. În ultimele două luni, era în Canada. Dar îl așteptăm pentru sfârșitul anului.

— Lucrurile se vor aranja, fără îndoială, pentru Murdoch în acel moment. Și pentru Jeanne.

— Desigur! Alex vrea s-o ia de nevastă, îți dai seama?

După ce Hamish plecă, Duncan rămase să privească cadoul modest pe care Mc. Kelvie îl trimisese. El revăzu clar casa sărăcăcioasă a pădurarului și femeia pe moarte, femeia pe care a vindecat-o.

Se lăsă pradă gândurilor: Dumnezeuule! Am mai făcut de atunci ceva util?

Dar pe cine mai interesa drama petrecută în timpul unei nopți de iarnă?

Și ce îl privea pe el soarta unui medic de țară, mediocru și gârbovit? De foarte mult timp el alungase din viața sa toate sentimentalismele.

Viitorul său și cariera sa depindeau de această atitudine. De altfel, viitoarea căsătorie a lui Jeanne cu Alex va rezolva repede problemele lui Murdoch.

Trei zile mai târziu după vizita lui Hamish, îl văzu pe

doctorul Overton pentru prima oară, de la seara când a fost invitat la cel din urmă.

Spre ora 12 și jumătate, în aceeași zi, Duncan intră în biroul lui Overton, cu mai multe rapoarte în mână.

— Iată rapoartele asupra a trei bolnavi pe care le-ai semnat, Overton, spuse el.

Ridicând ochii de pe biroul lui, Overton ezită un moment, apoi se decise să abordeze o expresie de indiferență.

— Mulțumesc! răspunse el. Este foarte amabil din partea ta că mi le-ai adus. Apropos, Stirling, am auzit un zvon că ți-ai depus candidatura la postul de director. E adevărat?

— Cum nu se poate mai adevărat, răspunse Duncan politicos.

— Este păcat că tu și eu suntem din nou într-o rivalitate deschisă. În sfârșit, trebuie ca unul din noi să fie subordonatul celuilalt.

— Scrupulele tale mă înduioșează.

— Tu știi, Stirling, m-am gândit mult la tine, în ultima vreme. M-am întrebat pentru ce nu te mulțumești cu postul în care ai reușit atât de bine, în loc...

— Tu vrei să spui „în loc să stric totul?”

— Exact. Cred că perspectiva viitorului în specialitatea ta, este extrem de promițătoare. Ar trebui să reflectezi puțin la toate acestea. În sfârșit dacă ai să te decizi să-ți continui lucrul în specialitatea ta și să nu te amesteci...

— Tu îmi vei da cheile Raiului când tu vei fi numit director, termină Duncan cu ironie.

Overton se înroși.

— Încerc să te scutesc de umilire.

— Voi încerca să suport.

— Vei suporta de o mie de ori mai mult! strigă deodată Overton. Când voi fi director, voi veghea ca tu să fii tratat așa cum meriți! Vom vedea dacă vei mai putea râde când îți voi da eu ordine!

— Nu am primit niciodată ordine de la tine, și acest lucru nu se va întâmpla niciodată.

— O să vedem! În orice caz, iată-l pe primul! Nu mai

încerca să-i faci curte lui Margaret. Ea este soția mea, nu a ta.

— Cei vrei să spui?

— Ceea ce am zis, simplu. Sunt luni de când te învârtești în jurul ei.

— Vrei să retragi ceea ce ai zis, fă-o pentru dragostea pe care o porți soției tale, Overton!

— Să mă ia dracu' dacă o faci

Duncan făcu un pas spre Overton:

— Recunoaște imediat că tu minți, Overton sau îți rup oasele!

— Eu nu mint deloc. Margaret ea însăși mi-a povestit.

În acel moment, Margaret intră în cameră. Ea rămase un moment nemișcată, calmă, elegantă. Perfect conștientă de scena pe care tocmai a întrerupt-o, ea se făcu că nu-l vede pe Duncan și surâse afectuos soțului ei. Overton își scoase batista din buzunar și își șterse fruntea.

— Da, Margaret, vin imediat, răspunse el. Dacă adoratorul tău nu vede niciun inconvenient!

Margaret, binevoi, să-l bage în seamă pe Duncan și făcându-i un semn protector cu capul. Apoi ea remarcă:

— Cu adevărat, dragă prietene, ar trebui să acorzi mai multă atenție cum te îmbraci.

— Cu adevărat?

— Desigur! răspunse ea râzând. Ieri seară, când ai fost la noi, nu m-am putut împiedica să remarc croiala... cum să spun... cam rustică a costumului tău.

— Poate aș face mai bine să nu-l mai aduc pe la voi?

— Cred că știi, nu cred că o să ne vedem de multe ori în această iarnă. Am o grămadă de idei pentru recepțiile destinate a favoriza candidatura lui Euen și, ținând seama de împrejurări, nu cred că ai dori să asști.

— Ai perfectă dreptate.

Aranjându-și micuța pălărie nostimă; am fost foarte ocupată de când acel faimos post de director este liber! conchise ea. Toată lumea crede că Euen va fi numit. El este așa de iubit, așa de apreciat! Eu, de asemeni, sunt sigură, că

voi face tot ce este posibil ca să-l ajut.

Așezându-și ușor mâna pe mâneca lui Overton, ea îl scoase pe soțul ei din cameră înainte ca Duncan să poată spune ceva. Era clar că ea i-a povestit lui Overton scena balconului în felul ei și că de acum încolo va face tot ce este posibil pentru a-l discredita pe Duncan la comisie și la profesorul Lee!

Ieșind din birou, Duncan se întâlnește cu un om cu o pălărie melon și îmbrăcat cu impermeabil în care recunosc pe Cînstitul Joe în persoană.

— Bună ziua, bună ziua! exclamă vesel antreprenorul. Sunteți chiar omul pe care-l căutam. Am venit să-l iau pe fiul meu și pe soția lui la masă. Vreți să veniți și dumneavoastră?

— Nu astăzi, mulțumesc.

— Păcat. Pot să vă vorbesc un moment? Nu vă voi reține decât câteva minute. Ascultați-mă doctore. Nu ne-am înțeles aproape niciodată, dar eu am fost totdeauna prietenul dumneavoastră. Vă aduceți aminte de discuția pe care am avut-o la baraj? Din cauza acestei discuții sunt aici. Am vrut să vin mai de mult, dar am fost foarte ocupat. Astăzi am venit să vă ofer acest post... postul de medic și chirurg al Companiei de electricitate a Regiunii de Est.

— Credeam că aveți deja un medic?

— Bailley? Bineînțeles! Dar nu este de nivelul dumneavoastră. Compania este în plină ascensiune. Vreau deci un medic de înaltă calificare, și sunt gata să-l plătesc atât cât cere. O mie de lire pe an, și să-l asigur, apoi să-i dau un pachet de acțiuni la Companie în afară de salariu.

Această propunere avea ceva jignitor.

Cînstitului Joe îi era frică deci, și lui, că Duncan va jena cariera fiului său. Furios, Duncan se întoarce brusc, lăsându-l pe loc pe Cînstitul Joe, îndreptându-se spre biroul său.

La sfârșitul lunii octombrie, opinia publică admitea că numai trei oameni puteau obține acest post. Era în ordinea

preferințelor: doctorul Overton, un oarecare Chivers, profesor la Universitatea din Durham și Duncan Stirling.

Discuțiile înflăcărate care se angajau între Fundație și corpul medical atrase atenția presei locale, alegerea viitorului director nu întârzie să ocupe toate jurnalele. Fotografiile lui Overton și a soției lui au început să apară, urmate de Titluri ca: „Viitorul director al Fundației Wallace” sau „Doctorul și doamna Overton, vor vizita Fundația Wallace”, etc. Banii Cînstitului Joe făceau treabă bună.

În curând, campania electorală luă o întorsătură foarte agresivă. Într-o foaie foarte răspândită „Tribuna seriei” a apărut un articol intitulat: „Doctorul Lotario”. Redactat cu insinuări destul de abile pentru a evita darea în judecată pentru defăimare, reprezenta aluzii și de multe ori se făceau apropiieri între Duncan și Anna Geisler.

Duncan se înecă de furie, dar reuși să se stăpânească. Totuși, când insinuările se repetară, și săptămâna următoare, în „Argus de Luni” sub o formă mai dură, el aduse jurnalul lui Anna.

— Trebuie să acționăm! spuse el. Voi merge să sparg tot ce îmi cade în mână în biroul redactorului șef al acestei fițiuci. Și să-i trag o bătaie de care să-și aducă aminte toată viața!

— Dragul meu Duncan, îți aduci aminte de un frumos pachet de scrisori? Dacă l-ai uitat, iată ceva care îți va îmbroșta memoria.

Ea îi deschise biroul și-i întinse lui Duncan pachetul de scrisori legate cu o panglicuță albastră. Erau acelea pe care Overton le-a scris infirmierei Dawson.

— Nu, Anna, spuse Duncan. Noi nu putem folosi scrisorile acestea. Va fi înjositor. Deja am mai refuzat o dată.

— La vremea aceea, aveai dreptate! dar astăzi îl vei lăsa pe acești oameni să te împrăște cu noroi în fața întregului oraș fără să ripostezi? Cerul ne-a dat acest pachet de scrisori. Să așteptăm până ne vine bine. Să-i lăsăm pe acuzatorii noștri să otrăvească pe membrii Comisiei cu tot acest noroi și, în ultimul moment să le aruncăm bomba noastră în plină figură! O voi aduce chiar pe infirmiera Dawson dacă trebuie.

Eu am rămas în relații bune cu ea. Ea lucrează la spitalul din Glasgow, acum. Sentimentele care le nutrește pentru Overton nu sunt deloc prietenești.

— Ai dreptate, Anna! Mă voi angaja cu toate forțele. Voi ști și eu să arunc cu noroi!

Din această zi Duncan atacă pe toate fronturile și cu toate forțele pentru a-și asigura cât mai multe șanse. Își intensifică munca în saloanele sale, se apuca de lucru de dimineața și nu-și părăsea laboratorul decât seara târziu, și în decembrie, el publica cu succes al doilea volum despre „Regenerarea neutronilor” în *Revista de medicină*.

Refuză să se culce pe laurii săi. Cu toate că detesta partea tehnică a cercetărilor, el se lansă cu forță pe o nouă cale: „Patologia coordonării musculare”. Apoi publică primul rezultat în *Analele Științifice*, și urmă cu pasiune cercetările.

Într-o după-amiază ploioasă de decembrie, când obscuritatea deja a învăluit orașul, Duncan ridică capul de la microscop și văzu pe profesorul Lee care îl observa.

— Scuzați-mă profesore, nu v-am auzit.

— Nu te scuza. Am venit numai ca să te invit să iei cina la mine.

— La cină! repetă Duncan, surprins.

— Da, astă seară, la mine, la ora opt precis.

Ochii pătrunzători ai bătrânului domn clipiră.

— Am înțeles că nu te-ai dus la nicio recepție în ultima vreme. Cel puțin sunt sigur că nu te-am văzut pe la Overton.

— Așa este.

Duncan lăsă ochii în jos.

— Astă seară la mine, repetă profesorul, nu o să fie decât bărbați. Vreau să te prezint membrilor Comitetului Fundației: doctorul Inglis, pe care-l cunoști deja, judecătorul Lenzie, profesorul Brandt și doctorul Gibbson.

Era imposibil să nu înțelegi cauza acestei invitații, ținând seama de tonul prietenesc cu care ea era formulată.

— Este foarte amabil din partea dumneavoastră, profesore răspunse Duncan. Bineînțeles, sunt foarte încântat. Voi fi

exact.

— Perfect! Vă previn că în acest timp veți avea de făcut față unei puternice curiozități și va trebui să răspundeți zvonurilor care au circulat de curând despre dumneavoastră. Încercați să pregătiți răspunsuri plauzibile.

— Prefer să spun adevărul, profesore.

Lee începu să râdă.

— Ah, am citit a doua monografie. Ieri seară. Se putea să fie mult mai rea!

După ce profesorul plecă, Duncan rămase la masa lui de lucru, cu inima plină de bucurie. De-abia auzi ușa deschizându-se când Anna îmbrăcată cu un impermeabil intră în cameră.

— Ai uitat că mergem la Operă în această seară? spuse ea.

— Cred că o să mergi, singură, Anna. Sunt ocupat.

Încruntând ușor din sprâncene, ea se așeză pe un colț al mesei.

— Duncan, începu ea cu o voce solemnă, eu cunosc tenacitatea și încăpățânarea scoțiană pe care le ai. Dar, prietene, când te-am sfătuit să-ți pui candidatura, nu aveam intenția să te văd că-ți sacrifici viața muncind. Mort, nu vei fi nimănui de folos.

— Nu-ți face griji, sunt cât se poate de viu!

— Nu vezi că ai obrajii trași și părul a început să-ți albească pe la tâmpile. Nu faci destule exerciții. Chiar dacă nu mergi la Operă, trebuie să practici un sport: golf, tenis, sau altceva? Vocea ei slăbi, încetișor, devenind maternă.

El o privi surprins. Ce i s-a întâmplat?

— Golf, tenis? Oh, nu Anna! Mă gândesc la lucruri mult mai importante... Să merg să iau dineul la profesorul Lee, spre exemplu!

— Ce spui?

Ea se ridică.

— Nu sunt nici cinci minute, urmă el, când profesorul Lee se găsea exact în locul în care stai acum, A fost foarte cordial. El m-a invitat să iau masa cu membrii Comitetului.

Duncan nu a văzut-o niciodată pe Anna așa de tulburată.

Vocea îi tremura când răspunse:

— Nu-ți dai seama ce înseamnă asta? Este clar ca lumina zilei! Lee dorește ca dumneata să-i urmezi. Am știut mereu că ești foarte apreciat de el. Membrii Comitetului vor cu siguranță să-ți pună întrebări să vadă în ce ape te scalzi. Fă-i curioși la maximum. Iar când veți ajunge la lichioruri, joacă puțin teatru, scoate scrisorile infirmierei Duncan!

Duncan dădu trist din cap și murmură:

— Ar fi cu adevărat bine ales momentul.

Anna exclamă:

— Dacă aș putea vedea ce mutre fac, atunci! O adevărată bombă! Cu siguranță vei fi numit!

— Oh! păstrează-ți calmul, Anna! replică el cu repeziciune. Încă nu am ajuns acolo.

Dar nu a putut s-o facă să tacă. Ea continua să vorbească cu nervozitate, mergând în lung și în lat prin laborator. Cu greu, el a putut să se debaraseze de ea și să se apuce de lucrul lui.

Când Duncan ajunse la domiciliul său, îi mai rămase o jumătate de oră pentru a se îmbrăca. Afară ploua pe rupte. Se lăsă să cadă într-un fotoliu, și își turnă puțin whisky pentru a se destinde. Luă jurnalul de seară și întoarse paginile cu indiferență. Deodată, un paragraf, la ultimele noutăți îi sări în ochi:

Dezastru la Strath Linton. În această după-amiază, apele îngroșate de recente ploi au provocat un groaznic accident la noul baraj creat de Compania de electricitate a Regiunii de Est.

Sunt cinci morți și șapte răniți! în cursul operațiunilor de degajare și ajutor, care au continuat ore întregi, doctorul Murdoch, venit să-l ajute pe doctorul Bailey, medicul Companiei, a fost lovit de un bloc de ciment care a căzut pe el. Se crede că rănile sale sunt grave.

Duncan se sculă dintr-un salt. Deja uitase de dineul de la

profesorul Lee. În memoria sa nu mai era loc pentru altceva ce nu era legat de accidentul suferit de Murdoch. Aruncă o privire pendulei. Mașina lui era într-un garaj alăturat; mergând repede, putea să fie la Linton pe la ora 9.

Perdeaua de ploaie era groasă. Pe drum, mașina făcea să tâșnească jerbe de apă de fiecare parte a mașinii. Pe tot parcursul drumului, văzu pe câmp, la lumina farurilor, ravagiile făcute de ploile care durau de mai multe zile. Peste tot câmpuri inundate, gropile pline de apă, râurile umflate și zgomotoase.

Viteza îi mai atenuă tensiunea din suflet.

El se apropie de capăt. Deodată, farurile descoperiră o barieră galbenă pe drum și un om agitând brațele cu frenezie.

Frână la timp. Paznicul se apropie de mașină. El purta o manta de ploaie, cerată, pe care apa curgea șiroaie.

— Ești nebun să conduci așa pe o noapte ca asta? întrebă el. Întoarce-te. Nu se poate merge mai departe!

— Pentru ce? strigă Duncan.

— Drumul spre Strath Linton este inundat. Barajul poate să cedeze din moment în moment.

Duncan nu protestă deloc, puse contactul și accelără. Imediat, mașina făcu o săritură înainte și se repezi în barieră, care se prăbuși imediat. Drumul, cu toate că în mare parte era inundat, era practicabil. Deodată dintr-un imbold intern, deschise radioul. Imediat, captă ultimele știri care îl interesau:

Amenințarea care apasă asupra lui Strath Linton, spunea vocea indiferentă a crainicului, este mult mai serioasă decât s-a crezut la început. Nimic nu ne face să sperăm că ploaia se va opri, și fisura din barajul de la Loch Linton pare că se lărgeste. Echipe de ajutor au fost trimise la fața locului.

Se pare că situația este controlată, după comunicatul dat de domnul Overton și de alte personalități ale Companiei. Toată circulația a fost întreruptă în regiunile învecinate și ca măsură de precauție, locuitorii văii au fost rugați să-și părăsească locuințele.

Vocea deveni mai gravă:

Numărul morților pe care îi plângem se ridică acum la 15. Doctorul Murdoch, din Strath Linton, care a fost rănit de un bloc de ciment în timp ce dădea ajutor unui rănit, se pare că a fost atins mai rău decât s-a anunțat. Ne temem pentru viața sa.

Duncan apăsă la fund acceleratorul.

Mașina țâșni din nou. Zece kilometri mai departe, începu să recunoască peisajul. În tot lungul drumului, el remarcă căruțe și mașini încărcate cu mobilier și valize. Cinci kilometri mai departe, el intră în Linton. Își opri mașina în fața casei doctorului. Strada era deșertă.

Retta, învăluită într-o manta, îi deschise ușa.

— Retta, unde este doctorul?

Ea își ridică fața spre el scăldată în lacrimi.

— L-au oprit la uzină, doctore Stirling.

— Și domnișoara Jeanne?

— Ea este tot acolo sus, răspunse bona cu un suspin. Toată lumea este plecată și eu o să plec. Și fugi în stradă.

Afară, în această noapte de coșmar, Duncan nu văzu suflet de om până când o siluetă solitară apăru la colț. Duncan a cunoscut imediat pe noul venit.

— McKelvie! strigă el!

— Doctore Stirling!

— Sunt foarte fericit că te văd bătrâne! Trebuie să ajung la uzină sus.

— Nu este posibil, răspunse Mc. Kelvie decis. Drumul nu mai este practicabil!

— Trebuie! Nu înțelegi, haide! Murdoch este acolo. Trebuie să ajung până la el. Trebuie!

Mc. Kelvie clătină din cap, pe fața lui curgea ploaia. Nu vei putea ajunge niciodată pe drum, spuse el. Dar poate există o șansă să vă duc pe o scurtătură. Se urcară în grabă în mașină, și Duncan demară în trombă.

Mc. Kelvie îi indică un drum necunoscut, sinuos și plin de pietroaie, care șerpuia pe alt versant al colinei. Când ajunseră cam la jumătatea drumului, mașina nu a mai

putut să-și continue drumul. Fără un cuvânt, Mc. Kelvie sări din mașină și precedându-l pe Duncan pe o cărare îngustă alunecară pe conuri de brad și în crăpături.

Cădeau în gropi pline de apă și noroi. Se agățau de rocile alunecoase. Măinile lui Duncan erau julite când ajunseră în vârf și de-abia mai sufla.

Căutând în obscuritate, Duncan, după câteva momente, văzu lacul. Ei ajunseră la malul lui înconjurând regiunea primejdioasă.

— Barca trebuie să se găsească în apropiere! strigă Mc. Kelvie cu mâinile pâlnie în jurul gurii pentru a domina zgomotul valurilor.

O sută de metri mai departe, ei descoperiră, mica barcă de pescuit, legănată de valuri.

Mc. Kelvie desfăcu sfoara care o lega de mal și cei doi oameni luară fiecare câte o vâslă.

După câteva momente, Mc. Kelvie întrebă:

— Auziți?

În afară de zgomotul valurilor, Duncan percepu zgomotul asurzitor al unui torent.

— Este barajul, anunță Mc. Kelvie. Dumnezeu să ne apere, noi suntem chiar în apele barajului.

Întorcând vârful bărcii contra vântului, ei se apucară să vâslească. Zgomotul se făcea din ce în ce mai clar. Dar, deodată, în momentul când erau la capătul puterilor, barca eșuă pe malul nisipos ascuns în obscuritate. Ei săriră pe pământ și se grăbiră spre luminile care le vedeau în apropiere.

Pe platou, Duncan îmbrățișă cu privirea un spectacol halucinant, al uzinei, scoasă în evidență de luminile roșietice ale unui rând de lămpi cu gaz. Partea din fund era formată de construcțiile neterminate ale uzinei de aluminiu. Chiar în fața uzinei erau o mulțime de muncitori și de oameni din localitate, siluete nemișcate și tăcute. Apoi, la câțiva metri văzu barajul, arc de beton cu arcade elegante.

Prin ecluzele deschise, un torent de apă clocotind și aburind se vedea în obscuritatea văii. Din vârful barajului, o

cascadă de două sute de metri se precipita puternică.

Dar mai întâi de toate era acea crăpătură sinistră în masa gri a barajului, acea mare breșe de unde apa țâșnea cu o forță demonică, smulgând în drumul ei bucăți de ciment din ce în ce mai numeroase.

Duncan alerga deja, grăbit să ajungă cât mai repede la patul lui Murdoch, când deodată se opri chiar la timp pentru a vedea catastrofa finală. Sub ochii săi îngroziți, crăpătura din beton se lărgea încetișor, ca lărgită de mâinile invizibile ale unui uriaș. Blocuri de ciment fură aruncate în aer. Barajul oscilă mai întâi încetișor, apoi se turti. Ca o jucărie din hârtie, structura în întregime se legănă ușor, se lăsă pe o parte, și se prăbuși în sfârșit în lac.

— Dumnezeule! șopti Me. Kelvie. Parcă ar fi sfârșitul lumii.

Un moment Duncan rămase înmărmurit, apoi, își făcu drum prin mulțime, alergând spre uzină.

În spatele perdelelor din birourile administrației, văzu mișcându-se umbre și lumini. Cu mâna pe clanța ușii, avu un fior, apoi se gândi ce ar fi făcut Murdoch dacă rolurile ar fi inversate, și împinse ușa.

În primul birou, personalitățile Companiei erau adunate: Scott, R. P. Simpson, avocatul Leggat, toți consilierii municipali din Levenford și, în spatele unei mese, Cînsitul Joe. Când Duncan intră, Joe ridică capul. Pentru, o secundă se fixară în ochi. Duncan citi în ochii lui Joe rușinea și înfrângerea învinsului. El citi de asemenea, teroarea dată de pierderea vieților omenești și de pierderile suferite. Duncan trecu în camera cealaltă. Bătrânul doctor din Strath Linton era aici.

Murdoch zăcea sub o cuvertură aspră de culoare întunecată. Salteaua era plasată în centrul camerei. La capătul acestui pat improvizat, o văzu pe Jeanne, palidă, cu trăsăturile împietrite, fără lacrimi. În partea cealaltă, era un om destul de tânăr în haine de culoare închisă. Duncan bănuia că este vorba de doctorul Bailley, medicul Companiei.

Se apropie în vârful picioarelor. Fața bătrânului medic, așa de colorată de obicei, avea culoarea cretei. Nemișcarea sa era impresionantă. Înțepenit, sub gât, i-a fost pus un sac mic de nisip.

Când Duncan se întoarse spre doctorul Bailey, îi spuse cu voce înceată:

— Eu sunt doctorul Stirling, din Edinburgh. Este... este vorba de coloana vertebrală?

Bailey, cu o față îngrijorată, făcu un gest de resemnare, și răspunse:

— Pietrele au fracturat vertebrele cervicale. Pulpa este lovită, de asemenea, mai are și câteva coaste rupte în plus. S-ar putea spune că fiecare os a suferit câte ceva. Mă tem și de o hemoragie internă.

— Ce ați făcut?

— Tot ce am putut. I-am pus sticle cu apă caldă și l-am ținut nemișcat. Este intransportabil. Măduva spinării... mă înțelegeți?

Și mai murmură:

— Ce se poate face altceva? Este pierdut.

Duncan tresări văzând că Murdoch deschide ochii. O strălucire glumeață îi luminează și bătrânul doctor șopti cu efort:

— Inutil, Stirling, să insiști, doctorul Bailey are dreptate. Sunt terminat!

— Nu vorbi așa, spuse Duncan.

— Un muribund are dreptul să spună ce vrea!

Un suspin săltă pieptul Jeannei. Ea întoarse capul.

— Haide, haide, Jeanne! Nici nu te-am văzut. Trebuie să fie obscuritatea din cameră. Dă-mi mâna și nu mai plânge.

Duncan se aplecă spre ea:

— Jeanne, ordonă el, lasă mâna tatălui tău! Lasă-l, ți-am zis și lasă-ne singuri cu el.

Tânăra fată se ridică și părăsi camera cu un pas nesigur. Duncan se așeză imediat în genunchi în locul pe care ea tocmai îl părăsise. Vocea îi era aspră:

— Murdoch, ce înseamnă asta? Te porți ca o femeiușcă?

Mă auzi?

— Lasă-mă, băiatul meu, murmură slăbit, Murdoch.

— Nu o să te las deloc! Pentru Dumnezeu, încearcă să te miști. Repede, cu degetele experte, el cercetă coloana vertebrală a bătrânului. Diagnosticul lui Bailley era din nenorocire corect. Duncan examinează încă o dată vertebrele sfărâmate de la baza craniului și, într-o secundă, calculează șansele slabe care le mai avea. Da, era intransportabil. O singură mișcare neîndemânatică și măduva spinării poate scăpa din vertebre. Ar fi fost sfârșitul imediat.

Trebuie să lucreze imediat, aici, în acest birou, fără ajutorul infirmierelor competente și fără resursele unei săli de operații moderne. De data aceasta, nu se putea baza pe tehnica modernă, ci pe priceperea omului.

Duncan se redresă. Decizia lui era luată. Vechile lui aspirații îi reveniră în memorie. Își regăsi încrederea în el însuși și calitățile lui de vindecător.

Ca într-o ceață se văzu aplecat peste bătrânul medic, repunându-i cu delicatețe la loc segmentele sfărâmate, aranjându-i oasele și îndepărtându-le de centrul nervoși ai măduvii. Cu repeziciune, se întoarse spre Bailley:

— Ai un anestezic? întrebă el. Administreză-l te rog.

Se aplecă din nou:

— Vreau să risc tot ce este posibil, Murdoch.

Tăcu un moment și adăugă cu o sinceritate brutală:

— Mă ajuți în această luptă sau mă abandonezi?

Umbra unui surâs trecu pe fața lui Murdoch, și Duncan auzi o șoaptă:

— Am spus întotdeauna că nu te lași de mania de a omorî oameni. O să-ți aduci aminte... Când nu o să mă mai scol deloc... că am avut dreptate.

Capitolul 6

Cinci săptămâni mai târziu, un strălucitor soare de ianuarie apăru deasupra vârfurilor munților și făcea să renască viața în Strath Linton. Casele de piatră păreau bine fixate pe pământ, de data asta. Singulare găuri în pereții de paiantă; câteva garduri dărâmate, obloane în curs de reparație și muncitorii ocupați să repare drumurile, evocau teribila inundație.

Se va face frumos, gândi paraclisierul în fața grădinii sale. Aspiră cu plăcere o gură de aer curat.

La capătul străzii apăru factorul Murray cu doi oameni, se salutară, și porniră mai departe împreună.

Mai întâi, nu scoaseră o vorbă. Apoi, paraclisierul rupse tăcerea:

— Am citit în „Herald” de astăzi dimineață, spuse el, că prietenul nostru, Cinstitul Joe, a fost declarat falit. Factorul nu și-a putut stăpâni satisfacția: S-a sfârșit cât se poate de bine! răspunse el. Dumnezeu să-i ajute pe cei care au investit bani în afacerea lui.

— Am spus totdeauna că acest baraj este blestemat, remarcă paraclisierul. Totuși, nu neg că un baraj construit de o societate serioasă, nu va fi folositor regiunii, cu condiția să nu alimenteze o nouă uzină de aluminiu. Astfel vom rezolva utilizarea practică și menținerea peisajului natural.

— De fapt, factorule, s-a vorbit de un astfel de proiect. Sir John Aigle și fiul lui, pastorul, și alți câțiva sunt adunați, și noua societate va fi înființată la Saint-Martin.

— Nimic nu este imposibil! exclamă factorul. Ei bine! este

adevărat ce se spune că totul se rezolvă pentru cel care știe să aștepte.

Își continuă drumul în tăcere. În fața casei medicului, cei doi oameni se opresc și privesc cu tristețe spre ferestre.

Factorul spune în șoaptă:

— Perdelele nu sunt încă trase, spune el. Săracul Murdoch! Ce încercare pentru el!

— Mai mult de o lună de când stă în pat, spune paraclisierul cu gravitate. Nu o să uit niciodată când l-au adus de la uzină fără cunoștință.

— Se spune că de săptămâni, el nici măcar nu a deschis ochii. Nu și-a recăpătat cunoștința. Este groaznic să te târăști așa!

În curând, îi ajunge și institutorul, apoi domnișoara Bell, îmbrăcată cu pelerina sa roz pal. Ea se ducea să-și deschidă magazinul de mercerie. În câteva minute, un grup mic tăcut, se formează în fața casei doctorului. El care a salvat atâția oameni! Este păcat să moară astfel.

Domnișoara Bell dădu din cap cu tristețe: oare nu este o cruzime să i se prelungească atâta agonia?

— Ah, da! admise factorul. Era mai omenesc să-l lase să moară în liniște.

— Noi nu suntem calificați pentru a judeca aceste lucruri, factorule, murmură paraclisierul. Doctorul Murdoch a făcut bine la toți oamenii din Strath Linton. Dumnezeu îl va chema la el la ora care va voi.

Primarul clătină din cap. Imediat micul grup se separă și fiecare pleacă pe drumul lui.

În casă, o ușă se deschise.

Duncan ieși din camera bolnavului. Nu era ras și cearcăne de oboseală se vedeau la ochi. El își petrecuse noaptea la capul lui Murdoch. Jeanne a venit să-l schimbe. Își așează brațul pe zid și își sprijini capul de el.

El fusese fericit, când la uzină, a izbutit să așeze la loc oasele lezate, prezervând astfel o scânteie de viață! Dar după aceea, ce decepție când a constatat că bolnavul a căzut

într-o stare de comă din care numai moartea îl mai putea scoate!

Se scurseră deja cinci groaznice și interminabile săptămâni de când era la Linton. Nu s-a mai reîntors nici măcar o singură dată la Edinburgh. Aproape că nu-și mai aducea aminte de existența lui anterioară, de munca de la Fundație, de obligațiile și speranțele sale. Un singur gând îl obseda, să-l salveze pe Murdoch...

Deodată, în casa plină de tăcere, se auzi soneria telefonului. Duncan auzi pașii înăbușiți ai lui Retta îndreptându-se spre telefon.

— Ce este Retta? întrebă el. Un bolnav?

— Nu, doctore. Era cineva care vorbea mereu. Dar am făcut cum ați zis: i-am spus că nu vă găesc.

— Foarte bine. Dacă mai sună, spune-i același lucru.

În această dimineață, Duncan își terminase circuitul de vizite în vale. Era trecut de ora unu când se reîntoarse la Linton. În fața casei lui Murdoch, el remarcă o mașină închiriată. Își permise un surâs ironic. Știa chiar înainte de a intra în casă ce însemna această mașină.

O găsi pe Anna fumând o țigară în micul cabinet de consultații!

— Bună ziua, Anna, spuse calm. Credeam că ți-am spus să nu vii aici. După atâtea telegrame și convorbiri telefonice, credeam că ai înțeles.

Ea își stinse cu violență țigara în scrumieră.

— Ai ceva cu mine, replică ea, fiindcă doresc să am o convorbire pe față cu dumneata?

Ridicând din umeri, Duncan se îndreptă spre micuța farmacie, dintr-un colț al micuțului cabinet, și se apucă să prepare medicamentele după rețetele pe care le-a prescris în cursul vizitelor de dimineață. Acest spectacol o făcu pe Anna să-și piardă toată răbdarea.

— Duncan, exclamă ea, ai devenit complet nebun! Să-ți sacrifici cariera pentru niște țărani!

— Poate! o întrerupse el cu brutalitate, dar am sus un bolnav la care țin tot atât ca la viața mea!

— L-am văzut. Mi-am luat libertatea să-l examinez în lipsa dumatăle. Pot să-ți spun că îți pierzi timpul.

El se împletici ca și cum această sentință de moarte l-ar fi privit personal..

— În orice caz acesta este numai punctul dumatăle de vedere!...

— Punctul de vedere este științific, clar.

— Acest sărman bătrân este bun pentru cimitir. Și dumneata nu ai să schimbi nimic.

— Cu ce drept vorbești așa?

— Cu dreptul omului de știință, și de asemeni, ca prietena dumatăle. Oh! Știu ce ai făcut. După ce ai refăcut coloana vertebrală ai hrănit bolnavul artificial, l-ai vegheat zi și noapte. Este extraordinar. Dar fără folos, fără niciun folos!

— Ești dură, Anna!

— În meseria mea, și a dumatăle, nu se poate altfel. Ascultă-mă Duncan, încearcă să vezi lucrurile așa cum sunt, măcar odată. Deja a fost o stupiditate din partea dumatăle că ai uitat de dineul cu membrii Comisiei. Dar absența dumatăle de cinci săptămâni de la serviciu? Ți-ai lăsat dușmanii să câștige teren chiar înainte de alegeri, pentru postul de director! Asta nu este decât o sinucidere! Am încercat să le arăt partea emoțională a gestului dumatăle. Acum, explicațiile nu mai servesc la nimic. Candidații au fost convocați pentru mâine. Convocarea ți-a fost adusă și acasă, în apartamentul dumatăle. Alegerile au loc mâine după-amiază, la orele 15,00.

El puse dopul la fiola pe care o ținea în mână și îi lipi o etichetă. Încetișor, el puse fiola la loc, și se întoarse spre tânăra femeie.

— Voi încerca, bineînțeles, să vin, răspunse el. Dar nu îți pot promite, căci, dacă vin la Edinburgh, nu or să mă mai lase să plec. Voi fi prins în cursă. Vreau să-ți spun că am decis să-mi ajut bolnavul. Cum ar fi făcut și Murdoch dacă rolurile ar fi fost inversate – până la capăt!

Ea își mușcă buzele:

— Până la capăt! Dar nu este nimic de făcut, Duncan!

Cum, dumneata, un patologist experimentat...

El se întoarse brusc spre ea:

— Sunt o mulțime de lucruri, în medicină, pe care nu le descoperim într-o eprubetă. Și unul din aceste lucruri este acela: nu trebuie să abandonăm un bolnav atât timp cât mai este în viață.

Anna deveni dintr-o dată mai calmă:

— Este tot ce ai să-mi spui Duncan? După toți acești ani pe care noi i-am petrecut împreună?

El o privi fără s-o înțeleagă.

— Pentru ce ne războim noi mereu? repetă ea. Aceasta ne face numai rău!

— Iată, sună straniu din gura dumitale!

— Poate sunt o femeie ciudată. Crezi că sunt dură. Și totuși! Eu am devenit slabă chiar mai slabă ca stupida Margaret însăși.

Ea coborî ochii, apoi îi ridică din nou: de multe ori, renunțăm la lucruri pe care le dorim mai mult. Dar vine un timp... Este mult timp de când lucrăm împreună, Duncan. Viața ne-a lovit pe amândoi. Noi avem un scop comun, noi suntem legați împreună prin lucrări. Duncan, tot ce ți se întâmplă mă afectează teribil... Am o mare prietenie pentru dumneata. Nu putem să construim un viitor împreună? Oh! știu că nu mă pricep să vorbesc! Contezi așa de mult pentru mine, Duncan. Oare nu contez deloc pentru dumneata?

El întoarse capul și zise cu greutate:

— Prietenia dumitale contează enorm pentru mine.

Ea rămase imobilă un lung moment. Apoi se ridică. Fața îi era din nou calmă, impasibilă ca de obicei.

— Ei bine, este inutil de a continua această conversație. Îți promit că nu voi aborda niciodată acest subiect. Dar vei veni mâine, este hotărât, nu este așa?

— Poate voi veni...

— Trebuie să vii! protestă ea. Ești prea ambițios ca să lași să-ți scape șansa vieții.

— La revedere, pe mâine.

A doua zi, Duncan se sculă cu nervii încordați. Camera sa se învecina cu a doctorului Murdoch și, din obișnuință ascultă ce se petrece în camera alăturată. Era infirmiera din localitate care a venit s-o schimbe pe Jeanne. Apăsător de o stare de neliniște, el sări din pat, se rase și se îmbracă cu repeziciune. Apoi merse să-și vadă bolnavul. Infirmiera Gordon stătea la capătul patului lui Murdoch. Ea murmură:

— Nu prea se simte bine în dimineața aceasta, doctore. Cred că este mai slăbit ca de obicei.

Duncan palpă pulsul lui Murdoch și procedă la consultația obișnuită. Din păcate infirmiera nu se înșelase. Pe un caiet el scrisese instrucțiunile de urmat de infirmieră, după plecarea sa.

În bucătărie, mănca în grabă micul dejun. Apoi, se îndreptă spre garaj. În curând, va pleca cu mașina sa.

El știa foarte bine de ce voia să acționeze astfel. Era împins de o dorință disperată de a fugi, de el însuși, și de asemeni, să fugă de Murdoch.

Când s-a întors în casă, Jeanne îl întâmpină în vestibul, proaspătă și curată în rochia sa gri, în ciuda palorii și tristeței care se citea în ochii săi. Prezența lui Jeanne îi provoca totdeauna o strângere de inimă. El știa acum că o iubea, o iubea cu o dragoste adevărată, de nezduncinat și puternică.

Dar nu putea să uite prietenia pe care ea o purta tânărului Aigle.

— De ce nu te odihnești deloc? întrebă el.

— Nu sunt obosită, răspunse ea. M-am gândit ca astăzi să luăm dejunul mai devreme.

Lui Duncan nu îi era foame. Totuși mănca o aripă de pui. Apoi Jeanne îi întinse o farfurie cu struguri.

— Gustă din ei, sunt foarte buni, sunt aduși din sere de Sir John Aigle.

Duncan dădu din cap. Acest nume deșteptă în el un sentiment vecin cu gelozia.

— Sunt totuși delicioși, reluă ea.

— Poate!...

Ascultând de un impuls interior, adăugă:

— Eu nu vreau să-i fiu dator cu nimic.

— El are numai intenții bune!

Ea ezită, apoi se hotărăște să continue:

— El mi-a spus că va încerca să găsească un alt medic pentru tata dacă te vei decide să pleci.

Duncan o privi, stupefiat că i-a descoperit frământarea din sufletul lui.

— Cu siguranță că nu o să rămâi mereu aici, reluă ea. Au rămas puține lucruri pe care mai poți să le faci pentru tatăl meu!

Totul era acum clar pentru Duncan.

Jeanne i-a redat libertatea. În momentul când acest gând își făcea loc în spiritul lui Duncan, Hamish bătu la ușă și intră, cu șapca în mână.

— Ți-am coborât valiza, doctore, spuse el. Dorești să o pun în mașină imediat?

— Las-o în vestibul un moment, Hamish, răspunse el. Duncan tremură la gândul că, în câteva secunde i se va decide toată viața lui.

O privi pe Jeanne, și se simți cuprins de dorința stranie de a o face să sufere.

— Este amabil din partea dumitale, spuse el, de a pregăti banchetul de adio cu ajutorul familiei Aigle.

Jeanne îi răspunse cu o voce tremurătoare:

— Eu voiam numai să te ajut să sosești la Edinburgh la ora 15.

— Ești foarte prevăzătoare! Bineînțeles, nu prea am făcut mare lucru pentru tatăl dumitale...

Ea murmură:

— Eu ți-am spus deja...

Duncan o întrerupse cu brutalitate:

— Cred că vrei să te debarasezi de mine?

— Ai dreptate. Nu te dezaprobat.

Nu înțelegea ce sentiment îl împingea să se poarte așa urât. Cu toate acestea niciodată nu a iubit-o pe Jeanne așa de mult ca în acest moment. El urmă:

— Nu voi mai întârzia mult, căci văd că prezența mea nu este prea dorită. Acordă-mi încă cinci minute și voi pleca.

În vestibul, își găsi paltonul și pălăria așezate pe valiză. Prin geamul ușii de la intrare, îl văzu pe Hamish la volanul mașinii.

Avea destul timp ca să plece, dacă vroia să fie la Edinburgh la ora două și jumătate.

Își imagina reîntoarcerea sa în oraș, sosirea sa la Fundație. Auzea frazele de bun venit ale prietenilor săi, își imagina, de asemenea, nemulțumirea lui Overton. Anna avea dreptate nu trebuia să-l lase pe Overton să devină director.

Se decise să plece. Dar mai vroia, înainte de a pleca, să mai arunce o privire bolnavului său.

Camera era întunecoasă, Murdoch era mereu culcat pe spate, fără cunoștință, de peste cinci săptămâni. Dacă măcar Duncan ar fi putut să-i readucă cunoștința lui Murdoch! Dar nu a reușit. Trebuia să plece. Și muribundul nu ar ști nimic...

Totuși nu se hotărî să iasă din cameră. Nu putea să-și întoarcă ochii de la această față acoperită de umbră. Poate mai era ceva de făcut!

Duncan se gândi deodată la o ultimă soluție disperată: punția creierului. Dacă nu încerca nimic, moartea îi era sigură.

El se pregăti de operație, așteptând cu nerăbdare sosirea infirmierei. Ea intră fără zgomot în cameră exact la ora treisprezece și îi spuse calm lui Duncan:

— Domnișoara Jeanne mi-a zis să vă aduc aminte că este timpul să plecați. Dacă nu, veți întârzia.

— Da, cred că voi întârzia, răspunse el.

— Domnișoară Gordon, vă rog să-mi sterilizați instrumentele mele.

Ea îi aruncă o privire, apoi îl privi pe Murdoch și, fără o vorbă, se apucă să sterilizeze instrumentele.

Cu ajutorul ei, Duncan îl întoarse pe Murdoch pe o parte.

Apoi frecă baza craniului, întâi cu alcool, apoi cu acid picrique.

Pata, de un verde galben, se vedea bine pe lividitatea pielei. Duncan cercetă încetișor, cu vârful degetelor, regiunea bolnavă. Cu grije, cu ajutorul indexului găsi punctul vital. Fără să miște degetul, el luă cu mâna liberă „trocartul”. Acesta era un fel de seringă de unde ieșea un ac, cu vârf strălucitor, cu care trebuia să traverseze țesutul până la măduva spinării. Cea mai mică greșeală era fatală, el o știa. Infirmiera Gordon o știa de asemeni.

Ciupind pielea bolnavului între degetul mare și index, Duncan înfipse trocartul cu un gest sec în carnea moale. Timp de un minut îngrozitor, el scormoni, căutând punctul de trecere. Nu o să-l găsească niciodată?

Deodată, nu și-a putut reține un strigăt de ușurare.

De data aceasta, nu mai avea niciun obstacol. Acul pătrunse cu rapiditate. A găsit!

Încetișor, ghidă vârful acului în canal. Cu precauțiuni extraordinare, el împinse acul din ce în ce. Deodată simți că trocartul a străbătut membrana, își atinsese scopul! Cu o mișcare rapidă, trase inelul seringii. Instantaneu, lichidul cerebro-spinal a fost aspirat.

Duncan nu îndrăznea încă să se bucure.

Lichidul urcă din ce în ce mai repede. Și, deodată, auzi ieșind din pieptul lui Murdoch un suspin aproape imperceptibil, prima manifestare de viață de peste cinci săptămâni!

— Doctore Stirling, bălbăi infirmiera, ați auzit?

Duncan nu răspunse. Buzele îi erau uscate de tensiune. El privi acul fix. Câteva picături mai apărură încă, apoi nimic.

Repede, scoase acul, lipi o bucățică de leucoplast pe înțepătură, și îl culcă pe Murdoch pe spate. Așteptă ca infirmiera să-i pună două perne sub capul bolnavului, apoi ținut sub nasul lui Murdoch un flacon de săruri de amoniac. Acest stimulator nu produse niciun efect.

Duncan încercă să nu cadă pradă disperării...

Apăsă puternic cu degetele pe fruntea lui Murdoch, deasupra nervilor oculari.

De multe ori el a folosit acest mijloc pentru a face să-și revină bolnavii încă sub influența anestezicelor. Timp de încă un minut, nimic nu se produse. Apoi, sub presiunea accentuată a degetelor, apăru miracolul: Murdoch deschise încetișor ochii!

Era ca o înviere. Punându-și o mână la gură, infirmiera își înăbuși un strigăt. Bătrânul om îl auzi.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? întrebă el cu o voce slabă.

Duncan se aplecă spre el:

— Nimic, spuse el. Stai calm.

Murdoch își întoarse încet capul și privirea spre Duncan.

— Deci ești mereu aici, mormăi el.

Duncan trebui să se stăpânească ca să nu urle de bucurie. Cred că m-am odihnit destul, reluă Murdoch. Deschide obloanele și geamurile și lasă-mă să văd lumina zilei.

Duncan se repezi spre fereastră, și infirmiera pentru a nu fi mai prejos, îi aduse o ceașcă cu lapte.

— Ce băutură este asta? întrebă bolnavul.

— Cred că ai putea să-mi dai o ceașcă mare de ceai tare!

— Da, da, bineînțeles, răspunse ea. Vă voi aduce-o imediat.

Duncan folosindu-se de acest pretext părăsi camera. Nu putea suporta această fericire. Îl salvase pe Murdoch, bătrânul său prieten!

Pe palier, se opri un moment pentru a-și recăpăta sângele rece înainte de a coborî scările.

— Jeanne! strigă el. Tatăl dumitale este mai bine! Jeanne! Jeanne!

El crezu că tânăra fată este în grădină și ieși afară în cămașă. Ea nu era în grădină.

Dar, în fața casei, era obișnuitul grup, care se întâlnea în acest loc în toate după-amiezele: paracliserul, factorul, fermierul Blair și o duzină de alte persoane.

Toate fețele se întoarseră spre Duncan.

— Murdoch a murit? strigă paracliserul cu o voce tremurândă.

— Bineînțeles că nu, răspunse Duncan. Din contra, este salvat!

Îl priviră în tăcere timp de câteva clipe.

— Vreți să spuneți, doctore, că el este cu adevărat salvat? întrebă încă o dată paracliserul.

— Da, salvat! repetă Duncan. A ieșit din comă, acum un minut. A vorbit. Chiar a cerut un ceai tare!

Se auziră strigăte de bucurie.

Înaintând paracliserul luă mâna lui Duncan și o strânse din toate forțele. Apoi se întoarse spre unul din însoțitori:

— Robert, spuse el, aleargă să anunți această veste bună, spune-i lui Hamish să sune clopotele. Aleargă, băiatul meu, aleargă!

Duncan intră alergând în casă. În momentul când trecu pragul ușii, clopotele începură să sune anunțând vestea cea bună satului și întregii văi.

— Jeanne! strigă el încă o dată traversând vestibulul. Jeanne! Jeanne!

Ea ieși din camera tatălui ei și închise ușa, cu fața strălucind de fericire.

Duncan se repezi spre ea. Dar, înainte de a o putea ajunge, ea își pierdu cunoștința.

Următoarele douăsprezece zile care urmară au adus mari schimbări în casa doctorului Murdoch. Ferestrele și ușile erau deschise mari soarelui unei primăveri precoc.

Puișorii se îngrămădeau lângă cloști în curtea din spatele casei; grădina era împodobită cu o diversitate de culori verzi, și vocea puternică a lui Retta cântând un rondel galic, se auzea din spălătorie.

În bucătărie, Jeanne prepara cu pricepere dulcețuri. Lui Murdoch îi plăcea la nebunie dulceața făcută în casă. Jeanne se ocupa să taie portocalele în felii și să le arunce, bine îmbibate în zahăr, în vasul de aramă.

Expresia feței îi era încă serioasă, dar se putea citi pe ea o

liniște sufletească.

Deodată, cineva bătu la ușă. Mai întâi, a crezut că este tatăl său care bătea în podea. Acum Murdoch era în plină convalescență și el semnaliza în acest fel în cazul că ar dori ceva de la fiica sa.

Dar nu era Murdoch, ci un vizitator la ușa de la intrare.

Jeanne s-a grăbit să deschidă fără măcar să-și scoată șortul și se găsi fată în față cu tânărul Alex Aigle.

— Alex! exclamă ea. Te-ai reîntors!

— Bună ziua Jeanne! Am sosit chiar în dimineața aceasta. Am aflat necazurile prin care ai trecut și m-am grăbit cât am putut dar credeam că nu voi mai ajunge.

— Ce bine arăți Alex! Ești bronzat bine. Se pare că ți-a priit viața în America.

El o privi cu un aer îngrijorat.

— Nu pot să spun același lucru de dumneata, Jeanne. Ai slăbit și ești palidă, dar mai frumoasă ca niciodată.

— Mă simt foarte bine. Ce ai fi zis dacă mă vedeai acum cincisprezece zile! Dar... dulcelețurile mele se vor arde dacă nu le supraveghez. Urcă să-l vezi pe tata. Mă vei găsi în bucătărie când cobori.

În timp ce Alex urca scările două câte două, ea se întoarse la dulcelețurile ei.

Din timp în timp ea auzea vocile celor doi bărbați. După aproape jumătate de oră, el coborî.

— Tatăl dumitale este grozav! spuse el. Nu aș fi crezut că îl găsesc așa de bine!

Se așeză aproape de masă și o observă pe Jeanne, ocupată să amestece în vasul cu dulceață.

— Mi se pare că-i datorați mult doctorului Stirling, reluă el.

— Desigur, răspunse ea cu o voce calmă.

— Dacă am înțeles bine, urmă el cu vădită dificultate, Stirling este aici de mult timp și pentru a spune adevărul el a salvat viața tațului dumitale, renunțând la postul de director al Fundației Wallace, la Edinburgh, care era pe punctul de a-l obține. Apropo, cine a fost numit în locul lui?

— Habar nu am. Dar crede-mă că doctorul Stirling a făcut acest sacrificiu fără să i-o cer eu.

— Este un tip grozav. Dar cam bizar, nu-i așa?

— Nu suntem toți un pic, Alex?

— Când pleacă?

— În curând, cred... Îți dai seama, că el știe că tata nu va mai putea profesa nicio dată cu adevărat și el așteaptă ca noi să hotărâm ce vom face pe viitor.

Aigle se ridică și se apropie de ea:

— Jeanne, lasă-mă să iau eu această hotărâre pentru voi. Din cauza aceasta m-am grăbit să vin să te văd. Lasă-mă să am grijă de tatăl dumitale și de dumneata.

— Ia-mă de soț, Jeanne. Cred că știi, ți-am spus de mii de ori: te iubesc!

Ea rămase nemișcată un așa de lung moment că a crezut că a convins-o.

Dar ea clătină din cap. Pentru ea, Alex nu era decât un tânăr bărbat, prea tânăr pentru ea, sigur inteligent, dar fără originalitate, fără o personalitate adevărată.

— Îmi pare rău, Alex, răspunse ea. Am multă prietenie pentru dumneata. Dumneata și tatăl dumitale ați fost foarte buni cu noi! Dacă te-aș putea iubi așa cum meriți! Dar nu te iubesc în felul acesta, Alex. Este mai bine ca să știi. Sunt dezolată, dragul meu Alex. Ea văzu disperarea care se așternu pe obrazul vizitatorului. Dar ea nu se putu împiedica să nu gândească că acest tânăr, pentru care de altfel, nu avea decât prietenie, se va consola în curând.

— Curaj Alex! spuse ea. O să râdem împreună de această chestie, șase săptămâni.

— Șase ani îmi pare mai probabil, răspunse el.

El rămase încă câteva minute. Apoi strânse mâna lui Jeanne și plecă cu rezeziune după un ultim surâs stânjenit.

Câteva momente mai târziu, ușa se deschise din nou, Jeanne ridică ochii. De data asta era Duncan, întors din circuitul vizitelor cotidiene.

El o privi pe Jeanne și îi zise:

— L-am văzut plecând pe tânărul Aigle. După viteza cu care mergea m-am gândit că i s-au deschis porțile raiului.

Ea roși până la rădăcina părului la gândul că el a interpretat greșit graba cu care adoratorul gonit a plecat, și nu a putut să articuleze un cuvânt.

Duncan îi aruncă din nou o privire, de data asta sigur că a ghicit bine.

— Sunt câteva lucruri de care aș vrea să-ți vorbesc, reluă el. Este în legătură cu bolnavii. Dacă aceasta nu-l supără pe tatăl dumitale și dacă o dorește... Aș fi fericit să mă ocup de ei. Voi face toate consultațiile, bineînțeles, și tatăl dumitale mă poate ajuta cu sfaturile sale. Cât despre bani, această chestiune nu are multă importanță pentru mine. Tot ce îmi va propune îmi va conveni.

Ea era prea surprinsă pentru a răspunde. Ea gândea: Nu-și dă seama cât îl iubesc... — Ea nu se simți bine, cuprinsă de un sentiment de culpabilitate.

— Fără noi, spuse ea în sfârșit, ai fost la Edinburgh pe drumul celebrității. Din cauza noastră ai pierdut acel post de la Fundația Wallace. Și acum, ne propui să ne ajuți, de milă!

— Te înșeli în întregime. Chiar ieri, încă odată, Comisia mi-a oferit postul de director și l-am refuzat.

El scoase o scrisoare din buzunar și i-o întinse. Era o scrisoare oficială. I se oferea cu adevărat din nou postul de director al Fundației.

Ea murmură:

— Dar atunci, acești oameni știu pentru ce ai rămas aici! Oh! Este minunat!

El reluă scrisoarea și o aruncă în foc.

— Este poate extraordinar, spuse el cu calm. Dar nu pentru mine.

— Duncan, ce vrei să spui?

— Ai spus că aceste ultime săptămâni au ruinat viitorul meu. Este fals. Din contra, ele mi-au arătat drumul care trebuie să-l urmez. De la absolvire, cu excepția lunii care am petrecut-o aici acum doi ani, am fost mereu dezorientat. Avansam într-un tunel întunecos, împins de o ambiție care

nu era a mea. Am fost prins în cursă. Am fost infidel mie însumi. Am vrut să fac ca alții. Tatăl dumitale avea în întregime dreptate, Jeanne. Ce nevoie am eu de acele eprubete, de acele spectroscopii, de acele electrocardiograme, de acele galvanometre și de tot restul? Oh, bineînțeles, aceste lucruri au utilitatea lor, cu toate că, câte o dată, sunt exagerate. Dar locul meu nu este lângă ele. Eu nu sunt făcut pentru ele. Eu vreau să îngrijesc oamenii și știu că sunt dotat pentru a-i vindeca. Vreau să intru în casele lor și să le alin suferințele. Cât despre Strath Linton, îmi place această localitate și această regiune. Aici sunt foarte mulți oameni de treabă, aici mă simt bine cu ei. Și îmi place foarte mult viața în aer liber. Orașenii pot să-și păstreze orașele lor. Eu, tot ce iubesc se află aici.

— Deci ești hotărât să rămâi?

— Da. Și luând această decizie, îmi plătesc o altă datorie. Dacă eu mă retrag, postul de director al Fundației va fi oferit lui Anna. Da, cu toate că este femeie, a recunoscut valoarea și capacitatea sa. Va fi o mare binefacere pentru fundație și pentru ea însăși. Astfel că voi putea dansa la căsătoria dumitale. Imbecil ce sunt, am uitat să te felicit! Alex este un băiat foarte simpatic. Când vei fi lady Aigle, nici nu o să binevoiești să-ți arunci privirea asupra modestului doctor al văii.

Și se pregăti să părăsească camera.

— Eu nu mă voi căsători niciodată cu Alex Aigle, niciodată, niciodată! spuse Jeanne cu un hohot de plâns.

Duncan se opri.

— Pentru ce?

— Pentru că iubesc pe altul, răspunse ea întorcându-i spatele.

Un moment, Duncan rămase nemișcat. Apoi, încetișor, se apropie de ea cu pas nesigur.

— Jeanne, nu vrei să... nu vrei să spui... că acel altul... sunt eu?

Ea se întoarse spre el, cu obrajii plini de lacrimi.

— Eu te iubesc din acea zi îndepărtată când te-am văzut

pentru prima oară, sub ploaie.

— Jeanne, exclamă el!

O luă în brațe.

— Credeam că nu am nici cea mai mică șansă, murmură el. De luni și de luni de zile, eu te iubesc. De când m-am înțeles pe mine însumi.

Ea ridică capul spre el... Dar în acel moment mai multe lovituri nerăbdătoare se auziră, din plafon.

— Este tata, murmură Jeanne. Haide să-i anunțăm această noutate.

Un an mai târziu, într-o frumoasă după-amiază de iunie, era o agitație neobișnuită în jurul casei doctorului Murdoch.

Ferestrele strălucitoare aveau perdele noi, florile de geranium roșii străluceau în fața porții de intrare. Iar în casă plutea mirosul delicat și ademenitor al prăjiturilor coapte la cuptor, de fripturi și tarte cu coacăze.

În grădină, două persoane, așezate în colțul peronului, în fotolii confortabile orientate în așa fel ca să cuprindă cu vederea strada-mare, păreau perfect calme și în largul lor.

Una din ele era Murdoch, îmbrăcat cu grijă, cu părul complet alb acum, dar cu fața proaspătă și bronzată. Femeia, severă și dreaptă, într-o frumoasă rochie neagră, pălărie pe cap și cu umbrela alături de ea, cu trăsăturile destinsse într-un surâs, era Martha în persoană, mama lui Duncan.

Imobilă, ea contempla minunatul peisaj, munții, valea, râul și satul. Ea încercă să-și ascundă nervozitatea.

— Mă gândeam, că este o zi frumoasă pentru un botez.

Bătrânul doctor avusese deja plăcerea s-o contrazică.

— O să plouă înainte de a se lăsa seara, spuse el.

— Nu, nu o să plouă deloc! ripostă ea. Nu în ziua botezului nepotului meu.

— Nepotul dumitale! Nu am niciun drept în această problemă? Nu vezi că acest țânc îmi seamănă leit!

— Dumnezeu să ne apere! exclamă ea. Lasă-mi mie pe primul născut al fiului meu. Acesta este un băiețel frumos.

Chiar ochii au aceeași culoare cu ai mei și are nasul Stirlingilor.

Murdoch era să se sufoce de furie:

— Inutil să încerci să-mi impui ce vrei! Eu nu mă sperii deloc. Eu nu sunt ca sârmanul dumitale Duncan pe care l-ai îndepărtat atâția ani.

— Este o poveste veche, răspunse ea cu o expresie blândă. El nu m-a ascultat, cred că știi.

— Nu a avut dreptate?

Ea dădu din cap cu încăpățănare:

— El putea să facă mai mult dacă îmi asculta sfaturile. Dar în prezent, sunt dispusă să-l iert. M-am decis chiar în dimineața asta pentru dragostea ce-i port noului născut. Pot să fac mai mult?

— Ce femeie bună! exclamă Murdoch izbucnind în râs, ești cu adevărat generoasă! Dacă aș fi fost Duncan, ți-aș fi zis să te întorci de unde ai venit. Și când o vedea că ești aici, nu este sigur că nu o s-o facă.

Acest dialog nu încetă până când Marele Tom, îmbrăcat cu o haină mult prea largă pentru umerii săi slăbiți, sosi din plimbare în grădină.

Martha își privi soțul:

— Tu știi foarte bine că nu trebuie să bei astăzi, spuse ea cu severitate. Nicio picătură!

Marele Tom își agita cu mândrie lanțul de aur la care era atașat un ceas nou de aur băgat în buzunarul vestei sale.

Duncan nu a uitat nicio dată că tatăl lui i-a dat ceasul său când, cu mulți ani înainte, el a început marea aventură și primul cadou pe care l-a făcut tatălui său a fost un ceas de aur.

— Nimic altceva decât apă, promise Marele Tom.

— Și puțină șampanie, interveni Murdoch.

— Noi doi o să golim o sticlă, Tom. Ai să vezi, este puțin mai tare ca berea.

Un zgomot de pași întrerupse conversația. Jeanne apărură, surzătoare, purtând bebelușul îmbrăcat în haina lungă pentru botez.

— Ei bine, cu adevărat! spuse bătrâna femeie cu un surâs mândru. Este un bebe extraordinar!

— Acesta este poate singurul lucru cu care noi suntem de acord, murmură Marele Tom cu jumătate de voce.

Primii doi invitați sosiră cu un pas leneș.

Erau primarul și paracliserul, amândoi îmbrăcați în haine de sărbătoare. În spatele lor văzură pe factor, Miss Bell, familia Me. Kelvie, Reid și pastorul în curând, grădina: se umplu de lume.

Primarul se apucă să tușească pentru a rupe tăcerea.

— Păcătoasă tuse aveți, domnule primar, remarcă Murdoch. O să vă fac o mică rețetă.

— Nu vă deranjați, răspunse încurcat primarul. După ceremonie voi merge la doctor.

— Ce! urlă Murdoch. Unde este acel faimos doctor? Nu poate să fie aici nici în ziua botezului fiului său?

— Are o zi foarte încărcată astăzi, interveni Jeanne.

În acel moment, auziră zgomotul unui motor, și mașina lui Duncan se opri în fața porții. Tânărul medic, urmat de Hamish, coborî, și fața i se destinse la vederea invitaților săi, a soției sale și a copilului său. Într-un singur an, munca l-a transformat. Trăsăturile sale exprima acum o omenie și o bunătate profundă. Aerul curat i-a bronzat fața acum strălucind de sănătate. Chiar corpul, era muschiulos, și puternic.

Duncan se apropie și surâdea cu calm invitaților săi, cu acel surâs fericit, de om care și-a găsit drumul. El nu văzu pe maică-sa căci, apucată deodată de teamă, ea s-a ascuns în spatele altor persoane prezente.

— Îmi pare rău că am întârziat, spuse el. O apendicită urgentă la Rossdhn. Am fost oprit în drum.

El întinse Jeannei o telegramă deschisă.

Ea citi cu voce tare:

ASTĂZI SUNT CU SUFLETUL ALĂTURI DE VOI.
DUMNEATA AI AVUT DREPTATE. ÎMBRĂȚIȘEAZĂ PE BEBE
DIN PARTEA FOSILEI SALE DE MĂTUSĂ. URĂRI DE BINE

JEANNEI ȘI O STRÂNGERE DE MÂNA PENTRU DUMNEATA ÎNSUȘI DE LA DIRECTOAREA FOARTE OBOSITA A FUNDAȚIEI WALLACE... ANNA GEISLER.

Duncan și Jeanne schimbă o privire de perfectă înțelegere.

Apoi Jeanne spuse încetișor:

— Mai este ceva pe care tu nu l-ai văzut.

Întorcându-se, ea apucă mâna lui Martha și o împinse înainte.

— Mamă! exclamă Duncan.

Timp de un moment, mama și fiul rămaseră față în față. Apoi Martha întoarse capul rușinată.

— M-am gândit că trebuie să vin, spuse ea. Nu mi-am desfăcut încă bagajele și, dacă nu vrei să rămân, mă întorc acasă.

Murdoch își suflă nasul, poate pentru a-și ascunde emoția. Apoi, cu tact, apucă brațul Marele Tom și îl antrenează împreună cu ceilalți invitați în interiorul casei.

Duncan rămase singur cu mama sa și Jeanne.

— Vreau să-ți spun, reluă bătrâna femeie, cu voce tremurătoare, că sunt fericită că ești fericit iubit de soția ta și de toți.

Duncan înaintă și o luă în brațe.

— Mamă, suntem cu toții fericiți că ești cu noi.

Martha, reținându-și lacrimile, încercă să spună încă ceva, dar a fost incapabilă. Și, pentru primă oară de mai mulți ani, ea începu să plângă.

— Dragul meu copil, poate am avut dreptate amândoi, murmură ea ștergându-și ochii.

— Pot să-mi duc nepotul?

Duncan o îmbrățișă, cu inima plină de bucurie. Apoi, înconjurând cu un braț umerii mamei sale și cu celălalt talia soției sale, le conduse în casă.

SFÂRȘIT

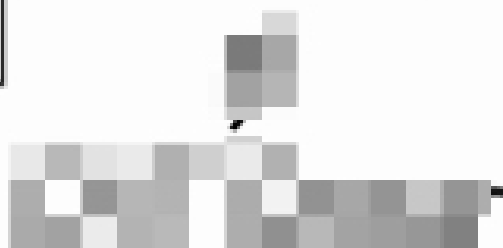
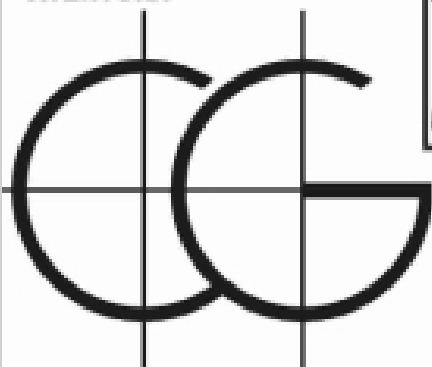
Scanare și prelucrare digitală

EM

de

Anonim

2025

